

Jesús Tté Buaë Kit Lucas tö Lucas

Wëm tö yëkkuö i' kit e' wák kiè Lucas. Ie' tö ikit wëm eköl kiè Teófilo e' a. Welepa tö ibikeitsè tö Teófilo dör romawak eköl ena ie' dör kékëpa tajë ese. Lucas tö ie' a yëkkuö i' kit as ì o' Jesús tö ena ì wa s'wöblaḡitö e' jcherwä ie' wä yësyësë.

Yëkkuö i' kḡ Lucas tso' ikkachök tö Jesús dë'bitḡ sulitane tsatök, Israel aleripa ena pë' ulitane. Jesús kë dë'bitḡ Israel aleripa ë a. Lucas tö ichè tö Jesús kḡne' ká i' kḡ sulitane kimoie. Nies Lucas kḡ ikiane tö s'wä ijcherwä tö Jesús dë'bitḡ iYë kkachök se' a.

Ì tso' kitule Colosenses 4.14 ena Filemón 24 ena 2 Timoteo 4.11, e' wa se' wä ijcher tö Lucas bak Pablo wapiöuk. Welepa tö ibikeitsè tö ie' kë dör Israel aleri. Ie' bak kanëblök s'kapeyökwakie. Nies welepa tö ibikeitsè tö ie' tö yëkkuö i' kit ká kiè Roma eë Jesús kḡne' e' kḡ duas de dabom teryök (60) ena dabom kuryök kḡ sulitu (79) e' shḡ ulat.

Ttè tsá kitule

¹⁻³ A kékëpa tajë Teófilo, ì o' Jesús tö sa' shḡa mik ibak ká i' kḡ etä, e' paka' sa' a wépa itsá su'bitḡ dō ibata ekkë e'pa tö. Ie'pa dör Jesús ttë buaë e' kanëukwakpa. Tajë sa' malepa imaḡ' shtë yëkkuö kḡ, erë kë idë'ttsa wës ikiane shtë es. E' kuëkḡ ye' tö iwà chakéwä bua'iewä itsá dō ibataë. Es ye' isué tö buaë idir shtëmi be' a yëkkuö i' kḡ seraḡ wës ibak es

⁴ as be' éna iar tö ttë wa be' wöblane, e' dör moki.

Juan S'wöskuökwak kurke e' biyö yëne

⁵ Mik Herodes bak judiowak blúie etá sacerdotepa tso' eköl kiè Zacarías. Judiowak sacerdotepa ñi dapa'oule erule erule kanëblök Skëköl wé a. Zacarías dör sacerdotepa erule kiè Abías wakpa e' eköl. Ie' alaköl kiè Elisabet, e' dör ñies sacerdotepa ditséwö wës iwëm es.

⁶ Ie'pa bül serke yësyësë Skëköl wöa. Ie'pa tö Skëköl ttè me'bak dalöiëno, e' dalöieke buaë, kë ki ì sulu tté ta'.

⁷ Erë Elisabet kë dötá' alàè. Ñies ie'pa bül dör këkëpalatke.

⁸ Etökicha ta mik Zacarías ena imalepa kàne iwakanéuk Skëköl wé a,

⁹ etá ie'pa iné ilè wa wës ie'pa wöblar es isuöie tö yi kàne shkökwa Skëköl wé shua iyi masmas ña'uk Skëköl a. Etá idettsa tö Zacarías kawöta shkökwa.

¹⁰ Mik ie' tso' Skëköl wé shua iyi masmas ña'uk, e' dalewa tajë s'daparke u'rki ttök S'yë ta.

¹¹ E' wösha ta Skëköl biyöchökwak eköl e' kkachéwa ie' a ka' tso' iyi masmas ña'woie Skëköl a e' ulà bua'kka.

¹² Mik ie' tö Skëköl biyöchökwak sué ta ie' tkinewa suane tajë iyöki.

¹³ Etá biyöchökwak tö iché ie' a:

—A Zacarías, kë be' suanuk. Ì kié be' tö Skëköl a, e' meraëitö be' a. Be' alaköl dör Elisabet, e' döraë alàè, e' wák wëm. Ie' kiè múka a' tö Juan.

¹⁴⁻¹⁵ Ie' döraë këkëpa tajë Skëköl wöa. E' kueki e' be' ttsë'weraë buaë kaneë. Ñies ie' tö tajë pë' ttsë'weraë buaë. Ie' kë ì shköshkö yepa. Kam ie' kur etá Wiköl Batse'r döraë ie' ki tajë.

16 Ie' tō Israel aleripa tajē, e' kerane ie'pa Kēkōl yulōkne.

17 Ie' dōraē Skēkōl yōkī kewe ittē pakōk. Ie' tō ipakeraē Wikōl Batse'r dichē tajē e' wa wēs Skēkōl ttekōl kiē Elías bak ká iaiāē es. Ie' ipakeraē as iyē er buarne ila'r kī ena ila'r er buarne iyē kī. Nies ipakeraēitō as wēpa tō Skēkōl ttē dalōsewēwā, esepa e' wōbla'ū senuk yēsyesē. Es ie' tō ie'pa patteraē Skēkōl datse e' panoie.

18 Eta Zacarías tō Skēkōl biyōchōkwak a ichaké:

—¿Ì wa be' ye' a ikkachēmi tō ttē e' dōr moki? Ye' dōr kēkēpalatke. Nies ye' alakōl dewatke kēkēpalatke, ta ¿wēs sa' alala kōkamiā?

19 Ie' iūtē:

—Ye' dōr Gabriel. Ye' kanēblōke Skēkōl a. Ie' ye' patké ttē buaē i' chōk be' a.

20 Erē be' kē wā ye' ttē klōone, e' kuēkī be' ttō wōblērdawā kē ttōpaia dō mik be' alà kune eta. Mik ì chéyō be' a e' kēwō de, eta be' ttōrane.

21 E' dalewa ie'pa tso' Zacarías panuk u'rki, e'pa tō ibikeitsé, “¿Ì tō ie' wōklō'wé, e' kē dōttsa bet Skēkōl wé a?”

22 Mik ie' dettsa, eta ie'pa tō isué tō ie' ttō wōblēnewā, kē ie' ttoia ta ulà ē wa ie' tō iwà kkaché ie'pa a. Eta ie'pa éna iane tō ilē suéitō kabsueie. Es ie' ate me'ie.

23 Mik ie' kanē one Skēkōl wé a, eta imiāne iu a.

24 E' ukuōkī ta ie' alakōl Elisabet duneka. Ie' e' tkéwā iu a dō si' skel, kē dē'ttsa wērō.

25 Ie' tō iché, “Ikkēpa Skēkōl tō alà mé ye' a. Es ie' er buaē ché ye' a, ekkē ye' jaēne.”

Jesús kurke e' biyō yēne

²⁶ Elisabet duneka e' ki si' de teröl, eta Skököl tö ibiyöchökwak kiè Gabriel, e' patké Nazaret, ka e' ate Galilea.

²⁷ Ee busi serke eköl kiè María. Ie' kam ser wëm ta, erë ie' tte meule wëm eköl kiè José e' a senowa ie' ta. José dör blu' bak kiè David e' aleri eköl.

²⁸ Eta Skököl biyöchökwak dewa wë María tkër ee, ta ichéitö ie' a:

—¿Is be' shkëne? Skököl er buaë ché be' a. Ie' tso'ie be' ta.

²⁹ Ttè e' tö María tkiwëwa ta ibikeitséitö, “¿Iöök ye' shkë'wë es?”

³⁰ Eta Skököl biyöchökwak tö iché ie' a:

—A María, Skököl er buaë ché be' a, e' kueki kë be' suanuk.

³¹ Be' durkaraë, be' alà kurdaë wák dör wëm, ikiè múkabö Jesús.

³² Ie' döraë këkë tajë, dalö tajë. Ie' kirdaë Skököl dör iyi ulitane tsata, e' Alà. Skököl tö ie' meraka blu'ie wës iyë bak kiè David es

³³ as Jacob aleripa wëttsùitö blu'ie këkraë kë erta'wa.

³⁴ Eta María tö ichaké Skököl biyöchökwak a:

—Kam ye' ser wëm ta, eta ¿wës i ché be', e' wà tkömi ye' ta?

³⁵ Skököl biyöchökwak iitüté:

—Wiköl Batse'r döraë be' ki, Skököl dör iyi ulitane tsata e' diché ardaë be' ki. E' kueki be' alà kurdaë, e' serdaë Skököl è a. Ie' kirdaë Skököl Alà.

³⁶ Nies be' yami kiè Elisabet këkëpalatke cheke tö kë idöta' alàë, e' alà kurdaë. Si' i' wa ta ie' ki ide si' teröl.

³⁷ I kos or Skököl a, kë i ku' darërë ie' a wë.

³⁸ Eta María tö iché:

—Ye' dör Skëköl kanè méso, as ie' tō iù ye' ta wēs be' iché es.

Etā Skëköl biyöchökwak mía.

María mía Elisabet pakök

³⁹ E' ukuöki ta María dali ié ta imía bet Elisabet pakök. Elisabet serke Judea ká dör kabataie ee.

⁴⁰ Mik ie' dewa Zacarías u a, etā ie' tō Elisabet shke'wé.

⁴¹ Mik e' ttsé Elisabet tō, etā ilà wötì'ne tajë ie' shua ta Wiköl Batse'r de iki tajë.

⁴² Ie' ttémi darërëe ta ichéitō María a:

—Skëköl er buaë ché be' a alakölpā ulitane tsata. Nies ie' er buaë ché be' alà kurmi e' a.

⁴³ Ye' siarë ¿wēs e' a ie' er buaë ché tō ye' Këképa mì e' de ye' pakök?

⁴⁴ Mik be' tō ye' shke'wé e' ttsé yö, e' bet ta ye' alà wötì'ne ye' shua ittse'ne buaë e' kuëki.

⁴⁵ Ì yë' Skëköl tō be' a, e' klö'wëbö tō iwà tköraë, e' kuëki ayëcha buaë be' dör.

⁴⁶⁻⁴⁹ María tō iché:

“Ye' dör Skëköl kanè méso ësela siarë ese ë, erë e' ska' ie' er de.

E' kuëki ie' kikekëka ye' tō.

Ie' dör ye' tsatkökwak, e' tō ye' ttsë'weke buaë.

Ie' diché tajë íyi ulitane tsata, e' tō ì buaë shuteë wé ye' a.

E' kuëki i'tami ye' yërdaë: ¡Ayëcha buaë!

¡Skëköl dör batse'r!

⁵⁰ Wëpa tō ie' dalöieke, esepa sueke ie' tō këkraë er siarë wa.

⁵¹ Ì kë or yi a ese wëitō idiché tajë wa:

Pè' e' ttsòkà tajè esepa tò ì bikeitseke wè ese
wöklö'wéitö.

⁵² Ká wökirpa uyéttasaitö ikulé kǐ,
e' skéie s'siarèpa tkékaitö.

⁵³ Wépa siarè kë wà ì ku' ñè,
esepa a ì buaè méitö tajè.

Erè inuköl blúpa esepa patkémiitö ulà wöchka.

⁵⁴ Israel aleripa dör ie' kanè mésopa.

Ká iaiaè ie' tò ie'pa a iyè' tò ie' tò ie'pa sueraè er
siarè wa.

Ttè e' kë chë'wa ie' éna.

⁵⁵ Es ie' tò iyè'bak Abraham a,
ñies ie' aleripa kòs daia ie' itökǐ e'pa a.”

Es María tò iché.

⁵⁶ María sené Elisabet ska' dō si' mañat ta imiane
iu a.

Juan S'wöskuökwak kune'

⁵⁷ Mik Elisabet alà kurke e' kéwö de, età iwà
kune wëm.

⁵⁸ Mik pè' serke tsinet ena iyamipa ekka, e'pa
ibiyö tse tò Elisabet sué Skököl tò er siarè wa, età
ie'pa kòs tse'ne buaè wës Elisabet es.

⁵⁹ Mik ilà kune' e' kǐ ká de pàköl (8), età ie'pa
debitu ilà tottola kkuölit tērke tsir, e' kéwö tkö'uk
wës ie'pa wöblane es iwà kkachoiè tò alà e' dör
judiowak. Ie'pa éna iyè kiè Zacarías, e' kiè makka
iki.

⁶⁰ Erè imì tò iché:

—Au, ie' kirdaè Juan.

⁶¹ Ie'pa tò iché:

—Kè yi ku' be' yamipa shua kiè es. Età çì kuekǐ
be' ikiè mekeka es?

62 Eta ie'pa ulà kkaché ichakoie alà yé a, “¿Ima be' éna ikiè makka?”

63 Eta iyé tö kaltak kié, e' ki ie' tö ishtë tö “ikiè Juan.” E' tö ie'pa kos tkiwéwa.

64 E' wöshā tā Zacarías ttékane, eta Skököl kikéka ie' tö taië.

65 Pë' serke tsinet, e'pa kos tkirulune taië. Nies pë' kos serke Judea kébata a, e'pa shua itté buneka taië.

66 Ie'pa ulitane tö itté ttsé e'pa tö ibikeitsé: “Alà e' döraë kékëpa taië.” Ie'pa isué tö Skököl tso' ie' tā, e' kueki ie'pa tö ibikeitsé es.

Zacarías tö Skököl kikéka

67 Eta Wiköl Batse'r de taië Zacarías ki, e' wa ie' ttémi Skököl ttekölie tā ichéitö:

68 “Skököl dör Israel aleripa Kököl, e' de ie' icha kos tsatkök, e' kueki ikikökasö taië.

69 Ie' tö S'tsatkökwak diché taië, e' patké eköl, e' dör ie' kanè méso bak kiè David e' aleri.

70 E' dör wës Skököl ttekölpa batse'r bak ká iaiaë e'pa tö iyë'at es.

71 Skököl tö iyë'atbak tö ie' tö se' tsatkeraë s'bolökpa ulà a, ñies wépa éna se' ar suluë esepa kos yöki.

72 Ie' tö itté batse'r me' se' yépa bak ká iaiaë e'pa a tö ie' se' sueraë er siarë wa, e' kë ska' ie' er chë'wa.

73 Ie' tö iyë' se' yé bak ká iaiaë kiè Abraham e' a

74 tö se' tsatkeraëitö s'bolökpa ulà a as se' ser ie' a kë suarta',

75 ñies as se' ser batse'r ena yësyësë ie' wöa se' tso'ia
ttsë'ka e' dalewa.

76 A ye' bëbëla, mik be' de këchke,
etä be' miraë kewë s'pattök
as se' tö Skëköl kiöwa buaë mik ide etä.
E' kuëki be' kirdaë Skëköl dör iyi ulitane tsata, e'
tteköl.

77 Israel aleripa a be' tö ttë pakeraë
as ie'pa wa ijcher tö ì sulu wambleke ie'pa tö,
e' olo'yëmi Skëköl tö ie'pa ki itsatkoie.

78 Skëköl tö se' sueke er siarë wa,
e' kuëki ie' tö S'tsatkëkwak patkekebitu se' a datse
ká jaì a

olo ta' taië wes diwö tskir bla'mi es.

79 Wëpa tso' klöulewa ì sulu ulà a wes s'tso' stui a es,
wëpa tso' iduökewatke e' ë kinuk,
eseпа wöa ká ñi'weraë ie' tö as itsatkërdak.
Ie'pa wëttsëraitö sene bërë ie' ta' e' ñalé ki."

Es Zacarías tö iché.

⁸⁰ Juan talane de këchke ta Wiköl Batse'r tso' taië
ie' a. Ie' sené ká wé kë yi serku' eë dö mik ikéwö de
e' kkachoie Skëköl ttekölie Israel aleripa a etä.

2

Jesús kune' (Mateo 1.18-25)

¹ Juan kune', e' kéwö ska' ta, Roma wökir kibi kiè
Augusto, e' tö ká kos tso' ie' ulà a, e' wakpa kiè shtök
ké seraä.

² (Ì dör s'kiè tsá kite mik Cirenio dör ká kiè Siria
e' wökir e' kéwö ska' ta.)

³ Sulitane kawötä shkökne ká wé iyēpa datse eē e' kiè shtök.

⁴⁻⁵ José dör David bak Israel blú e' aleri. David kune' Belén ate Judea eē. Erë José serke Nazaret ate Galilea eē. E' kueki ie' míā Mariá ta Belén e' kiè shtök. Ie'pa ttè meuletke ñì a senowaie, erë kam ie'pa serwa ñitā. Mariá batsö dur.

⁶ Ie'pa tso' Belén, e' dalewa ie' alà kurke, e' diwö de.

⁷ Wé s'kapökerö, e' wé a, kë ká kuneia ie'pa a kapoie. E' kueki ie'pa míyal iyiwak wé a kapökrö. Eta eē ie' alà tsá kune wák wēm, ipatréwaitö datsi'tak batsi wa mékaitö iyiwak tioie ese kulë' a ka' skéie.

Skököl biyöchökwakpa tö ttè buaë ché obeja kkö'nukwakpa a

⁸ E' nañewe tsinet Belén obeja kkö'nukwakpa tso' iyiwak kkö'nuk.

⁹ E' bet ta Skököl biyöchökwak de eköl ie'pa ska' ta Skököl olo taië e' olo bunekā ie'pa pamik, e' yöki ie'pa suane taië.

¹⁰ Erë Skököl biyöchökwak tö iché ie'pa a: “Kë a' suanuk, ttè buaë datse ye' wā a' a, e' tö pē' ulitane ttsē'weraë buaë.

¹¹ I'ñe a' tsatkökwak kune David ká a, e' dör Skökēpa pairine'bitū idi' wa a' blúie e'.

¹² A' tö ie' kueraë parratulewā datsi'tak batsi wa tēr kulë' tso' iyiwak tioie ese a. E' wa a' wā ijcher tö ì ché ye' tö a' a, e' dör mokī.”

¹³ E' bet ta Skököl biyöchökwakpa kí de taië shute, e' tö Skököl kikekekā ta ichekerakitö:

¹⁴ “I'skököl tso' ká jai a, e' kikökasö!

jÑies wépa a Skéköl er buaë chõ as esepa ser bërë ñita ká i' kî!"

¹⁵ Mik Skéköl biyöchökwakpa míyalne ká jaì a, eta obeja kkö'nukwakpa tö iché ñi a:

—Mishka Belén, ì ché Skéköl tö se' a, e' wà sauk.

¹⁶ Eta ie'pa míyal bet, ta María ena José kuérakitö, ta iyëne tö alà àr iyiwak tio kulé a.

¹⁷ Mik ie'pa isué, eta ì kos ché Skéköl biyöchökwak tö ie'pa a alà e' kî, e' pakéne ie'pa tö itso' rak ee' e'pa a.

¹⁸ Mik wépa tö, ì ché obeja kkö'nukwakpa, e' ttsé, eta e'pa kos tkirulune.

¹⁹ Ttè e' kos bleke María tö ier a ta ie' iwà bikeit-seke è.

²⁰ Eta obeja kkö'nukwakpa míyalne. Ì kos ttsé ie'pa tö, sué ie'pa tö, e' kî ie'pa tö Skéköl kikekarami.

Alala Jesús tsémi Skéköl wé a

²¹ Mik alala kî ká de pàköl (8), eta ie'pa itóttola kkuölit téé tsir ta ikiè mékarakitö Jesús wes Skéköl biyöchökwak iyè' María a kam ie' buklurka e' yökî es.

²² Mik Jesús kune' e' kî ká de dabom tkëyök (40), eta María ena José mía e' batse'uk* wes ttè dalöiëno kit Moisés tö e' tö ichè es. Ie'pa wa ilà mí mè Skéköl a Skéköl wé ate Jerusalén ee.

²³ Skéköl ttè dalöiëno e' kî itso' kitule e' tö ichè: “Alaköl alà tsá kune wëm, e' kirdaë batse'r Skéköl a.” E' kueki ie'pa wa ilà mí mè Skéköl a.

²⁴ Ñies ie'pa mía iyiwak muk jchè Skéköl a e' batse'woie wes Skéköl ttè dalöiëno tö ichè es: e' dör

* **2:22 e' batse'uk:** E' batse'wè i' e' kè dör wes se' bribriwak e' batse'ù es awá wa ì wa.

dù kiè tórtola, et wè'ñe ena et alaki ö nuböl pupula böt.

²⁵ E' k_éwö ska' ta w_ëm serke Jerusalén kiè Simeón. Ie' serke y_ësy_ës_ë w_ës Sk_ëköl k_i ikiane es. Sk_ëköl tö Israel aleripa tsatkeke e' k_éwö paneke ie' tö. Wiköl Batse'r tso' ie' a,

²⁶ e' tö ie' a iy_ë': “be' k_ë bl_ërpaw_ä kam be' tö w_é pairine'bitu idi' wa a' blúie patkera_ë Sk_ëköl tö e' sa_ù e' yöki.”

²⁷ Ie' itt_{sé} Wiköl Batse'r wa tö ie' kawöta shkök Sk_ëköl w_é a, e' kueki ie' mí_ä demi e_ë. E_ë ñies José ena María demi. Ie'pa w_ä ilala Jesús mí wakanew_ë w_ës Moisés ttè dalöi_ëno tö ichè es.

²⁸ Simeón tö alala k_éka ulà a ta Sk_ëköl k_ik_ék_äitö ta ich_éitö:

²⁹ “A Sk_ëköl, ye' dör be' kanè méso, ì y_ë' be' tö ye' a, e' wà su_yö. E' kueki ire', ye' duöwami b_ër_ë.

³⁰ Sa' tsatkökwak patké be' tö e' wà su_éiayö ye' wák wöbla wa.

³¹ E' patké be' tö k_ä ulitane wakpa a.

³² Ie' dör_ä w_ës k_ä olo es, p_ë' k_ë dör judiowak esepa er ñi'woie as ie'pa éna be' ttè moki_ë e' wà ar. Ñies Israel aleripa dör be' icha, e'pa k_ikardaka taj_ë ie' batamik.”

Es Simeón tö iché.

³³ Jesús ché Simeón tö Sk_ëköl a, e' tö Jesús mì ena iy_ë tkiw_éwa.

³⁴ Ie' tö iki_é Sk_ëköl a as e' er bua_ë chö ie'pa a ta ich_éitö María dör Jesús mì e' a:

—Sk_ëköl ibikeitsbak tö alà i' kueki se' Israel aleripa taj_ë tsatk_ërda_ë ñies e'pa taj_ë weirda_ë. Ie'

tö Skököl olo kkacheraë se' a, erë taië pë' tö ie' wateratssa.

³⁵ E' tö ì bikeitsekese e' wà kkacheraë. Be' er a idalërdaë taië wes tabè tièwà be' wák er a es.

³⁶⁻³⁸ E' wöshà tã alaköl debitu eköl ie'pa ska' kiè Ana, e' dör Skököl tteköl. Ie' yë kiè Fanuel, e' dör Aser aleri. Ie' dör këkëpalatke. Ie' sene'wà mik iia busi etã. Ie' sene' wëm e' tã duas kul (7) ë tã iwëm blënewà. Ie' schönewà e' ki duas de dabom paryök ki tkël (84). Ie' serkeie Skököl wé a idalöiök ñië nañeë S'yé tã ttè wa ena batsè wa. Ie' tö wëstela chémi Skököl a alala Jesús kueki. Ñies ipakéitö taië Israel aleripa malepa tso' itsatkè panuk esepa a.

José ena María míyalne Nazaret

³⁹ Mik José ena María e'pa tö ì kos kanewé wes Skököl ttè dalöiëno tö ichè es, etã ie'pa míyalne Nazaret atë Galilea ee, e' dör iwakpa kã.

⁴⁰ Alala talar ë, e' tso' buaë, ñies ie' yörke buaë, ikãbikeitsöke taië tã Skököl er buaë chöke ie' a.

Jesús atë Skököl wé a

⁴¹ Duas bit tã Jesús mì ena iyé mi'ke Jerusalén Judiowak Yépa Yërulune Egipto e' kéwö tkö'uk.

⁴² Mik Jesús ki duas de dabom eyök ki bök (12), etã ie'pa míyal kawö e' skà tkö'uk wes ie'pa wöblar es.

⁴³ Mik ikéwö tka, etã ie'pa míyalne iu a, erë Jesús atë Jerusalén, e' kë jcher imì wã iyé wã.

⁴⁴ Ie'pa tö ibikeitsé tö ie' dami iyamipa tã. Ie'pa shké kã et tã ie'pa isué tö Jesús kë ku' ie'pa tã. E' kueki ie'pa iyulémi iyamipa dami taië e'pa shüa.

⁴⁵ Erë ie'pa kë wã ie' kune, e' kueki ie'pa míane Jerusalén iyulökne.

⁴⁶ Ká de böiki es, etá ie'pa tō Jesús kué Skéköl wé a. Ie' tkēr s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa shua ikittsök ena ichakök.

⁴⁷ Jesús tō iuteke e' ttsé ie'pa kōs tō e'pa wōkrarulune ittök ena isauk tō wēs ie' wā iyi jcher tajë.

⁴⁸ Mik imì ena iyě tō ie' sué ee, etá ie'pa tkinewa. Etá imì tō iché ia:

—A alà, ¿iök be' e' wamblé sa' tã es? ¿iök be' tō be' yě ena ye' eriawé ekkë? Sa' be' yulé tajë.

⁴⁹ Jesús tō ie'pa iuté:

—¿iök a' ye' yulé tajë? ¿Wēs a' kē wā ijcher tō a' ye' kueraë ye' Yě u a?

⁵⁰ Erè ì ché ie' tō, e' wà kē ane ie'pa éna.

⁵¹ Etá imiane ie'pa tã Nazaret tã ie' tō ie'pa tō iuteke buaë kekraë. E' kōs bleke imì tō ie' er a.

⁵² Jesús talarke buaë, ñies ie' kí yörke tajë, kabikeitsöke buaë, wër buaë Skéköl wa, ñies s'ditsö wä.

3

Juan S'wöskuökwak

(Mateo 3.1-12; Marcos 1.1-8; Juan 1.19-28)

¹⁻² Ká et tã Skéköl tté Juan dör Zacarías alà e' tã wé kē yi serku' eē ipatkoie ittè pakök. E' kēwö ska' tã wēm kiè Tiberio e' dör Roma wōkir kibi. Ie' tkēneka ká e' wōkirie, e' kī duas de dabom eyök kī skel (15). Ie' dikia ká tsitsirpa wōkirpa tso'. E'pa kiè dör i' es: Poncio Pilato dör Judea wōkir, Herodes dör Galilea wōkir, e' èl kiè Felipe e' dör Iturea ena Traconítide e' wōkir ena Lisantias dör Abilinia wōkir. E' kēwö ska' tã Anás ena Caifás e'pa dör judiowak sacerdotepa

wökirpa. E' kéwö ska' ta Skëköl tté Juan ta ká sir poë wé kë yi serku' ee.

³ Eta Juan mía di' kiè Jordán kkömik pë' serke ee, e'pa a Skëköl tté pakök. Ie' tö iché ie'pa a: “A' er mane'ú Skëköl a as a' nuì olo'yöitö a' kî ta a' e' wöskuölor iwà kkachoie.”

⁴ Isaías dör Skëköl tteköl e' tö Juan tté kit ká iaiaë Skëköl yëkkuö kî, e' tö ichè:

“Ká sir poë wé kë yi serku', ee yile ttöraë aneule, e' tö icheraë:

'A' er mane'ú Skëköl datse e' yöki, e' dör wes ñala yuèsö yësyësë ie' yöki es.

⁵ Káblé kos kawötä wà ièkà seraa, ñies kabata ena kakkuö kos kawötä wè ñikkëë, ñala shkuli'shkuli', e' kos kawötä yettsa yësyësë, ñies ñala suluë, e' kos kawötä paiklëttsa buaë.

⁶ Skëköl tö s'tsatkè, e' sueraë sulitane tö. ”*
Es Isaías iyè'.

⁷ Pë' debitü tajë Juan ska' as ie' tö ie'pa wöskuö ta ie' tö ie'pa a iché: “¡A' dör s'kitö'ukwakpa suluë wes tkabë es! ¿Yi tö a' a' iché tö a' tkömishkar Skëköl tö a' we'ikeraë siarë e' ulà a'?

⁸ A' senú yësyësë, e' wa iwërmiwa tö moki a' er mane'wétke Skëköl a. Kë a' tö ibikeitsök tö a' dör Abraham aleripa e' è kueki Skëköl kë tö a' we'ikepa. Ye' tö a' a' ichè tö Skëköl kî ikiane, e' ta ie' tö ák ikkë yuèmi Abraham aleripaie.

⁹ Ie' dör wes kal bikökwak es. Ie' tso'tke kal ulitane kë wörtä' ese kos bikökök ña'wèwa bö' a.”

¹⁰ Eta ie'pa tö Juan a' ichaké:

—¿E'ma ì wèmi sa' tö?

¹¹ Ie' tö ie'pa iiuté:

* **3:6** Isaías 40.3-5

—Yi wā datsi' tso' böt, e' etka mú wé kě wā itā' ese a. Es ñies yi wā chke' tso', ese tö chke' kakmú wé kě wā itā' ese a.

12 Inuköl shtökwakpa Roma wökirpa a, e'pa welepa debitu Juan ska' as ie' tö ie'pa wöskuö, ie'pa tö ie' a ichaké:

—A' s'wöbla'ukwak, ¿i wèmi sa' tö?

13 Ie' tö ie'pa iüté:

—Kě a' tö inuköl shtök kos ikawötā shtë e' tsatā.

14 Ñies ñippökwakpa welepa ie' a ichaké:

—Ñe' tā ¿i wèmi sa' tö?

Ie' tö ie'pa iüté:

—Kě a' s'pauñuk inuköl yottsaié. Kě a' kachök s'ña'woie. Kos a' patorke, ekké ě klö'ú, tā a' ttsë'nú buaë iwa.

15 Wé pairine'bitu idi' wa s'blúie e' datske bet, e' wā panuk sulitane tso'. E' kuęki ie'pa tso' ibikeitsök tö isalema Juan dör e'.

16 Erë Juan tö iché ie'pa ulitane a: “Moki ye' a' wöskueke di' wa. Erë ye' itöki idatse eköl, e' tö a' ierawā Wiköl Bats'e'r a ena bö' a. Ie' dör kékēpa tajë ye' tsatā, e' kuęki ie' klökkuö kicha ě kě wötsēnanuk ye' siarla e' a.

17 Ie' tö se' wöpperaë wes iyiwö wöppè es. Ibia'bia bleraëitö idichakuö a, erë isulusi uyerawaitö bö' kě wöittā'wā e' a.”

18 Es Juan ie'pa patté ttè ese wa tajë. Es ie' tö S'tsatkōkwak ttè buaë e' pakeke ie'pa a.

19 Ñies Juan tö Herodes dör Judea wökir, e' uñé. Herodes serke ie' wák ěl e' alaköl kiè Herodías e' tā. Ñies ie' tö ì sulu skà wamblé tajë. E' kuęki Juan ie' uñé.

20 Herodes tō ì sulu wamblé tajë, erë e' k_iie t_a ie' tō Juan wötökw_a patké s'wöto wé a.

Jesús wösune

(Mateo 3.13-17; Marcos 1.9-11)

21 Mik Juan bak sulitane wöskuök, et_a ñies ie' tō Jesús wöskué. Mik Jesús tso'ia ttök S'yé t_a, e' dalewa k_a jaì kköbunane

22 t_a Wiköl Batse'r de ie' k_i wër nuböl sù. Et_a t_ö ttsëne k_a jaì a, e' tō iché:

—Be' dör ye' alà dalër tajë ye' éna, e' wër ye' wa buaë shüte.

Jesús yépa bak e'pa kiè

(Mateo 1.1-17)

23 Mik Jesús k_i duas de dabom mañayök (30) ulatök, et_a ie' tō Skököl ttè pakémitke. Ie'pa tō ibikeitsé tō ie' dör José alà. José dör Elí alà[†],

24 e' dör Matat alà, e' dör Leví alà, e' dör Melquí alà, e' dör Janai alà, e' dör José alà,

25 e' dör Matatías alà, e' dör Amós alà, e' dör Nahúm alà, e' dör Eslí alà, e' dör Nagai alà,

26 e' dör Máhat alà, e' dör Matatías alà, e' dör Semeí alà, e' dör Josec alà, e' dör Judá alà,

27 e' dör Johanán alà, e' dör Resá alà, e' dör Zorobabel alà, e' dör Salatiel alà, e' dör Nerí alà,

28 e' dör Melquí alà, e' dör Adi alà, e' dör Cosam alà, e' dör Elmadam alà, e' dör Er alà,

29 e' dör Josué alà. e' dör Eliézer alà, e' dör Jorim alà, e' dör Matat alà,

30 e' dör Leví alà, e' dör Simeón alà, e' dör Judá alà, e' dör José alà, e' dör Jonam alà, e' dör Eliaquim alà,

[†] 3:23 Kiè ikképa k_{os} dör wépa è kiè.

³¹ e' dör Melea alà, e' dör Mená alà, e' dör Matatá alà, e' dör Natán alà,

³² e' dör David alà, e' dör Jesé alà, e' dör Obed alà, e' dör Booz alà, e' dör Sélah alà, e' dör Nahasón alà,

³³ e' dör Aminadab alà, e' dör Admín alà, e' dör Arni alà, e' dör Esrom alà, e' dör Fares alà, e' dör Judá alà,

³⁴ e' dör Jacob alà, e' dör Isaac alà, e' dör Abraham alà, e' dör Térah alà, e' dör Nahor alà,

³⁵ e' dör Serug alà, e' dör Ragau alà, e' dör Péleg alà, e' dör Heber alà, e' dör Sélah alà,

³⁶ e' dör Cainán alà, e' dör Arfaxad alà, e' dör Sem alà, e' dör Noé alà, e' dör Lámec alà,

³⁷ e' dör Matusalén alà, e' dör Enoc alà, e' dör Jéred alà, e' dör Mahalalel alà, e' dör Cainán alà,

³⁸ e' dör Enós alà, e' dör Set alà, e' dör Adán alà. Adán dör Skéköl alà.

4

Bě tō Jesús erkiöwé

(Mateo 4.1-11; Marcos 1.12-13)

¹ Jesús tso' Jordán di' kkömik, ie' a tajë Wiköl Batse'r tso'. E' tō ie' tsémi ká sir poë wé kě yi serku' ee.

² Eë ie' sené döká ká dabom tkëyök (40), e' dalewa bě tso' ie' erkiöük i sulu wamblök. E' kěwö kōs tã ie' kě chkane yēs, e' ukuökḱ tã ie' dué bli wã.

³ Eta bě tō ie' a iché:

—Bé' dör Skéköl Alà, e'ma ichǒ ák sę a tō iyönú chkeie.

⁴ Jesús tō iiüté:

—Skéköl yěkküö tō ichè: “Kě se' sęnuk chkè ě mik.”*

* **4:4** Deuteronomio 8.3

⁵ E' ukuöki ta bé tö ie' tsémi kabata kakkeë a, ta ee ká kos wes ká tköke ekkë kkachéitö ia bet.

⁶ Ie' tö iché ia:

—Ká kos suébö e' meule ye' ulà a, e' kueki yi a ye' éna imak, ese a ye' imeke. Ye' be' yuèmi ká kos e' blúie. Ñies íyi buaë tso', inuköl tso', ì tso' ká ulitane ki, e' kos wákie be' yuèmi ye' tö.

⁷ Be' e' tkéwa kuchewö ki ye' wörki ye' dalöiök, e' ta e' kos döraë be' ulà a.

⁸ Erë Jesús ie' iuté:

—Skököl yëkkuö tö ichè: 'Skököl dör a' Kököl, e' ë dalöiö; ie' ë a a' senú.'† E' kueki be' e' sköttsa ye' yöki bánet.

⁹⁻¹¹ E' ukuöki ta bé wa imítser Jerusalén ta iduékaitö Skököl wé e' bata ki kakkeë ta ichéitö ia:

—Skököl yëkkuö tö ichè:

'Skököl tö ibiyöchökwakpa patkeraë be' kkö'nuk be' tsatkök.

Ie'pa be' klö'weraka iulà a as be' klö kë tērwa ák ki.'‡

Es Skököl yëkkuö tö ichè, e' kueki be' dör Skököl Alà, e'ma be' e' ppöömi döttsa iski.

¹² Erë Jesús iüté:

—Ñies Skököl yëkkuö tö ichè: 'A' kë kawö ta' a' Kököl wötsiriuk.'§

¹³ Mik bé kë wa ì skà kune Jesús erkiöwoie, etä ie' iméat dö iëttökicha.

Jesús dene Galilea
(Mateo 4.12-17; Marcos 1.14-15)

† 4:8 Deuteronomio 6.13
Deuteronomio 6.16

‡ 4:9-11 Salmo 91.11-12

§ 4:12

14 Jesús minea dene Galilea. Kekraë Wiköl Batse'r diché tso' ie' a tajë. Ie' tté buneka ká e' kos a.

15 Judiowak ñi dapa'wo wé kos tso', e' a ie' tö s'wöbla'weke Skököl tté wa ta sulitane tö ie' kikekeka buaë.

*Nazaret wakpa tö Jesús uyéttsa iká ki
(Mateo 13.53-58; Marcos 6.1-6)*

16 Jesús demine Nazaret wé ie' talane eë. Mik judiowak eno diwö de, eta ie' dewa ie'pa ñi dapa'wo wé a wes ie' wöblane es. Eta eë ie' e' duéser Skököl yekkuö aritsök ie'pa tso' eë, e'pa kukua.

17 Yekkuö kit Skököl tteköl kié Isaías e' tö, e' mé ie'pa tö ie' a suè. Ie' ishuppée ta ikuéitö wé Skököl kanè méso bua'iewa e' tté tso' kitule eë. E' tö ichè i' es:

18 “Skököl Wiköl tö ye' pairi'bitu idi' wa tté buaë pakoie s'siarëpa a,

e' kuëki ie' tso' ye' a.

Ie' tö ye' patkë'bitu ichök s'tso' klöulewa i sulu ulà a esepa a tö 'a' yërdattsa.'

Ie' tö ye' patkë'bitu wëpa wöbla kë wawër esepa wöbla bua'ukne.

Ie' tö ye' patkë'bitu wëpa weirke siarë s'sulusipa ulà a, esepa tsatkök.

19 Ie' tö ye' patkë'bitu ipakök sulitane a tö Skököl er buaë chöke se' a, e' kéwö detke.”*

20 E' ukuöki ta Jesús tö yekkuö wötrëwane mé judiowak ñi dapa'wo wé e' kimukwak a, ta ie' tkéser iwà pakök. Kos s'daparke eë e'pa tö ie' suéwa krereë.

21 Eta ie' tö iché ie'pa a:

* 4:19 Isaías 61.1-2

—Skëköl yëkkuö aritsé ye' tö ñe', e' wà tka i' ta.

²² Ie'pa ulitane tö icheke ie' dör pè' buaë. Ñies ttè bua'buäë chekeitö, e' tö sulitane tkiwëwä. Ie'pa tö iché ñi a:

—A'ka, ¿ie' kë dör José alà?

²³ Ie' tö iiüté:

—Ye' wä ijcher buaë a' tö ye' cheraë ttè i' wa: 'A s'kapeyökwak, be' wák e' bua'üne.' Ñies a' tö ye' a icheraë: 'Sa' ittse tö ì kë or yi a ese wé taië be' tö Cafarnaüm, ese ú ñies íe be' wák ká a.'

²⁴ Ie' tö ikí ché ie'pa a:

—Mokí ye' a' a ichè tö Skëköl ttekölpa kōs kë dalöiërta' iwakpa ká kī.

²⁵ Mokí ye' a' a ichè tö mik Skëköl tteköl kiè Elías bak, etä kalí kë yëne yës döka duas mañal kī shaböts ta bli bak poë Israel. E' kēwö ska' ta alakölpa schöpa tso' taië Israel,

²⁶ erë Skëköl kë wä Elías patkëne ie'pa ska' ikimukrak. Ie' tö Elías patké alaköl dör schö eköl serke Sarepta, ká e' atē tsinet Sidón, e' kimuk.

²⁷ Es ñies mik Skëköl tteköl kiè Eliseo e' bak, e' kēwö ska' ta lepra tö s'teke taië Israel. Erë ie'pa kōs kë buaone. Wëm kiè Naamán dör ká kiè Siria e' wak, e' ë buaone Eliseo tö Skëköl batamik.

²⁸ Mik ie'pa tö ttè e' ttsé, etä ie'pa kōs tso' judiowak ñi dapa'wo wé a, e'pa uluneka taië ie' kī.

²⁹ Ie'pa iënekä ie' kī ta iuyéttsarakitö ká e' a bānet. Ká e' tso' kabata kakkeë e' kī, ie'pa wä ie' mítser dö katte kakkeë e' kkömik batrëemi as iduöwä.

³⁰ Erë ie' tkami ie'pa shuä ta imía.

*Wëm eköl a aknama tso' e' bua'wéne Jesús tö
(Marcos 1.21-28)*

31 Jesús mía Cafarnaúm, ká e' aṭe Galilea. Eno diwö bit ekkë ṭa ie' tö s'wöbla'weke judiowak ñi dapa'wo wé a.

32 Ie' tö s'wöbla'weke ttè mokì diché ṭa' tajë ese wa, e' kuëki ie'pa tkinewa.

33 Ká et ṭa ie'pa ñi dapa'wo wé a wëm dur eköl e' a aknama ö wimblu sulusi tso', ie' tö iché aneule:

34 —A Jesús Nazaret wak, sa' múat bërë. ¿Ie be' tso' sa' tsiriuk? ¿Be' debitu sa' eukwa? Ye' wa be' suule. Ye' wa ijcher tö yi be' dör. Be' dör batse'r patkë'bitu Skëköl tö e'.

35 Jesús tö aknama e' uñé:

—iBe' siwa'blöwa, be' e' yöttsa wëm se a!

Etá aknama tö wëm e' érö iski sulitane wörki, ṭa ie' e' yëttsa ia kë wa weş wëm one.

36 Sulitane tkinewa iweblök ṭa ñi chakérak:

—¿Ttè wése dör ñe'? Ttè diché ṭa' tajë e' wa wëm wí wimblupa sulusi ké e' yöktsa ṭa ie' yélur je'.

37 Etá Jesús tté buneka tajë ká e' kos a.

Jesús tö Simón yàk bua'wéne

(Mateo 8.14-15; Marcos 1.29-31)

38 Jesús e' yëttsa judiowak ñi dapa'wo wé a ṭa imía Simón u a. Ee Simón yàk kiri'weke duè dalölö tö tajë. Ie'pa kköché Jesús a tö ibua'üne.

39 Etá Jesús e' wöéwa ie' ki ṭa duè dalölö uñéitö ṭa ibuanene. E' bet ṭa ie' e' kéka ṭa ilè yulémiitö ie'pa a ñè.

Jesús tö s'kirirke tajë esepa bua'wéne

(Mateo 8.16-17; Marcos 1.32-34)

40 Diwö mi'kewatke ṭa tajë pë' wa iyamipa kiri'weke duè tsakië tö, esepa debitu tajë Jesús

ska'. Ie' ulà méka ie'pa kirirke kos ki eköl eköl, ta es ie' tö ibua'wenerak seraa.

⁴¹ Ñies e' shua tajë s'tso' tteke aknamapa tö. Mik ie' tö ie'pa bua'wéne, eta aknama e' yélur ie'pa a ta aknamapa tö iché ie' a aneule:

—¡Be' dör Skököl Alà chökle!

Erë ie' tö ie'pa uñé. Ie'pa wa ijcher tö ie' dör wé pairine'bitu idi' wa s'blúie e'. E' kueki kë ie' wa ie'pa kàne ttök.

Jesús tö Skököl ttè paké judiowak ñi dapa'wo wé kos a

(Marcos 1.35-39)

⁴² Bule es ká ñine ta Jesús e' yéttsa mía bánet wé kë yi ku' ese ska'. Erë ie'pa tö ie' yulé. Mik ie'pa tö ikué, eta ie'pa tö ima'wé wöklö'wé as kë imi'.

⁴³ Erë ie' tö ie'pa iuté:

—Ì blúie Skököl tso' e' ttè buaë pakök ye' kawöta ñies judiowak serke ká malepa a esepa a, eseie ye' patkëne'bitu.

⁴⁴ E' kueki ie' mía ttè pakök judiowak ñi dapa'wo wé tso' tajë Judea e' a.

5

Jesús ttö wa nima klöne tajë

(Mateo 4.18-22; Marcos 1.16-20)

¹ Etökicha ta Jesús dur s'wöbla'uk batsöri kiè Genesaret e' kkömik (batsöri e' kiè ñies Galilea). Tajë pë' dapanie ie' ska' Skököl ttè pakekeitö e' kïttsök, e' kë wa ie' shkoia.

² Nima klö'ukwakpa dene tso' ikla' skuök, e'pa kanò àr bötö, e' sué Jesús tö.

³ Ta ie' e' iéka kanò etö a, e' dör Simón kanò. Ie' tö ikié Simón a: “Be' we'ikéyö, kanò patkömi bërë wöwík.” Ie' e' tkéser kanò a ta ie'pa wöbla'wéitö.

⁴ Mik ie' s'wöbla'wé one, etä ie' tö iché Simón a:

—Kanò patköumi di' shua ta a' tö kla' uyömi nima klö'woie.

⁵ Simón tö ie' iuté:

—A s'wöbla'ukwak, nañeë sa' ima'wé, erë kë sa' wa iwà klöne yës. Erë be' ttö wa ye' tö kla' uyekene.

⁶ Mik ie'pa tö ikla' uyémi ta iwà klö'wérakitö taië, e' tö kla' batseeketke.

⁷ Ta iulà kkaché iyamipa tso' kanò etö a e'pa a tö a' shkó sa' kimuk. Iyamipa debitu ie'pa kimuk ta kanò bötö wà iérakitö chië, tsir etä kanò woturkewatke di' a.

⁸ Mik e' sué Simón Pedro tö, etä ie' e' tkéwa kuchë kï Jesús klö ska' ta ichéitö ia:

—jA Skëkëpa, ye' dör pë' sulusi, be' e' sköttsa ye' yöki!

⁹ Nima klöne taië, e' tö Simón Pedro ena iyamipa kos tso' ie' ta, e'pa tkiwéwa taië, e' kueki ie' tö iché es.

¹⁰ Nies Santiago ena Juan dör Zebedeo ala'r e'pa tkirulune. Ie'pa kaneblöke Simón ta nima klö'uk. Etä Jesús tö iché Simón a:

—Kë be' suanuk. Be' kë tö nima klö'wëpaia. I' tami be' wa s'ditsö bituraë ye' ska'.

¹¹ Etä ie'pa tö kanò ikléka, ta íyi kos tuléat ie'pa tö eë ta imíyal Jesús ta.

*Wëm eköl kiri'weke lepra tö e' bua'wéne Jesús tö
(Mateo 8.1-4; Marcos 1.40-45)*

12 Etökicha tã Jesús tso' Judea ké et a. Eta eë wëm debitu eköl kiri'weke lepra* tö. Mik ie' tö Jesús sué, eta ie' wöéwa dö iski tã ikköché taië Jesús a:

—A këkëpa, be' ki ikiane, e' tã be' a ye' buarmine as ye' batse'rne.

13 Jesús tö ikéwa ulà wa tã ichéitö ia:

—Tö, ye' ki ikiane. Be' dene batse'r.

E' wöshã tã ie' buanene, kë ki lepra ku'ia.

14 Eta Jesús tö ie' a iché:

—Kë ichar yi a. Be' yú e' kkachök sacerdote a. Ì muk Moisés tö a' ka' e' batse'woie, ese tsúmi mè Skököl a ie'pa a ikkachoie.

15 Erë Jesús ttë tìnekã taië shute. Taië pë' döke ie' ska' ie' ttë kìttsök, ñies as ie' tö ie'pa bua'ùne.

16 Erë taië ie' mi'ke bánet ttök S'yé tã wé kë yi ku' ese ska'.

*Jesús tö wëm eköl kraulewã e' bua'wéne
(Mateo 9.1-8; Marcos 2.1-12)*

17 Etökicha tã Jesús tso' s'wöbla'uk tã eë farise-owakpa ena s'wöbla'uk ttë dalöiëno wa wakpa tulur Jesús tso' s'wöbla'uk e' kìttsök. Ie'pa datse ká kos tso' Galilea ñies Judea ena Jerusalén. Jesús wã Skököl diché tso' s'kirirke ese bua'wone.

18 Eta wëpa welepa debitu e'pa wã wëm kraulewã debitu eköl ka'la ki. Ie'pa éna iduè tsakmi u shuã wé Jesús dur eë as ie' tö ibua'ùne.

* **5:12 lepra:** E' dör duè s'méwöie ese. Judiowak tö iklö'wé tö duè e' tö yi tteke ese dör ñá. Esepa batsekettsã bánet kë a kawö tã senuk pë' malepa shuã. Ñies ie'pa kë a kawö tã shkowã Skököl wé a.

19 Erë tajë s'tso', e' kuëki ie'pa kë a itkömi wës u shuä. E' kuëki ie'pa míka u bata ki† tö u jchéé ta iduë émirakitö enaë döttsa iski wé Jesús dur pë' tso' tajë e' shuä ee.

20 Mik Jesús tö isué tö mokí ie'pa erblé ie' mik, eta ie' tö iché wëm kirirke e' a:

—A yami, ì sulu kos wamblébö, e' nuí olone be' ki.

21 Eta s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa ena fariseowakpa tö ibikeitsè: “¿Ìma wëm wí erbikö tö ie' dör yi e' tö Skëköl ché suluë es? Skëköl ë a se' nuí olö'yarmi.”

22 Erë ì bikeitsök ie'pa tso' e' suéwä Jesús tö bet. E' kuëki ie' tö ie'pa a ichaké:

—¿Ì kuëki a' ibikeitseke es?

23 Ye' tö wëm i' bua'wëmine as ishköne, e' ta ¿wës a' tö iklö'wëmi tö ye' kë a inuì oloyanuk iki?

24 Ye' dör S'ditsö Alà, sú e' tö a' a ikkachè tö ye' wa kawö ta' ká i' a nuí olö'yoie.

Eta ie' tö iché wëm kraulewä e' a:

—Be' e' kóka, be' ka'la kóka ta be' yúne u a.

25 E' wösha ta ie' e' kéka sulitane wörki ta ka'la a ie' debitü, e' kékaitö ta imiane iu a Skëköl kikekaramiitö tajë.

26 Ie'pa wökrarulune iweblök ta Skëköl kíkëkarakitö tajë. Ie'pa suane ta ichéitörak:

—Ì sué se' tö ì'ñe, e' kë suule se' wä yës.

*Jesús tö Leví kié ittökataie
(Mateo 9.9-13; Marcos 2.13-17)*

† 5:19 u bata ki: Ie'pa u kë dör wës se' bribriwak u es. Ie'pa u tsäbata dör kkuëie klökata ta'.

27 E' ukuök_i ta Jesús mí_a, e' tō wēm sué eköl kiè Leví, e' dör inuköl shtökwak Roma wökirpa a. Ie' tkër ikaneblöke e' wé a. Ta Jesús tō ie' a iché:

—Be' shkō ye' ta ye' ttökataie.

28 Eta Leví e' kéka tō ì kōs méat ta imía Jesús ta.

29 E' tsáli ta Leví tō ikéwō tkō'wé buaé chkè wa di'yè wa Jesús dalōioie. Inuköl shtökwakpa de tajë. Ñies pè' kuā'kīpa de, e'pa tultur chkök Jesús ena ittökatapa ta.

30 Mik fariseowakpa ena s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa tō isué, eta ie'pa tō ichémi Jesús ttökatapa a:

—ǰIök a' chköke di' yöke inuköl shtökwakpa ta ena pè' sulusipa malepa ta?

31 Jesús tō ie'pa iüté:

—Wépa kë kirirku' esepa kë kī s'kapeyökwak kiane. Erè wépa kirirke esepa kī s'kapeyökwak kiane.

32 Ye' kë dē'bitu wépa e' bikeitsō tō iserke yēsyesē esepa kiök. Ye' dē'bitu pè' sulusipa kiök as ie'pa er mane'ù.

*ǰ kuēkī Jesús ttökatapa kë batsötā'
(Mateo 9.14-17; Marcos 2.18-22)*

33 Judiopa wökirpa welepa tō iché Jesús a:

—Juan S'wöskuökwak ttökatapa batsöke tajë, ttöke S'yè ta tajë, wēs fariseowakpa klépa tō iweke es, erè be' ichapa chköke ena di'yöke kekraë kë batsötā'.

34 Jesús tō ie'pa iüté:

—Mik s'kiule ulabatsè kéwō tkō'uk ta ǰwēs ie'pa batsömi wēm ulabatske ese tso'ia ie'pa ta e' dalewa?

35 Erë ikéwö dōraë etā ie' mi'datser ie'pa yōki. E' je' tā ie'pa batsōraë.

36 Ñies Jesús tō ie'pa wōbla'wé tō judiowak ttè kēchke e' kē shuturpaka ie' ttè pa'alī tā. E' kleitō ttè i' wa:

—Kē yi tō datsi' pa'alī tak teepa batsèwā datsi' kēchke wōyuowāie. Iwēsō es, e' tā e' tō datsi' pa'alī we'ikéwa, ñies itak pa'alī kē mēne buaë datsi' kēchke ki.

37 Ñies vino pa'alī kē tērtā'ka iyiwak kkuōlit yōule ibloie ese kēchke a. Itékasō es, e' tā mik ibacha'nebitū, etā ikkuōlit kēchke jchēemiitō. Es vino ena ikkuōlit weirwami éme.

38 E' kueki' vino pa'alī tekeka ikkuōlit pa'alī a.

39 Yi tō vino bacha'bacha yeke, ese tō ibikeitseke tō e' ya' bua' vino pa'alī tsata. E' kueki' ie' kē éna vino pa'alī yakiā. Es ñies a' tō ibikeitseke tō ye' ttè pa'alī e' kē dōr buaë.

6

*Jesús ttōkatapa tō trigo wōikléé eno diwō a
(Mateo 12.1-8; Marcos 2.23-28)*

¹ Etōkicha tā eno diwō a Jesús dami trigo shua tā ittōkatapa tō trigo wōiklérami tā iwōsiéitō irikirik ulà wa tā ikatéramirakitō.

² Etā fariseowakpa wēlepa tō ie'pa a ichaké:

—¿I' kueki' a' tso' i' kē kēwō tā' wè eno diwō a ese uk?

³ Jesús tō ie'pa iuté:

—Ì o' David tō ká iaiaë ¿e' kē aritsule a' wā Skèköl yèkkuō ki? Etōkicha tā ie' ena iklépa dué bli wā.

⁴ Ie' dè'wà Skèköl wé a ta pan meule Skèköl a e' klò'wéitö ñéitö. Ñies ie' tö iblaté iklépa a ta inérakitö. Sacerdotepa ë a pan e' kéwö ta ñè. Erë a' éna iane tö ì o' David tö ñe' kë dör suluë Skèköl wöa.

⁵ Ñies Jesús tö iché ie'pa a:

—Ye' dör S'ditsö Alà, e' wà kawö ta' ichoie tö ì dör buaë ö ì dör suluë wè eno diwö a.

*Wëm eköl ulà siulewà e' bua'wéne Jesús tö
(Mateo 12.9-14; Marcos 3.1-6)*

⁶ Eno diwö skà ta Jesús dewà judiowak ñi dapa'wo wé a ta eë ie' tö s'wöbla'wémitke. Ta eë wëm detkër eköl e' ulà bua'kka siulewà.

⁷ S'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa ena farise-owakpa éna ie' kkatak ilè k_i, e' kuek_i ie'pa tso' ie' weblök tö wëm ñe' bua'wèmineitö eno diwö a.

⁸ Erë ì bikeitseke ie'pa tö, e' suéwà ie' tö, e' kuek_i ie' tö iché wëm ulà siulewà e' a:

—Be' e' kókà ta be' e' duóser ië sulitane wöshaë.

Età wëm e' duéser.

⁹ Jesús tö iché ie'pa a:

—A' chakèyö: ¿Ì kéwö ta' se' a wè eno diwö a: ì buaë ö ì suluë? ¿S'tsatkök ö s'ttökwa?

¹⁰ E' ukuök_i ta ie' tö ie'pa ulitane weblé e' pamik ta ichéitö wëm ulà siulewà e' a:

—Be' ulà shulöö.

Ta ie' tö iwé es età iulà buanene.

¹¹ E' tö ie'pa uluwéka taië, ta ñi chakérak, ¿wes se' tö Jesús wèmi?

*Jesús tö ittekölpa tsá dabom eyök k_i böl e'pa
shushté*

(Mateo 10.1-4; Marcos 3.13-19)

12 E' k_éwö ska' ta Jesús m_ía kabata a ttök S'yě ta, e_e ie' tté ie' ta nañeë.

13 Mik ká ñine, eta ie' tö ittökatapa kié dapa'wé ie' ta. E' shuá ie' tö wépa shushté dabom eyök kí böl (12), e'pa kiéitö ittekölpa tsá.

14 Ie'pa kiè i' es: Simón, e' kiè méka Jesús tö Pedro; Andrés dör Simón ël, Santiago, Juan, Felipe, Bartolomé,

15 Mateo, Tomás, Santiago dör Alfeo alà, Simón kine Celote,

16 Judas dör Santiago alà ena Judas Iscariote tö Jesús wömekettsa ibolökpa a e'.

*Jesús tö s'wöbla'wé ñies s'buawéne
(Mateo 4.23-25)*

17 Jesús biteatkene kabata a ittekölpa tsá e'pa ta, e' e' wökló'wé kakkue kí. E_e iklépa tso' taië ie' panuk. Ñies pè' datse Judea ena Jerusalén, esepa de taië. Ñies pè' de taië datse Tiro ena Sidón. Ká böt e' atē dayë kkömik.

18 Ie'pa ekképa qos debitu Jesús tö s'wöbla'wéke e' k_ítsök ñies as ikirirkerak e' bua'üneitö. Ñies wépa tteke wimblupa sulusi tö esepa bua'wéitö.

19 Taië diché tso' ie' a e' wa s'kirirke qos e' buanene, e' kueki sulitane éna ie' kakwa.

*Ì wër buaë Skököl wa
(Mateo 5.1-12)*

20 Jesús tö ittökatapa weblé ta ichéitö ie'pa a:

“A' wépa dör siarë kë wa ì ta' taië, esepa tso' ì blúie Skököl tso' e' a, e' kueki ayécha buaë a'.

21 “A' wépa tteke bli tö ká i' a, esepa tts'rdæ dö wé', e' kueki ayécha buaë a'.

“A' wépa iúke ká i' a, esepa jañurane buaë, e' kueki ayëcha buaë a'.

22 “Ayëcha buaë mik pë' éna a' ar suluë, a' wateke, a' cheke suluë, a' cheke tö a' dör pë' sulusipa ye' dör S'ditsö Alà e' tté kueki.

23 Mik e' tköke a' ta, etä kě a' erianuk. E' skéie a' ttsë'nú buaë. Aishkuö ta ká jai a' i buaë merdaë a' a' iskéie e' kueki a' ttsë'nú kaneë. Kě a' éna ichökwa tö ká iaiaë ie'pa yépa bak Skéköl ttekölpa we'ikök es.

24 “Erë wëstela ina a' wa íyi tso' taië ká i' a esepa ta, e' ukuöki ta kě i skà ta ia a' ttsë'woie buaë.

25 “Wëstela ina a' wa íyi tso' taië ñè wë' i'ñe ta esepa ta, e' ukuöki ta a' tterane bli tö.

“Wëstela ina a' jañuke buaë ká i' a e'pa ta, e' ukuöki ta a' eriardaë, iuraë siarë.

26 “Wëstela ina a' ta mik sultane tö a' kikéka, es ie'pa yépa bak ká iaiaë e'pa tö kachökwakpa e' chö tö ie'pa dör Skéköl ttekölpa, e'pa kika'ka.

*S'bolökpa ché Jesús tö
(Mateo 5.38-48; 7.12)*

27 “Erë a' tso' ye' ttö kittsök, esepa a ye' tö ichè: a' bolökpa dalëritsö. Wépa éna sulu a' ar, esepa a i buaë ú.

28 Wépa alibchöke a' ki, esepa a a' er buaë chö. Wépa tö a' cheke suluë esepa ki ikiö S'yé a tö ikimú.

29 Yi tö a' ppé a' aswö ki, e' ta a' aswö etta mú ia ppè. Yi tö a' paio kikke tsémi, e' ta ñies a' paio mú ia.

30 Yi tö ilè kak kiè a' a, e' ta imú ia. Yi wa a' íyi mítser, e' ta kě a' tö ikiökneia.

31 A' senú s'malepa ta wes a' ki ikiane tö ie'pa ser a' ta es.

32 “Wépa tö a' dalëritseke, esepa ë ské dalëritseke a' tö, e' ta çe' ki Skëköl tö wëstela chëmi a' a? ¡Au! Ñies pë' sulusipa tö wépa tö ie'pa dalëritseke, esepa ské dalëritseke.

33 Wépa tö ì buaë weke a' a, esepa ë a a' tö iské weke buaë, e' ta çe' ki Skëköl tö a' kikëkami? ¡Au! Ñies pë' sulusipa tö iweke es.

34 A' tö íyi peiteke, wépa klö'wé a' tö tö imeraneitö, esepa ë a, e' ta çe' ki Skëköl tö a' kikëkami? ¡Au! Ñies pë' sulusipa tö íyi peiteke ñi a, mik ie'pa tö iklö'wé tö imerdane eta.

35 A' bolökpa dalëritsö. Ì buaë ú ie'pa a, íyi peitö ie'pa a, kë iské panane. A' tö iweke es, e' ta Skëköl tö a' a iské merane buaë. Ie' er buaë chöke s'sulusipa a ena wépa kë tö wëstela cheta' ie' a esepa a. A' tö iweke es, e' ta a' tö ikkacheraë tö mokjë a' dör ie' dör íyi ulitanë tsata, e' ala'r.

36 S'malepa saú er siarë wa wes S'yë tö a' sueke er siarë wa es.

*Kë se' kàne s'kichatök
(Mateo 7.1-5)*

37 “Kë a' s'kichatök, e' ta Skëköl kë tö a' kichatepa. Kë a' ichök yi a tö Skëköl mú tö be' tsaiö, e' ta Skëköl kë tö a' tsaiëpa. Ì sulu qos wamblë ie'pa tö a' ki, ese nuí olo'yö ie'pa ki, e' ta a' nuí olo'yeraë Skëköl tö a' ki.

38 Qos a' tö ì mé s'malepa a, ekkë a' a imerdane. E' kueki íyi kakmú s'malepa a, eta iské merane Skëköl tö a' a. Erë ie' tö imerane a' a taië wes dakö'ukuö wà iësö chië wötoule buaë ikí wà iè döká ikkö a katötöë tsá tkënettsamitke es.”

39 Ñies Jesús tö ttè kleé ie'pa a i' es: “¿Wé a' wa isuule tö s'wöbla kë wawër, ese tö eköl wöbla kë wawër ese ulà ièmi? ¿E'pa kë brutarmi bölë kauk a?

40 Wé wöblarke ese kë dör iwöbla'ukwak tsata. Mik iwöblaone, e' je' ta idöraë wes iwöbla'ukwak es.

41 “Kaltak jchela tsir tso' a' yami wöbla a, ese sué a' tö, erë ¿ì kuëki kaltak bërie tso' a' wák wöbla a, ese kë sune a' wa?

42 ¿Wes a' ichèmi a' yami a: ‘A yami, súyö kaltak jchela tsir tso' be' wöbla a, e' yèttsa?’ Erë kaltak bërie tso' a' wöbla a, e' kë sune a' wa. ¡A' e' ö suluè! Kaltak bërie tso' a' wöbla a, ese yöttsa kewe, es kaltak jchela tsir tso' a' yami wöbla a, ese wërmi a' a buaë yèttsa.

Kal buaë ena kal sulusi
(Mateo 7.17-20; 12.34-35)

43 “Kal buaë kë wörtä' kalwö suluie, ñies kal sulusi kë wörtä' kalwö bua'ie.

44 Kal wërkewa iwö ki. Higowö ö uvawö ese kë shteta'sö dika' kicha mik.

45 Ì bikeitsekösö, ese ë chekesö. E' kuëki wëm dör buaë, ese er dör buaë, e' kuëki ie' serke buaë, ttö yësyësë. Erë wëm dör suluë, ese er dör suluë, e' kuëki ie' serke suluë, ttö suluë.

Uyuökwak böl
(Mateo 7.24-27)

46 “¿Ì kuëki a' tö ye' kieke: ‘A Skëkëpa, a Skëkëpa,’ erë kë a' tö ye' ttè iuteku’?

47 Yi datse ye' ska', ta ye' ttö tseke ta iwà iuteke, súyö a' a ichè tö wes ese dör.

48 Ese dör wes wëm eköl tö u yué es. E' tö u chki töbié iskië, ká dör ák ë, ese a. Mik di' pone tajë,

tkami u k_i taj_ië, erë u kë minets_er iwa_u, iyöule buaë e' kuek_i.

⁴⁹ Erë yi tö ye' ttö ttsé erë kë iwà iuteku', ese dör wes wëm eköl tö u yué, erë kë wä itöbinewä iskië, tkékaitö jalëjalë iyök ë bata k_i es. Mik di' pone taj_ië e' tkami u k_i, eta u mıtser iwa_u, kë ì ateia.

7

Jesús tö ñippökwakpa wökir eköl e' kanè méso bua'wéne

(Mateo 8.5-13; Juan 4.43-54)

¹ Mik Jesús tö s'wöbla'wé one, eta imia demi Cafarnaúm.

² Eta ee Roma ñippökwakpa döka cien, e' wökir serke eköl. E' kanè méso eköl kirinewä taj_ië duökewatke. Iwökir éna ie' dalër taj_ië.

³ Mik ñippökwakpa wökir tö Jesús tté ttsé, eta ie' tö iché judiowak kueblupa welepa a: “A' yú Jesús ska' ta' ichö ie' a: ‘Be' we'ikè sa' tö, be' shkó ñippökwakpa wökir, e' kanè méso eköl duöke taj_ië, e' bua'ukne.’”

⁴⁻⁵ Mik ie'pa demi Jesús ska' ta' ikköchéra_k taj_ië ie' wöa:

—Ñippökwakpa wökir e' éna se' judiowak dalër taj_ië. Ie' wák tö se' ñi dapa'wo wé e' yuök patk' se' a. E' kuek_i sa' a ta' buaë idir tö be' ie' kimé.

⁶ Eta Jesús mia ie'pa ta. Erë mik ie'pa dökemitke ñippökwakpa wökir e' u a, eta ie' tö iyamipa welepa patké ichök Jesús a: “A kékëpa, kë be' e' tsiriuk. Be' dör kékë taj_ië, e' döwa ye' u a, e' kë dör ye' sia_rla e' a.

⁷ E' kuek_i ye' kë dè'rö be' ska'. Erë ikéwö ë mú ta ye' kanè méso buardane.

⁸ Ye' wökirpa ta', e'pa ttö iütök ye' kawötä. Ñies ye' dör ñippökwakpa taj_ië e'pa wökir, ie'pa kawötä ye' ttö

iutök. Mik ye' tö eköl a icheke, 'Be' yú' ta imí. Eköl a ye' tö icheke, 'Be' dou' ta ide. Ñies ye' tö icheke ye' kanè méso a, 'Íyi ú' ta iwéitö. Ye' iklö'wé tö be' wa kawö ta' íyi ulitane tsata, e' kueki ye' wa ijcher tö be' tö ikéwö mé, e' ta ye' kanè méso buardane.”

⁹ Mik Jesús tö ttè e' ttsé, eta e' tö ie' tkiwéwá. Ie' wotréene ta ichéitö pè' dami ie' itöki e'pa a:

—Ye' ichè a' a tö Israel aleripa kos shua, kë yi kune ye' wa erblök ye' mik wes wëm i' es.

¹⁰ Eta mik ñippökwapka wökir yamipa dene u a, eta ie'pa tö isué tö ikanè méso kirirke, e' buanene.

Alaköl eköl schö alà blënewá e' shké'wékane Jesús tö

¹¹ E' ukuöki ta Jesús míá ká kiè Naín ee. Ie' dami ittökataka ta, ñies pè' dami ie'pa ta taië.

¹² Mik ie'pa de tsinet ká e' a, eta ie'pa isué tö taië pè' datse, e' wa s'nu datse micho wötèwa. Dëutö e' mì dör schö, ie' alà eköl ëme wëm, e' blënewá. Taië ká e' wakpa tö ie' pablerami.

¹³ Mik Skëképa Jesús tö isué, eta ie' wa iwër siarë ta ichéitö ia:

—Kë be' iukia.

¹⁴ E' bet ta ie' dewá tsinet ka'la ki s'nu dami e' o'mik ta ka'la kéitö. Wépa wa idami e'pa e' wöklö'wéwá. Jesús tö iché s'nu a:

—A duladula, be' a ye' tö ichè, ¡Be' e' kóká!

¹⁵ E' bet ta s'nu shkenekane e' tkéser ta itté. Eta Jesús tö imé imi a.

¹⁶ Kos pè' tso' ie'pa ta e'pa suane taië, Skëköl kikéka ie'pa tö taië ta ichérakitö:

—Skëköl tteköl chök eköl, e' de se' shua.

Ñies ie'pa tö iché:

—Skëköl de se' dör ie' icha esepa kımuk.

17 Etā ì wé Jesús tō e' tté bunekā taië Judea ké kos e' a, ñies ká tso' Judea pamik e' a itté tıneka.

Juan S'wöskuökwak ttökatapa de Jesús ska' ichakök (Mateo 11.2-19)

18 Juan S'wöskuökwak ttökatapa tō ì kos weke Jesús tō, e' paké Juan tso' s'wöto wé a e' a. E' kuëki ie' tō ie'pa bōl kié

19 tã ichéitō ie'pa a:

—A' yú Skëkëpa Jesús a ichakök tō çbe' dör wé pairine'bitı idi' wa s'blúie yëule tō idatse e', ö yi skã panëia sa' tō?

20 Mik ie'pa de Jesús ska' tã ie'pa tō iché ie' a:

—Juan S'wöskuökwak tō sa' patké be' a ichakök tō çbe' dör wé pairine'bitı idi' wa s'blúie yëule tō idatse e', ö yi skã panëia sa' tō?

21 E' wöshã tã Jesús tō s'kirirke duè tsakıë wã, esepa bua'wé taië. Ñies s'tteke wimblupa sulusi tō, ena s'wöbla kë wawër esepa bua'wéitō taië.

22 E' ukuökı tã ie' tō iché Juan ttökatapa bōl a:

—A' yúne Juan ska' tã ì sué a' tō, ì ttsé a' tō, e' kos pakö ie' a. Ichö ie' a tō s'wöbla kë wawër esepa wöbla wawënene; s'kraulewã kë shko esepa shkéne; wépa kiri'weke lepra tō esepa buanene batse'nene; s'kukuö kë wattsër esepa wattsënene; s'duowã shkenekane; ñies Skëköl tté buaë e' pakane s'siarëpa a.

23 İYi kë yöki ye' sulune, ayëcha buaë ese!

24 Mik ie'pa míyalne, etã Jesús tō Juan tté pakémitke pë' a, tã ichéitō ie'pa a: “Mik a' dë'rö ká sir poë wé kë yi serku' ee Juan sauk, etã çıma a' erbikö wëm wése suëmi a' tō? A' kë dë'rö wëm ëse,

kabikeitsō wì a dià a wēs kua'kō wöppè siwā' tō es, ese sauk.

²⁵ A' kě dē'rō wēm ese sauk, e' ta ζwēm wése sauk a' dē'rō? A' kě dē'rō wēm ē' paiō datsi' bua'buwa wa, ese sauk. A' wā ijcher tō wépa e' paiō es ena íyi bua'buwa tso' iwā taië e' ttsé'woie buaë, esepa serke blu' u a.

²⁶ Erë ζwēm wése sauk a' dē'rō? A' dē'rō wēm dör Skököl tteköl ese sauk. Ye' tō a' a ichè tō moki Juan dör Skököl tteköl, erë ie' kě dör e' ě. Ie' dör Skököl tteköl ese tsata.

²⁷ Skököl yëkkuō kī itso' kitule wé Skököl tō ichè wé pairi'bituitō idi' wa s'blúie e' a, e' tō ichè i' es: 'Ye' tso'tke ye' ttè pakökwak patkök be' yöki kewē be' ñalé yuök.*

Skököl ttè pakökwak e' dör Juan.

²⁸ Ye' ichè a' a tō s'ditsö ulitane shua, kě yi ku' Juan tsata. Erë ì blúie Skököl tso', e' shua yi dör ěsela, ese dör ie' tsata."

²⁹ (Mik pē' ulitane ñies inuköl shtökwakpa Roma wökirpa a, e'pa tō Jesús s'wöbla'weke e' ttsé, etā ie'pa tō iché tō Skököl ttè dör yësyësë. Ie'pa dē' as Juan tō ie'pa wöskuō iwā kkachoie tō ie'pa tō Juan ttè klō'wé, e' kueki ie'pa tō iché es.

³⁰ Erë fariseowakpa ena s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa kě wā Juan ttè klöone, e' kueki ie' kě wā ie'pa wösune, es ie'pa tō Skököl er buaë chöke ie'pa a e' watéttsa.)

³¹ Jesús tō iché: "ζIma a' chëmi ye' tō? ζWēs a' dör?

³² A' dör wēs ttè i' tō ichè es: Ala'rla tso' inuk u itöki. Shabötspa arke taië tā iché iyamipa a: 'Sa' tō

* **7:27** Malaquías 3.1

pulë bla'wé, erë a' kě klötëne'; sa' tō s'eriariar ttseittsé, erë a' kě iine'.'

³³ E' wà dör tō Juan S'wöskuökwak de batsötä', kě blo' yeta' tã a' tō iché tō aknama tso' ie' a.

³⁴ E' ukuökī tã ye' dör S'ditsö Alà, e' de kě batsötä', blo' yeta', tã a' tō ye' cheke tō ye' chkō taië, blo' yè taië, ñies tō ye' dör inuköl shtökwakpa ena pë' sulusipa malepa, esepa sini'.

³⁵ A' tō ye' cheke es erë isuerasö bulebök tã tō wépa serke wës Skököl siwé tō ichè es, esepa dör yësyësë."

Jesús míã upakök Simón dör fariseowak e' ska'

³⁶ Fariseowak eköl kiè Simón, e' tō Jesús kié chkök ie' u a. E' kuëki Jesús míã ie' ska' tã ie'pa e' tuléser chkök.

³⁷ Etã alaköl sulusi serke kã e' a, e' wã ijchenewa tō Jesús tso' chkök fariseowak e' u a. Ie' wã kiö masmas de e' ukkuö yöule ák bua'buakiè alabastro ese wa.

³⁸ Ie' de dur Jesús ska', e' iuke Jesús tsikka, iwöriö yënane taië Jesús klö ki, e' pasiwéitö itsà wa, tã Jesús klö wöalattsémiitö tã kiö masmas téitö Jesús klö ki.

³⁹ Mik fariseowak tō Jesús kié chkök e' tō alaköl sué, etã ibikeitséitö: "Wëm wí mú dör Skököl tteköl moki, e' ma ie' éna iarmi alaköl wése tso' ie' kök. Ie' éna iarwami tō e' dör alaköl sulusi."

⁴⁰ Jesús iché ie' a:

—A Simón, ilè tso' ye' wã yënoie be' a.

Ie' iiüté:

—A s'wöbla'ukwak, ichö ña.

⁴¹ Jesús tō iché:

—Wëm bȫl ñarke inuköl peitökwak ulà a. Eköl ñarke cien skeyök (500), iëköl ñarke dabom skeyök (50).

⁴² Ie'pa bȫl kē a ipator, e' kuëki inuköl peitökwak tö inuì olo'yé ie'pa k̄i. Ye' tö be' a ichakè tö ie'pa bȫl, ¿wéne èk éna inuköl peitökwak dalërmi kibiie?

⁴³ Ie' iuüté:

—Ye' a ta, wéne nuì olone kibiie e' èk.

Jesús tö iché:

—Buaë be' iuüté.

⁴⁴ Eta Jesús tö alaköl sué ta ichéitö Simón a:

—Alaköl i' saú. Mik ye' dewa be' u a, eta be' kē wa ye' a di' mène ye' klō skuoie, erë alaköl i' tö ye' klō skué iwöriö wa ta ipasiwéitö itsa wa.

⁴⁵ Be' kē wa ye' shkeone wöalattsè wa wes s'wöblar es. Erë ie' dewa ie, eta ie' tö ye' klō wöalattsémi taië.

⁴⁶ Be' kē wa kiö esela, e' tène ye' wökir k̄i wes s'wöblar es. Erë ie' tö kiö masmas tuè darèrèè ese té ye' klō k̄i.

⁴⁷ E' kuëki ye' ichè be' a tö ie' éna ye' dalër taië e' wa iwënewa tö ì sulu wamblé ie' tö taië, e' nuì olone ie' k̄i. Erë wépa kē éna ye' dalërta' taië, e' wa iwënewa tö esepa k̄i inuì olone elkela è.

⁴⁸ E' ukuöki ta ie' iché alaköl e' a:

—Ì sulu kos wamblé be' tö e' nuì olone be' k̄i.

⁴⁹ Imalepa kiule chkök ñies tso' eë, e'pa ñi chakérak:

—A' ichè ¿yi ie' dör e' ttö es? Skëköl è a se' nuì olo'yarmi.

⁵⁰ Erë ie' tö alaköl a iché:

—Be' erblé ye' mik, e' tö be' tsatkée. Be' yúne bèrè.

8

Alakölpa tö Jesús kímé

¹ E' ukuöki ta Jesús mía ì blúie Skököl tso' e' tté buaë pakök ká blublu ena ká tsitsir tso' e' a. Ie' ttekölpa tsá dabom eyök kí bül, e'pa shköke ie' ta.

² Ñies alakölpa welepa buaö'ne ie' tö, e'pa shköke ie' ta. E'pa welepa bak weinuk wimblupa sulusi wa, ñies duè wa. Ie'pa eköl, kiè María Magdala wak, e' a aknamapa yè'ttsaitö döká kul.

³ Ñies Juana dör Cuza alaköl, e' shköke ie' ta. Cuza dör Herodes dalì kkö'nukwak. Ñies Susana ena alakölpa malepa taië shköke ie' ta. Ie'pa tö Jesús ena ittökatapa kimeke taië, ì tso' ie'pa wa ese wa.

Të kuatkökwak, e' pakè

(Mateo 13.1-9; Marcos 4.1-9)

⁴ Pè' e' yélur iká ki debitu taië Jesús ska'. Ie' tö ie'pa a ittè kleé i' es:

⁵ Wëm mía eköl të kuatök ta ie' tö iwö ppé ululu të ki* Mik ie' tso' iwö ppök, eta ditsöwö wele anewa ñala ska' ta pè' dakélor iki, e' tö iñatélor, ñies dù debitu tö ikatéwa.

⁶ Ditsöwö wele anewa áklo a ta e' kuölö ta itskine buaë. Erè ká tsabé ké ta' ee, e' kuéki bet ta isinewa.

⁷ Ditsöwö wele anewa dika'chka shua. Dika'chka ena ditsöwö talane ñita, erè dika'chka e' aléka iki.

⁸ Erè ditsöwö wele ane íyök bua'buaki, ese tskine talane wöne buaë. Iklö wele wöne döká cien eyök (100) elka elka.

* **8:5 të kuatök ppé ululu:** Ie'pa wöblar të kuatök wö ppélur të kqs e' ki.

Mik Jesús tō iché one, etā ikí chéitō ie'pa a aneule: “iA' éna ye' ttō ttsak, e'ma ikukueblō bua'ie!”

*Ì kuēki Jesús tō s'wöbla'weke kleaule
(Mateo 13.10-17; Marcos 4.10-12)*

⁹ Jesús ttōkatapa tō ie' a ichaké:

—Ttè wakleébö, ¿ima e' wà dör?

¹⁰ Ie' tō iché ie'pa a: “Ì blúie Skéköl tso' e' tté bléulewā, e' kéwö meneat a' a ijchenoie. Erë pē' tso' taiē kē éna ye' tté klö'wak, esepa a ye' tō ikleeke as ie'pa tō iweblō je', erë kē ie'pa a iwà wër, ñies as ie'pa tō ittsö je', erë kē ie'pa a iwà ar.†

*Tè kuantkōkwak tté e' wà paké Jesús tō
(Mateo 13.18-23; Marcos 4.13-20)*

¹¹ “Ttè wakleéyö e' wà dör i' es: Skéköl tté pakèsö e' dör wes ditsöwö kuantkèsö es.

¹² Pē' welepa tā itkōmi wes itka ditsöwö anewa ñalā ska' ñe' tā itka es. Esepa tō Skéköl tté ttsé, erë bé de ie'pa ska' tā iyéttsaitō ie'pa er a as ie'pa kē tō iklö'ù tā itsatkër.

¹³ Welepa skà tā itkōmi wes itka ditsöwö anewa áklo a ñe' tā itka es. Esepa tō Skéköl tté ttsé tā iklö'wérakitō ttsë'ne buaë wa erë ekuölö ë. Ie'pa kē a e' tkérwā darërëë Skéköl tté a. Mik ie'pa weinemitke ie' tté kuēki, etā ie'pa anemine tottola.

¹⁴ Welepa skà tā itkōmi wes itka ditsöwö anewa dika'chka shuā ñe' tā itka es. Esepa tō Skéköl tté ttsé, erë ie'pa tō iyi tso' ká i' kī e' bikeitseke kibiie. Ie'pa er me'rie inuköl ena ì tso' ká ikī tō s'ttsë'weke buaë ese kī. Ese kōs tō Skéköl tté kui'wéwā ie'pa er a, tā ie'pa kē sene buaë Skéköl tté a.

† 8:10 Isaías 6.9

15 Erë welepa skà tã itköke wes itka ditsöwö anewa íyök buaë kî ñe' tã itka es. Esepa tã Skëköl ttè ttsé tã iklö'wé er buaë wa moki. Ie'pa tã iuteke buaë tã iwà dalöiekerakitö kekraë. E' kuekî ie'pa tã ì buaë kos ese wé wes Skëköl kî ikiane es.

*Bö'wö tté
(Marcos 4.21-25)*

16 “Mik bö'wö wötskékasö, eta kë sö ipabikepawa, kë sö ipatkepawa ka' dikia. E' skéie itkekeka kákke s'yamipa datse esepa wö a ká ñi'woie.

17 Es ñies ttè tso' blëulewa ì'ñe tã, ese jcherdawa sulitane wa aishkuö tã. Ì ché ye' tã, e' kë wà ane ie'pa éna ì'ñe tã, erë e' wà ardaë ie'pa éna aishkuö tã.

18 “Yi e' yuak buaë ye' ttè wa, ese a ikî meraëyö as ie' éna iwà ar buaë. Erë yi kë e' yuak ye' ttè wa, ì bikeitsé ese tã tã ane iéna, e' kos yërdattsane iyökî. E' kuekî ye' ttö kukueblö a' tã bua'ie.”

*Jesús mì ena ie' ëlpa debitu ie' weblök
(Mateo 12.46-50; Marcos 3.31-35)*

19 Eta Jesús mì ena iëlpa ena ikutapa e'pa debitu ie' weblök. Erë ie' tkër wé pë' tso' taië e' shua, e' kuekî ie'pa kë dë'wa ie' ska'.

20 E' biyö ché yile tã ie' a:

—Be' mì ena be' ëlpa ena be' kutapa e'pa shkõ be' weblök.

21 Ie' tã iüté:

—Èkëkë, erë ye' tã a' a ichè tã wépa tã Skëköl ttè ttsé tã iwà iütéitö, esepa dör wes ye' mì ena ye' ëlpa ena ye' kutapa es.

*Siwa' taië e' wöklö'wé Jesús tã
(Mateo 8.23-27; Marcos 4.35-41)*

22 Etökicha t̄a Jesús e' iéka kanò a ittökataka t̄a, t̄a ichéitö ie'pa a:

—Mishka batsöri wishet.

Et̄a ie'pa míyal.

23 Ie'pa mirwaia t̄a ie' kapowa kanò a. E' dalewa siwa' batsineka taië tö di' uyéka taië t̄a kanò a di' iënekami katsirkewatke.

24 E' kueki ie'pa tö iti'wéka t̄a ichérakitö ia:

—¡A s'wöbla'ukwak! ¡A s'wöbla'ukwak! ¡Se' duölrmi!

Et̄a ie' e' kéka t̄a siwa' ena di' yöli uñéitö t̄a iwöklönewa míane alamië.

25 E' ukuöki t̄a ie' tö iché ie'pa a:

—¿Wes a' erblöke ye' mik, e' de?

Erè ie'pa suanéka taië, tkinewa taië t̄a iñi chakéka:

—¿Yi dör wëm wí? ¡E' ttö dalöié di' tö ena siwa' tö!

Wëm eköl a aknamapa tso' taië e' bua'wéne Jesús tö

(Mateo 8.28-34; Marcos 5.1-20)

26 E' ukuöki t̄a ie'pa mía demi ká kiè Gerasa ate batsöri wishet Galilea wöshaë ee.

27 Mik Jesús e' yéttsa de ká sí ki, et̄a wëm eköl de ie' ska', e' a aknamapa tso'. Ie' dör Gerasa wak. Iaiäe ie' sene'mi sume, kë serku'ia u a, ie' serke pö a.

28 Mik ie' tö Jesús sué, et̄a ie' aneka taië t̄a ie' tkéwa kuchë ki. Ie' iché Jesús a:

—A Jesús, be' dör Skököl dör iyi ulitane tsata e' alà. ¿Iök be' de ye' tsiriuk? Ye' múat bërë. Ye' kköchö taië be' a tö kë ye' we'ikar.

29 Jesús tö ichétke wimblu sulusi a kewe: “Be' e' yötttsa wëm se a.” E' kueki wimblu tö ie' a iché es.

Iaiaë ie' we'ikbitu aknama tö. Kekraë aknama tö ie' wö aliweke. E' kueki pë' tö ie' mueke iulà a iklö a tabechka daloie wa, erë e' batsélor ie' tö tottola ta aknama tö ie' kí aliwéka patkémi wé kë yi serku' ese ska'.

³⁰ Eta Jesús tö ie' a ichaké:

—¿Ima be' kiè?

Ie' iüté:

—Ye' kiè Taië Wakpa.

Ie' a aknamapa tso' taië, e' kueki ie' tö iüté es.

³¹ Ie'pa kköchöke taië Jesús a: “Kë sa' patkarmi kauk taië tso' iskië e' a.”

³² Tsinet kabata kuli' a köchi iëter taië chkök, e' kueki wimblupa kköchöke Jesús a: “Kawö mú sa' a e' tiukwa köchipa jai a.” Jesús tö ikéwö mé ie'pa a.

³³ Eta ie'pa e' yélur wëm a ta ie' tiélur köchipa a. Köchi kos poneka tunemirak ká spé mik brulongonemi batsöri a ta eë iduolur.

³⁴ Mik köchi kkö'nukwakpa tö isué, eta itkayalmi ta itté ppékarakitö ká e' wa'ñe.

³⁵ Pë' de taië iweblök tö ì tka. Mik ie'pa de Jesús ska', eta wëm a aknamapa yërulune taië, e' sué ie'pa tö itkër Jesús wörki datsi' iéne éna ká anene buaë. E' tö ie'pa suawé.

³⁶ Wëpa tö ì tka e' sué, e'pa tö ipaké ie'pa a tö wës wëm a aknamapa bak e' buanene.

³⁷ Ká e' wakpa ulitane suane taië, e' kueki ie'pa kköché Jesús a: “Be' e' yöttsa sa' ká a.” Eta Jesús e' iéka kanò a ittökatapa ta ta imiatke.

³⁸ Eta wëm a aknamapa yërulune e' kköché Jesús a: “Ye' shkakmi be' ta.” Erë Jesús tö iüté:

—Au, be' e' tsuat.

³⁹ Be' yúne be' u a ta ì kòs wé Skéköl tō be' a, e' pakō sulitane a.

Ta ie' mía, ta ì kòs buaë wé Jesús tō ie' a, e' pakéitō sulitane a.

Jesús tō Jairo alà busi shke'wékane ñies alaköl bua'wéneitō eköl

(Mateo 9.18-26; Marcos 5.21-43)

⁴⁰ Mik Jesús dene batsöri ioshet, eta pē' tso' taië ie' panuk, e' kueki ie'pa tō ie' kiéwa ttsē'ne bua' wa.

⁴¹ Eta wēm eköl kiè Jairo e' de. Ie' dör judiowak ñi dapa'wo wé e' wökir eköl. Ie' e' téwa wöwakköt Jesús wörki ta ikköchöke taië ie' a: “Mishka bet ye' u a.”

⁴² Jairo alà dör ekla ë wák dör alaköl ki duas tso' dabom eyök ki bök ulatök (12), e' duökewatke.

Jesús miria, e' dalewa taië pē' dami, e' tērdami ie' mik.

⁴³ E'pa shua alaköl dami eköl e' du'mi alakölpa duè wa e' ki duas de dabom eyök ki bök (12). Ì kòs tso' ie' wa e' ewéwaitō yēs s'kapeyökwak ki, erè kë yi a ibuanene.

⁴⁴ Ie' dewa tsinet Jesús tsi kker ta idatsi' bata kéwaitō. E' wösha ta ipě wöklöne ta ibuanene buaë.

⁴⁵ Eta Jesús tō ichaké:

—¿Yi tō ye' ké?

Sulitane tō iché:

—Kě sa' wa be' kàne.

Pedro tō iché ia:

—A s'wöbla'ukwak, pē' tso' taië e' tērdami be' mik.

⁴⁶ Erè Jesús tō iché:

—Ye' ittsé tō ilè tka ye' diché wa. E' kueki ye' wa ijcher tō yile tō ye' ké.

47 Mik alaköl buanene, e' tö isué tö kë ie' a e' blënukiä ta ide Jesús ska' painéka tajë suane wa. Ie' e' tkéwa kuchë ki Jesús wörki ta ie' e' chéka sulitane kukua tö ì kueki Jesús kéwaitö. Ie' tö iché: “Mik ye' tö be' kéwa, e' wöshaë ta ye' buanene.”

48 Jesús tö iché ia:

—A alà busi, be' erblé ye' mik, e' kueki be' buanene. Be' yüne bërë.

49 Ie' ttökeia alaköl ta, e' dalewa eköl bite Jairo u a, e' debitu ta iché Jairo a:

—Be' alà busi blënewatke. S'wöbla'ukwak kë tsiriwaria.

50 Mik e' ttsé Jesús tö, eta ie' tö iché Jairo a:

—Kë be' tkinuk. Be' erblö ye' mik ë, be' alà busila buardane.

51 Mik ie'pa de Jairo u a, eta Jesús kë wa yi kàne shkëkwä wé busila nu me'r eë. Pedro ena Santiago ena Juan ena alà yé ena imì, e'pa ë kiéwaitö e' ta.

52 E' dalewa sulitane iuke alárke tajë. Erë Jesús tö ie'pa a iché:

—Kë a' iukia. Busila kë du'wa, ikapöme'r ë.

53 Sulitane wa ijcher tö busila duowa, e' kueki ie'pa tö ie' wayuéka jañeitséka tajë.

54 Erë Jesús tö busila ulà klö'wéwa, ta iché ie' a:

—jA tayëla, be' e' kôka!

55 Eta ishkenekane, e' bet ta ie' e' kéka ta Jesús tö iché ie'pa a:

—Itiö.

56 Iyë ena imì tkirulune iweblök. Eta Jesús tö iché ie'pa a:

—Ï tka ie, e' kë char yi a.

9

Jesús tō ittōkatapa patké s'wöbla'uk
(Mateo 10.5-15; Marcos 6.7-13)

¹ Jesús tō ittōkatapa dabom eyök k_i bōl e'pa dapa'wé ta diché méitō ie'pa a aknamapa ulitane tré'woyal. Ñies kawō méitō ie'pa a s'kirirke bua'wone.

² Ipatkérak ì blúie Skéköl tso' e' tté buaë pakök ñies s'buaukne.

³ Ta ie' tō iché ie'pa a:

—Mik a' mi'ke, eta kë ì tsarmi. Shko kéli, sku', íyi ñanoie, inuköl, datsi' skà, ese kos kë tsarmi.

⁴ Mik yile tō a' a iché a' kapörö, eta a' tso' ká e' a e' dalewa a' kapörö ie' u ë a.

⁵ Eta ká wele wakpa kë wa a' kinewa, e' ta a' e' yölur ká e' a, ta kapo tso' a' klöttö mik, e' ppöo a' tō. E' tō ie'pa a ikkacheraë tō ie'pa dör Skéköl bolökpa.

⁶ Eta ie'pa míyal judiowak ké tsitsir kos a Skéköl tté buaë pakök ñies s'kirirke buaukne.

Herodes tō ibikeitséka taië tō yi dör Jesús
(Mateo 14.1-12; Marcos 6.14-29)

⁷⁻⁸ Herodes dör Galilea wökir, mik e' tō ì kos weke Jesús tō e' tté ttsé, eta ie' tō ibikeitséka taië tō yi dör Jesús. Welepa tō icheke tō Jesús dör Juan S'wöskuökwak kötəwa e' shkenekane. Welepa tō icheke tō ie' dör Skéköl tteköl bak kiè Elías e' shkenekane. Welepa tō icheke tō ie' dör Skéköl ttekölpa skà bak esepa wele shkenekane.

⁹ Erë Herodes tō iché:

—Ye' wák tō Juan kuli' tökök patkë', e' ta wëm tté ttséyö tso' íyi uk taië s'tkiwè ekkë e' dör yi?

E' kueki Herodes éna suluë Jesús suakwa.

Pë' doka mil skeyök e'pa tié Jesús tö

(Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Juan 6.1-14)

¹⁰ Mik Jesús ttekölpa tsá e'pa dene, eta ì kos wé ie'pa tö, e' pakéne ie'pa tö Jesús a. Eta Jesús tö ie'pa kiémi e' ta dö tsinet ká kiè Betsaida wé kè yi serku' ee.

¹¹ Erë mik pë' malepa wa ijchenewa, eta ie'pa mí itöki ta ie'pa kiéwaitö buaë. Ì blúie Skököl tso' e' tté buaë paké ie' tö ie'pa a ñies s'kirirke bua'wéneitö.

¹² Mik ká tuirketke, eta Jesús ttökatapa dabom eyök kî böl (12) e'pa de ie' ska' ta ichérakitö ia:

—Ká i' kî kè ì ku' katanoie ñanoie, e' kuëki ie'pa yuömi as ie'pa mi' ká tso' tsinet ena pë' serke tsinet esepa ska' chkè taük ñè ena kapökrö.

¹³ Jesús tö ie'pa a iché:

—Ie'pa tiö a' tö.

Ie'pa tö iiüté:

—Sa' wa pan skel ena nima bötö e' è tso'. Kè sa' mine ikî taük, e' ta ì tso' sa' wa e' kè dökká ie'pa taië ekkëpa tioie.

¹⁴ Wëpa tso' ee doka mil skeyök (5000), e' kuëki ittökatapa tö iché es. Erë Jesús tö ie'pa a iché:

—A' tö ie'pa kó e' tkökser iski ek tsini ek tsini dabom skeyök (50) dabom skeyök.

¹⁵ Es ie'pa tö iwé ta pë' ulitane e' tkéser.

¹⁶ E' ukuöki ta ie' tö pan skel ena nima bötö, e' klö'wé ta iká sué ká jai a ta wëstela chéitö Skököl a. E' ukuöki ta ie' tö pan ena nima blaté mé ittökatapa a as ie'pa tö iwatiö pë' a.

¹⁷ Mik ie'pa chké de wë', eta ibata ate, e' shtérakitö iëne doka kköla dabom eyök kî böc (12).

Pedro tö iché tö Jesús dör wé pairine'bitu idi' wa s'blúie e'

(Mateo 16.13-19; Marcos 8.27-29)

¹⁸ Etökicha ta Jesús tso' ittökatapa ě ta. Ie' tso' S'yě ta ttök, ta ee ie' tö ie'pa a ichaké:

—¿Ima pè' tö ichè tö ye' dör yi?

¹⁹ Ie'pa tö iüté:

—Welepa tö icheke tö be' dör Juan S'wöskuökwak. Welepa skà tö icheke tö be' dör Skököl tteköl bak kiè Elías e' shkenekane. Welepa skà tö icheke tö be' dör Skököl ttekölpa bak ká iaiaë e' wele shkenekane.

²⁰ Ie' tö ie'pa a ichaké:

—Erë ¿ima a' ichè, ye' dör yi?

Pedro tö iüté:

—Be' dör wé pairine'bitu idi' wa sa' blúie e'.

Jesús e' biyö ché tö ie' tterawa

(Mateo 16.20-28; Marcos 8.30-9.1)

²¹ Erë Jesús kë wa ie'pa kàne yi a ichök yi dör ie'.

²² Ñies ie' tö iché:

—Ye' dör S'ditsö Alà, e' weirdaë tajë. Judiowak kueblupa ena sacerdotepa wökirpa ena s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa tö ye' waterattsä. Ye' tterawa, e' ki ká de mañat etä ye' shkerdakane.

²³⁻²⁴ E' ukuöki ta ie' tö iché ie'pa ulitane a:

—Yi e' tsatkak ittèwa yöki, ese kë ulà a sene michoë döpa. Erë yi e' mettsä ttèwa ye' dalërmik, ese ulà a idöraë. E' kueki yi e' yuak ye' ttökataie, ese kë kàne tkinukia e' ki. E' skéie kekraë ikawöta e' chök dö ittèwa wötëulewa krus mik ekkë. Es ie' kawöta shkök ye' itöki.

²⁵ Ýyi ulitane tso' ká i' a, e' de a' ulà a, erë sene michoë kë dè' a' ulà a, e' ta e' dör ¿iie bua' a' a?

²⁶ Mik ye' dör S'ditsö Alà, e' dene ye' olo wa, ñies ye' Yě olo wa, ñies ibiyöchökwakpa batse'r e'pa olo wa, eṭa wépa jaëne ye' kṭi, esepa kṭi ye' jaërdaë ñies.

²⁷ Mokṭi ye' tō a' a' ichè tō a' tso' íe, e' welepa tō ì blúie Skèköl tso' e' sueraë kam iblèrulur e' yöki.

*Jesús tō ilo ṭa' taië e' kkaché ittökātapa a
(Mateo 17.1-8; Marcos 9.2-8)*

²⁸ E' kṭi ká de pàköl (8) ulatök, eṭa Jesús mía kabata a ttök S'yě ṭa. Pedro ena Juan ena Santiago e'pa mítser iwā e' ṭa.

²⁹ Ie' tso' ttök S'yě ṭa, eṭa iwö manenettsa mía kua'kṭi dalölöë ñies idatsi' mía saruruë wõnarke dalölöë.

³⁰ E' wõsha ṭa wépa de iëter bül tso' ttök ie' ṭa. Ie'pa dör Skèköl ttekölpa bak ká iaiaë kiè Moisés ena Elías e'pa.

³¹ Ie'pa olo buneka taië dalölöë. Ie'pa iëter kapakök Jesús ṭa wes ie' tterawa pè' tō Jerusalén as iwā tkö wes Skèköl kṭi ikiane es.

³² Pedro ena iyamipa bül, e'pa tteke kapèwa tō taië. Erë mik ie'pa tṭi'nekane bua'ie, eṭa ie'pa tō Jesús olo taië e' sué, ñies wépa bül iëter ttök ie' ṭa e'pa suérakitö.

³³ Mik Moisés ena Elías mitkene, eṭa Pedro tō iché Jesús a:

—A S'wöbla'ukwak, buaë se' tso' íe. Sú sa' tō úla yuèka mañatkuela, etkue be' a, etkue Moisés a, etkue Elías a.

Erë ì cheke Pedro tō e' wà kē ane ie' éna.

³⁴ Pedro ttökeia, e' wö sha ṭa mochka tō ie'pa kitéwa. E' tō ie'pa suawé taië.

³⁵ Mochka shua ie'pa tö ttö ttsé tö ichè: “Se dör ye' alà, e' pairi'bitubak ye' tö idi' wa a' blúie. Ie' ttö iutö.”

³⁶ Mik ie'pa tö ttè e' ttsé, eta ie'pa tö isué tö Jesús atè dur ekörla. Erè ì ttsé ie'pa tö, ì sué ie'pa tö, e' blé ie'pa tö ier a, kë ie'pa wa ipakane yi a dö aishkuö ta.

Duladula eköl tteke aknama tö e' bua'wéne Jesús tö

(Mateo 17.14-21; Marcos 9.14-29)

³⁷ Bule es ta ie'pa tso' kabata a e'pa biteyal, eta tajë pè' de Jesús ñaletsuk.

³⁸ E' shua wëm tso' eköl, e' tö iché aneule:

—A s'wöbla'ukwak, be' we'ikèyö, ye' aladulaköl saú, e' dör ye' alà eköl è.

³⁹ Mik wimblu sulusi tö ie' éna ká chówéwa, eta ie' aneká tajë, paineká katötöë, ta ikkö a ishuya deka tajë. Këkraë ie' we'ikekeitö siarë. Wimblu kë éna ie' akwa.

⁴⁰ Ye' kköché tajë be' ttökatapa a tö wimblu trè'úshkar erè kë ie'pa a ione.

⁴¹ Jesús tö iché ie'pa ulitane a:

—A' wakpa kë erblöta' Skököl mik, a' kë éna ká ane. ¿Mik ye' sermirö a' ta? ¿Kos ye' tö a' dalè'ttsemirö? Be' alà tsúbitu ña.

⁴² Mik duladula de tsinet, eta aknama tö ie' éna ká chówéwa kéu iski ta ipaineká tajë. Erè Jesús tö wimblu sulusi uñé trè'wëshkar ta duladula bua'wéneitö méneitö iyé a.

⁴³ Ì buaë wé Skököl tö idiché tajë wa e' tö ie'pa ulitane tkiwéwa.

Jesús skà e' biyö chéne tö itterawa

(Mateo 17.22-23; Marcos 9.30-32)

Ì buaë wé Jesús tò, e' chekeia ie'pa tò ñi a, e' dalewa ie' tò iché ittökatapa a:

44 —Ì cheke ye' tò a' a, e' ttsö buaë, kë a' éna ichökwa: Ye' dör S'ditsö Alà, e' wömerdattsä pè' ulà a.

45 Erë ì ché ie' tò e' blëulewä ie'pa yöki, e' kueki ie'pa kë éna iwà ane. Ñies ie'pa suane ichakök tò ima iwà dör.

*Yi dör ibua'ie Skëköl wöa
(Mateo 18.1-5; Marcos 9.33-37)*

46 E' ukuöki tä Jesús ttökatapa ñi iütökerak tò ie'pa shua yi dömi ibua'ie imalepa tsata.

47 Ì bikeitsök ie'pa tso', e' suéwä Jesús tò, e' kueki ie' tò alala kié eköl duéser ie' o'mik

48 tä ichéitö ie'pa a:

—A' shua yi e' wöéwa imalepa dikia diöshet ese dör ibua'ie. E' kueki yi tò alala i'se kiéwä ye' ttö wa, ese tö ye' wák kiéwä. Es ñies yi tò ye' kiéwä, ese tö yi tò ye' patkë'bitu, e' kiéwä.

*Yi kë ku' ñippök se' tä ese tö se' bikeitseke er bua' wa
(Marcos 9.38-40)*

49 Juan tò iché Jesús a:

—A s'wöbla'ukwak, wëm sué sa' tò eköl, e' tò aknama tré'wéyal be' ttö wa. Erë ie' kë ku' se' tä, e' kueki sa' tò iché ia tò kë iwaria.

50 Jesús tò iüté:

—Yi kë ku' ñippök se' tä, ese tso' se' tä. E' kueki kë iwöklö'war.

Santiago ena Juan e'pa uñé Jesús tò

⁵¹ Jesús mi'kekane ká jai a, e' kəwö dökewatke, etə Jesús tō ibikeitsé tō ye' mía diché wa Jerusalén, ta imía.

⁵² Ie' tō wəpa wəlepa patkəmi ie' yōki kewe u yulök kaporöie. Ie'pa mía demi ká tso' etk Samaria ee.

⁵³ Erə Samaria wakpa wa ijcher tō Jesús ena ittökatapa mi'ke Jerusalén, e' kuəkī ie'pa kə wa ikinewa.

⁵⁴ Mik Jesús ttökatapa kiè Santiago ena Juan e'pa tō isué tō Samaria wakpa kə wa ie'pa kinewa, eta ie'pa tō Jesús a iché:

—A Skəkəpa, ¿be' kī ikiane tō sa' tō bö' kiè ká jai a ie'pa ewowa?

⁵⁵ Erə Jesús wötréene ie'pa sauk ta ie'pa uñéitō.

⁵⁶ E' ukuökī ta ie'pa mía ká skà tso' tsinet ee.

*Wəpa mañal e' yuak Jesús ttökatapaie
(Mateo 8.19-22)*

⁵⁷ Ie'pa mirwa ñala kī ta wəm eköl tō Jesús a iché:

—A kəkəpa, ye' mi'ke be' ta ká wa'ñe wé be' mırö ee.

⁵⁸ Jesús tō iiuté:

—Bakli' u ta', ñies dúla u ta', erə ye' dör S'ditsö Alà, e' kə wa u ta' senoié.

⁵⁹ Jesús tō iché wəm eköl skà a:

—Mishka ye' ta.

Erə wəm tō iiuté:

—A kəkəpa, kawö mú ña, mik ye' yé blərkewa e' nu wötökwa, e' ukuökī ta ye' mi'ke be' ta.

⁶⁰ Jesús tō iiuté:

—Wəpa dör wes s'duulewa es Skəköl wöa, as esepa tō iyamipa nu wötö. Erə be' yú, ì blúie Skəköl tso' e' tté pakök sulitane a.

61 Wëm eköl skà tò iché Jesús a:

—Ye' e' yuak be' ttökataie, erë kewe kawö mú ña shkoie e' chökät ye' yamipa a.

62 Jesús tò iiüté:

—Yi e' yué ye' ttökataie ta ì kos méatitö ye' dalërmik, erë ibikeitséneitö taië, eta ese kë kî ì blúie Skëköl tso' e' mène.

10

Jesús tò ittökatapa dabom kuryök kî böl (72) e'pa patké

¹ E' ukuökî ta Skëképa Jesús tò ittökatapa skà shushtë döka dabom kuryök kî böl (72) patkëmi ie' yökî kewe böl böl wé ie' mi'ke ese ska'.

² Ie' tò iché ie'pa a: “Mokî pë' tso' taië e' kî Skëköl ttè buaë kiane ttsè. Esepa dör wes iyiwö tso'tke wë'iaë shtë es, erë ishtökwakpa kë dör taië. E' kuëkî a' tò ikiö kanë wák a' tò ishtökwakpa patkö.

³ A' yú. Ye' tso' a' patkök ye' ttè pakök pë' shua wes obejala èmi namu tso' taië, ese shua es.

⁴ Inuköl skúla ena dalì skú ena klökkuö skà, ese kos kë tsarmi yës. Nies yi kué a' tò ñala wa, ese kë ta a' ttök taië.

⁵ Mik a' dewa yile ska', eta kewe ichö ie'pa a' tò 'Skëköl er buaë chö a' a.'

⁶ Ie'pa tò a' kiéwa er bua' wa, e' ta Skëköl er buaë chöraë ie'pa a. Erë kë idör es, e' ta Skëköl kë er buaë chöpa ie'pa a.

⁷ Ie'pa tò a' kiéwa buaë, e' ta a' e' tsúat u e' a. Ttè tso' e' tò ichè i' es: 'Kaneblökwak chkömi ì kanewekeitö e' ské wa.' E' kuëkî ì meke ie'pa tò a' a' ñè yè, e' ñú, e' yö. U e' ë a' e' tsúat a' tso' ká e' a e' dalewa.

8 *Ká wé* a' demi *tá ká* e' wakpa tö a' *kiéwá* buaë, e' *tá* ì mekeitö a' *a ñè* e' *ñú*.

9 *Ie'pa* duöke, e' *tá* e'pa bua'úne. *Ñies* ichö *ie'pa* *a:* 'Ì blúie *Skököl* tso' e' *kéwö* dewatke *tsinet* a' *o'mik.*'

10 *Erë* *ká* wele wakpa *kě wá* a' *kinewá*, e' *tá* a' *yú* *ie'pa* *ñalá* wa *tá* ichö *ie'pa* *a:*

11 'A' *kapo* tso' sa' *klöttö* mik, e' *ppée* sa' tö iwà *kkachoie* tö a' *dör* *Skököl* bolökpa. *Erë* a' *wá* *ijchenú* tö ì blúie *Skököl* tso' e' *kéwö* dewatke *tsinet* a' *o'mik.*'

12 *Ye'* tö a' *a* ichè tö mik *Skököl* tö a' *chakeketke* *inuí* *kí* *aishkuö* *tá*, *etá* *ká* e' wakpa *weirdaë* *siarë* *Sodoma* wakpa bak *şenuk* *suluë* e'pa *tsata*.

Ká mañat wakpa weirdaë siarë
(Mateo 11.20-24)

13 "A *Corazín* wakpa, a *Betsaida* wakpa, *ıwéstela* *ina* a' *tá!* Ì *kě* *or* *yi* *a* *ese* *wé* *ye'* tö *taië* a' *wörki*, *erë* *kě* a' *er* *maneone*. E' *úpa* *ye'* tö *Tiro* ena *Sidón* e' wakpa *wörki*, e' *ma* *ká* *iaiaë* *ie'pa* *er* *maneö'* bak. *Ie'pa* tö *eriane* *datsi'* *ajaë* *ese* *ië'* *kabak*, *ñies* *ie'pa* e' *tkë'* *kabak* *muluchka* *kí* iwà *kkachoie* tö *ie'pa* *er* *mane'wé* *Skököl* *a*.

14 E' *kuëki* *ye'* tö ichè tö *aishkuö* *tá* mik a' *wöchakirketke* a' *nuí* *kí* e' *kéwö* *de*, *etá* a' *wömerdattsá* *weinuk* *taië* *shute* *Tiro* ena *Sidón* wakpa *tsata*.

15 A *Cafarnaúm* wakpa, *kě* a' tö *ibikeitsök* tö a' *mi'mitser* *ká* *jai* *a*. *Ie'* tö a' *patkerami* *diöshet* *wé* *s'wimblu* *weirke* *eë.*"

16 *Etá* *Jesús* tö *iché* *ittökatapa* *a:* "Yi tö a' *ttö* *ttseke* *tá* *iutekeitö*, *ñies* *ese* tö *ye'* *ttö* *ttseke* *tá* *iutekeitö*. Yi

tö a' wateke, ñies ese tö ye' wateke. Ñies yi tö ye' wateke, ese tö Skëköl tö ye' patkë', e' wateke.”

Jesús ttökatapa dabom kuryök k̄i b̄öl (72) e'pa dene

¹⁷ E' ukuök̄i ta Jesús ttökatapa dök̄a dabom kuryök k̄i b̄öl (72) patkë' ie' tö, e'pa dene ttsë'nerak buaë. Ie'pa tö iché ie' a:

—A Skëkëpa, aknamapa tö sa' ttö dalöié be' ttö wa.

¹⁸ Ie' tö ie'pa iuté:

—Tö. A' e' alék̄a Satanás k̄i je'. Ye' isué tö ie' bateshkar ká jai a wes alá wõnar es.

¹⁹ Ye' tö a' a diché mé e' aloka tkabë k̄i ena bachë' k̄i ñies e' aloka Satanás diché k̄i. Es kë ì tö a' we'ikepa.

²⁰ Kë a' ttsë'nuk buaë wimblupa sulusi tö a' ttö dalöié, e' ë kuëk̄i. E' skéie a' kiè tso' kitule ká jai a sene michoë yëkkuö k̄i, e' kuëk̄i a' ttsë'nú buaë.

Jesús ttsë'ne buaë

(Mateo 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Jesús tso'ia ttök ittökatapa ta, e' shua Wiköl Batse'r tö ie' ttsë'wé buaë shute. Ie' tö iché: “A ye' Yë, be' dör íyi ulitane tso' ká jai a ena ká i' a e' Këköl. Be' tö ttè ikkë blë'w̄a pë' w̄a siw̄a' jcher iskië ena erbikö taië esepa yök̄i. Erë ikkachéwabö s'ësela a. Es be' k̄i ikiane, e' kuëk̄i be' iwé es. E' kuëk̄i be' k̄ikékayö.”

²² Jesús tté S'yë ta one ta ichéitö pë' tso' ee e'pa a: “Ye' Yë tö íyi ulitane méat ye' ulá a. Ye' dör Skëköl Alà, kë yi w̄a ijcher mok̄i tö wes ye' dör, e' jcher ye' Yë ë w̄a. Ñies kë yi w̄a ijcher mok̄i tö wes ye' Yë dör, e' jcher ye' ë w̄a. Ñies wépa a ye' éna ikkachakwa esepa w̄a ijchermi.”

23-24 Eta Jesús wötréene ittökäta kke ta ichéitö ie'pa ë a: “Ye' tö a' a ichè tö Skëköl ttekölpa taië ena blu'pa bak ká iaiäë esepa taië tö, ì sué a' tö, e' kkeyë' siarë suè, erë ie'pa kë wä isune. Nies ì ttsé a' tö, e' kkeyë' siarë ie'pa tö ttsè, erë ie'pa kë wä ittse. E' kueki wépa tö ì sué a' tö e' sué, ayëcha buaë esepa.”

Samariawak buaë e' pakè

25 Etökicha ta s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa ese eköl debitu Jesús ska', e' tö ie' a' ichaké itsaioie:

—A s'wöbla'ukwak, ¿Ì wèmi ye' tö as sene michoë dö ye' ulà a?

26 Jesús tö ie' a' ichaké ñies:

—¿Ì tso' kitule Skëköl yëkkuö ki? ¿Ìma e' wà dör be' a?

27 Eta s'wöbla'ukwak tö iüté:

—Skëköl yëkkuö tö iché: ‘Skëköl dalëritsö a' er kos wa, a' wák kos wa, a' diché kos wa, ena a' erbikè kos wa.’ Nies e' tö ichè: ‘A' malepa dalëritsö wës a' wákpa e' dalër es.’

28 Jesús tö iché ie' a:

—Be' tö iüté buaë. Be' tö iwé es, e' ta sene michoë döraë be' ulà a.

29 Erë ie' e' tsatkak ttè e' yöki, e' kueki ie' tö Jesús a' ichaké:

—Eta s'yamipa chë Skëköl yëkkuö tö, ¿esepa dör s'yamipa wése?

30 Eta Jesús tö iüté ttè i' wa:

—Wëm eköl datse Jerusalén, e' micho Jericó, eta ñala wa akblökwakpa tö ie' klö'wéwa. Ì dami iwa kos dö idatsi' e' bléwarakitö. Ie' ppéraitö taië ta imíyal. Ie' méat tër ie'pa tö ñala ska', tsir eta iduowa.

31 Eta judiowak eköl dör sacerdote e' dami ñala e' ki. Mik ie' tö wëm tär shka'ule e' sué, eta ie' tkami bánet iyöki.

32 Es ñies judiowak skà eköl dör Leví aleri kaneblöke Skëköl wé a, e' dami ñala e' ki. Mik ie' tö wëm tär shka'ule, e' sué, eta ie' ñies tkami bánet iyöki.

33 Erë samariawakpa kë mik a' wödör, sueke a' tö suluë, esepa eköl dör wëm, e' dami ñala e' ki. Mik ie' tö wëm tär shka'ule e' sué, eta ie' wa iwër siarë.

34 Ie' de iska', ta wé ishka'ne e' paskuëitö vino wa, paikléitö kiö wa, ta ipatrëwaitö datsi'tak wa. E' ukuöki ta ie' tö itkéka iwák burro ki tsémi wé s'kaporö ese wé a, ta ee ie' tö ikkö'néia ipasuëia buaë.

35 Bule es ta samariawak tö s'kaporö wé, e' wák patuë inuköl döka s'kaneblö ká böt e' ské ekkë, ta iché ie' a: 'Wëm shka'ule i' kkö'nú ña. Ilè kí tué be' tö ie' a, e' ta e' ki ye' tö be' patuerane mik ye' dene eta.'

36 Eta Jesús tö ichaké s'wöbla'ukwak a:

—Wëm shka'wé akblökwakpa tö e' sué ie'pa mañal tö, ¿ie'pa wé tö idalëritsé moki wës s'kawöta s'yamipa dalëritsök es?

37 S'wöbla'ukwak tö iüté:

—Wé tö isué er siarë wa e'.

Jesús tö ie' a iché:

—Es be' yú ta iú wës samariawak tö iwé es.

Jesús miá Marta ena María ska' upakök

38 Jesús ena ittökatapa míyal ñala wa dö Jerusalén, ta ie'pa de ká tsir ese a. Eë alaköl serke eköl kiè Marta, e' tö Jesús kiéwa buaë ie' u a.

³⁹ Marta ël, kiè Maríá, e' e' tkéwá tsinet Jesús ska', ta ì cheke Jesús tò e' ttsök ie' tkër.

⁴⁰ Erë Marta wá kanè tso' tajë iu a kanewè, e' kuëki ie' de Jesús ska' ta ichéitö ie' a:

—A Skëképa, ye' ël tò ye' méat ekörla u kanéuk, ¿e' kë kî be' tkine? Ichö ie' a tò ye' kimú.

⁴¹ Erë Jesús tò iüté:

—A Marta, a Marta, tajë be' e' tkiuke kanè tso' tajë be' u a e' kî,

⁴² erë íyi etkë, e' dör ibua'ie, e' shushtë María tò wè. Kë yi tò iyepattsá iulà a.

11

*Jesús tò ittökatapa wöbla'wé ttök S'yé ta
(Mateo 6.9-15; 7.7-11)*

¹ Etökicha ta Jesús tso' ttök S'yé ta. Mik ie' tté one, etá ie' ttökatapa eköl tò ie' a iché:

—A Skëképa, Juan S'wöskuökwak tò ittökatapa wöblaö' ttök S'yé ta. Es ñies sa' wöbla'ú ttök S'yé ta.

² Jesús tò ie'pa a iché:

—Mik a' ttöke S'yé ta, etá ichö ie' a i' es:

'A Sa' Yé, as be' dalöiö sa' tò ì ulitane tsata.

As be' dö sa' blúie da'áie.

³ Chkè kiane sa' kî senoié, e' mú sa' a ká bit ekkë.

⁴ Sa' malepa kos e' nuì olo'yeta' sa' tò ie'pa kî,

e' kuëki sa' nuì olo'yö sa' kî.

Kë sa' marttsá tò ì sulu tò sa' erkiöü.'

⁵⁻⁶ Ñies ie' tò ie'pa wöbla'wé ttè i' wa:

—Sö ichèmi tò a' wele wá yami tso' eköl, ese ska' a' míá nañewe ká sháböts, ta a' tò iché ie' a: 'A yami, író ye' yami datse bánet, e' debitu ye' ska', erë ye' kë wá ì ta' mè ie' a. Be' we'ikèyö, pan peitö ña mañat.'

7 Be' yami e' tō a' iūtèmi i' es: 'Kě ye' tsiriwar. Ukkō wōtēnewatke. Ye' ena ye' ala'r, sa' e' tēwātke kapōkwa. Ye' kě e' kōpakā ì muk be' a.'

8 Jesús tō iché ie'pa a tō u wák e' kě e' kōpakā chkè muk a' a, a' dōr iyami e' ě kuęki. Erē a' tō ikié krōrōē, kě wōklōr ekkē, e' ta ie' e' kōrakā ta ì kōs kiane a' kī, e' meraëitō a' a, a' tō ie' a ikié krōrōē e' kuęki.

9-10 "Wépa tō íyi kié Skékōl a, esepa a imeraëitō. Wépa tō íyi yulé ie' ska' esepa tō ikueraë. Wépa tō ie' chaké, esepa kierawaïtō weshkē. E' kuęki ì kiane a' kī e' kiō ie' a, etā ie' tō a' a imeraë; e' yulō ie' ska', etā a' tō ikueraë; ie' chakō, etā ie' tō a' kierawa weshkē.

11 "Kě alá yě wéne tō tkabě mepa ilà a nima kiéitō e' skéie.

12 Nies kě a' wéne tō bachē' mepa ilà a dakro sia' kiéitō e' skéie.

13 A' dōr pē' suluë erē e' tō íyi buaë meke a' alá a. ¡E' yita buaë S'yě tso' ká jai a e' tō Wikōl Batse'r meraë yi tō ie' a ikié ese a!"

Judiowak tō Jesús kkaté

(Mateo 12.22-30; Marcos 3.20-27)

14 Etōkicha ta Jesús tso' aknama trē'ukshkar wēm ekōl a. Aknama tō wēm e' ttō wōblē'owa. Mik aknama mía, etā wēm ttékane buaë. Wépa kōs tō isué, e'pa tkirulune iweblök.

15 Erē ie'pa welepa tō iché: "Beelzebú dōr bē, e' diché wa ie' tō ie'pa trē'wekeyal."

16 Ie'pa welepa skà éna Jesús tsaiak, e' kuęki ie'pa tō ikié ie' a tō ì kě or yi a ese úitō iwà kkachōie tō mokī ie' patkē'bitū Skékōl tō.

17 Erë ì bikeitseke ie'pa tö, e' suéwā ie' tö, e' kueḱi ie' tö ie'pa a iché:

“S'serke ká etkē ki, e' ñi blabatsélor tā ñippöke iwakpa ẽ ñita, kē wöklör, e' tā ie'pa wákpa ẽ ñi eukewa kē diché tā'ia. Ñies ñi yamipa ẽ e' kéka ñippök ñita, kē wöklör, e' tā ie'pa sulunewā míā siarē.

18 Es ñies Satanás mú tö aknamapa trè'wéyal, e' tā ie' tso' ñippök iwakpa ẽ tā. ¿Wes ì blúie ie' tso' e' sermiia? A' icheke tö aknamapa trè'wéyal ye' tö Beelzebú diché wa, e' kueḱi e' ché ye' tö.

19 Ye' tö itrè'úpayal Beelzebú diché wa, e'ma ¿yi diché wa a' klépa tö itrè'wéyalmi? Ie'pa kē a itrénukyal Beelzebú diché wa. E' kueḱi ¿wes a' tö ye' kkatēmi tö ye' tö itrè'wekeyal Beelzebú diché wa? A' wakpa klépa tö iwà kkacheraë tö a' ttè kē dör moki.

20 Aknamapa trè'wéyal yö Skéköl diché wa, e' tā e' wà kiane yēnoie tö ì blúie Skéköl tso', e' kéwö dewatke a' a.

21 “Mik wēm diché tajē tö iu kkö'neke buaë tabè wa, ì wa, etā ie' íyi kōs tso' blēule buaë.

22 Erë mik wēm skà datse diché tā' tajē shute ie' tsata, ñippök ie' tā, etā e' e' aléka iki tā íyi mik ierblöke e' tsatkoie ena ì skà kōs tso' ie' wā, e' yéttsa seraā iyōki, tā ikakmémiitö iyamipa a.*

23 “Yi kē dör ye' sini', ese dör ye' bolök. Yi kē tö ye' kímè obeja kkö'nuk buaë, ese tö obeja po'wekemi.

*Aknama dene wēm a
(Mateo 12.43-45)*

* 11:22 Ttè i' wa kiane ché tö Jesús e' aléka Satanás ki, e' kueḱi ie' tö aknamapa trè'wekeyal.

24 “Mik wimblu sulusi trëneskar yile a, etä imía ká sir poë wé kè yi ku' ese ska'. Ie' tso' ká yulök sēnoie, erë kè ie' wā ikune. E' kueki ie' ibikeitsé: ‘Ye' míane wé ye' trëneskar eē senuk.’

25 Mik ie' demine wēm e' a, etä ie' tō isuē tō wēm dör wēs u shūiriule buaē maneneē es.

26 Etä ie' míā iyamipa kí yulök dōka kul suluē shūte ie' tsata tā ie'pa kos de senuk wēm e' a. Wēm e' míane suluē shūte kenet tsata.”

Ayëcha buaë e' dör yi

27 Jesús tso' ttök, etä alaköl eköl dur eē, e' tō iché aneule:

—¡Alaköl tō be' tsöo', be' talao', ayëcha buaë e'!

28 Erë ie' iüté:

—¡Ayëcha buaë shūte, wépa tō Skëköl ttè ttsé tā idalöiekerakitö esepa!

Wépa dör pè' suluë esepa kè tō Jesús tté klö'weta' (Mateo 12.38-42; Marcos 8.12)

29 Ie'pa kí ñi dapa'wé Jesús pamik, etä ie' tō iché ie'pa a: “A' dör pè' suluë. A' tō ye' a ikieke tō ì kè or yi a ese uyö iwà kkachoie tō moki Skëköl tō ye' patkè'bitu. Erë ye' tō ilè weraë etökicha ãme iwà kkachoie, e' dör wēs Jonás tā ibak es.

30 Ì bak Jonás tā e' tō iwà kkayë' Nínive wakpa a tō Skëköl tō ie' patkè'bitu ie'pa pattök. Es ñies, ye' dör S'ditsö Alà, e' tō iwà kkacheraë a' a tō moki Skëköl tō ye' patkè'bitu.

31 Aishkuö tā mik a' wöchakirketke a' nuì ki, etä alaköl datse ká bānet diwö tskirke e' o'mik† bak ikā blúie, e' e' kōrakā Skëköl wörki a' kkatök tō a' dör pè'

† 11:31 *diwö tskirke e' o'mik*: Si'kuaie ttè e' dör sur. Kè se' wā ijcher tō jma e' chëmisö bua'ie se' ttö wa.

suluë. Ká iaiaë ie' dë'bitu datse kamië shute se' blú bak kiè Salomón wa íyi jcher taië, e' ttõ küttsök. Erë i'ñe ta ye' dur a' shua, e' dör Salomón tsata, erë a' kë tö ye' ttõ iutè. E' kueki alaköl e' tö a' kkateraë.

³² Mik Jonás tö Nínive wakpa paut, e' tö ie'pa er maneottsa Skököl a, erë i'ñe ta ye' dur íerö, e' dör Jonás tsata, erë a' kë er mane'ù Skököl a. E' kueki aishkuö ta mik a' wöchakirketke a' nuì ki, eta Nínive wakpa e' körakä Skököl wörki a' kkatök.

*Se' wöbla buaë ena se' wöbla suluë
(Mateo 5.15; 6.22-23)*

³³ “Kë yi tö bö'wö tskepaka ta ibléwaitö ö ipatkéwaitö kalkuö dikia. E' skéie se' tö itkekeka kákke se' yamipa datse e'pa wö a ká ñi'woie.

³⁴ Se' wöbla dör wes bö'wö es se' chkà kos a. E' kueki se' wöbla dör buaë, e' ta se' chkà kos e' a ká olo ta' buaë. E' dör wes se' er dör buaë es, i kos yësyësë buaë, ese ki se' er me'rie. Erë se' wöbla dör suluë, e' ta se' chkà kos e' tso' stui a. E' dör wes se' er suluë es, i kos suluë, ese ki se' er me'rie.

³⁵ A' e' kkö'nú buaë as a' kë e' kitö'ù tö a' wöbla wawër buaë, erë kë iwawër buaë.

³⁶ A' wöbla dör buaë, e' ta i kos buaë, ese wër buaë a' wa. E' dör wes a' serke wé bö'wö ñarke kekraë ee es, kë ku' stui a.”

*Wëstela ina fariseowakpa ena s'wöbla'uk ttë
dalöiëno wa wakpa ta*

(Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 20.45-47)

³⁷ Mik Jesús ttë one, eta fariseowak eköl tö ie' kiémi chkök iu a. Eta ie' mía demi ee e' tkéser mesa kulé ki.

38 Erë fariseowak e' tō isué tō kē ie' wā iulà pakōne wēs ie'pa wöblar es, e' tō ie' tsiriwéka.

39 E' kuēki Jesús tō iché ie' a:

—A fariseowakpa, A' dör wēs a' tka' kōs pa skueke a' tō ikikke ě es. A' wēr buaë, erë a' er suluë. A' dör akblökwakpa. A' ki s'yamipa íyi kōs e' kianettsa a' ě a.

40 ¡A' kē éna ì ane yēs! ¿A' kē wā ijchēr tō Skëköl tō se' chkà yō', e' ě tō se' er yō'?

41 S'siarëpa kimú a' íyi wa, etā ì kōs atdaë maneneë a' a.

42 ¡A fariseowakpa, wëstela ina a' ta! Kākōla tso' iëno chkè a kiè menta ena ruda ena iskà tso', ese kōs tsá meke a' tō Skëköl a. Erë a' kē serku' yësyësë s'malepa ta. A' kē tō Skëköl dalëritseta', e' uk a' kawötā ñies.

43 ¡A fariseowakpa, wëstela ina a' ta! Kula' tso' a' ñi dapa'wo wé a kékëpa dalöiërta' esepa a, ese ki a' wöbatsö e' tkökser. A' ki ikiar tō a' shke'wè wēs kékëpa taië shke'wè es, wé pë' tso' taië, e'pa wöwa.

44 ¡Wëstela ina a' ta! A' dör wēs pō tso' kē jchēr yi wā e' bata ki s'shkōrami es. Ishu dör ñá taië alar suluë, e' kē alar ttsëne s'wā.

45 S'wöbla'ukwak ttè dalöiëno wa, ese tso' eköl eg, e' tō iché Jesús a:

—A s'wöbla'ukwak, mik be' tō e' ché fariseowakpa a, etā ñies be' tso' sa' chök suluë.

46 Jesús tō iüté:

—¡A s'wöbla'ukwak ttè dalöiëno wa wakpa, wëstela ina a' ta ñies! A' ttè dalöiëno taië darërëë, ese meke a' tō s'malepa a wà dalöië wēs dali ekkeë iè s'ki es, erë a' ulatska ě kē tiëta'wā a' tō ie'pa kimoie.

47 “ǀWěstela ina a' ta! A' tō Skëköl ttekölpa bak ká iaiä e'pa pō yuekene pa'alǀ, erë a' yëpa tō ie'pa kōtultur.

48 Es a' tso' iwà kkachök tō ì wamblë' a' yëpa tō, e' dör buaë a' a. A' yëpa tō ie'pa kōtultur, ta ǀñe ta a' tō ie'pa pō yuekene buaë.

49 “E' kueki Skëköl wa ǀyi jcher taië, e' tō iyë'atbak: ‘Ye' tō ye' ttekölpa ena ye' ttë pakökwakpa patkeraë Israel aleripa a, etā e'pa welepa tterawa ie'pa tō, ñies welepa skà we'ikeraë ie'pa tō.’

50 Skëköl ttekölpa taië kōtultur a' yëpa tō. Mik ká ǀ yōne kuaë,

51 etā Abel kōtwa Caín tō. E' itōki a' yëpa bak tō Skëköl ttekölpa taië kōtmi. Ibata kōtwarakitō e' dör Zacarías. E' kōtwa ie'pa tō ka' tso' ǀyi moka Skëköl a e' ena iwé e' shushā. Skëköl ttekölpa kōs kōtultur bak a' yëpa tō, e' nuǀ kierane ie' tō a' ena wëpa dör a' es, e'pa a. Mokǀ ye' tō a' a ichè tō Skëköl ttekölpa kōs kōtultur a' yëpa bak e'pa tō, e' nuǀ kueki a' ena wëpa dör wës a' es, esepa weirdaë siarë.

52 “ǀA s'wöbla'uk ttë dalöiëno wa wakpa, wěstela ina a' ta! A' wa Skëköl yëkkuō tso', e' dör wës ukkō yottsā tso' es as se' wa ǀjcher tō wës Skëköl dör. Erë e' kkëuk a' tso' a' malepa yökǀ. A' kë wa ǀjcher mokǀ tō wës Skëköl dör, ñies wëpa ki e' kiane jchënoie, esepa wöklō'weke a' tō as ie'pa kë wa ǀjcher.”

53 Etā Jesús e' yëttsā u e' a. S'wöbla'uk ttë dalöiëno wa wakpa ena fariseowakpa ulunekā taië ie' ki. Ie'pa tō ie' chakëmi taië ttë darërëë wa.

54 Ie'pa éna ie' klō'wakwa ittë ki ikkatoie.

*A' e' kkö'nú fariseowakpa yöki
(Mateo 10.26-27)*

1-3 Etä pë' dapané taië Jesús ska' dökä miles, e'pa tērke ñi mik taië. Jesús tö ichémi ittökatapa a kewe: “A' e' kkö'nú fariseowakpa pan wölöwoka yöki. E' wà kiane ché tö a' e' kkö'nú wës ie'pa ser e' yöki. Ie'pa e' wamblö suluë, erë ie' òrak tö ie'pa dör buaë s'malepa tsata. Kë ì ku' blëulewä ese kë kkayërpawä aishkuö tä. Ese kōs jcherdane. Ì cheke a' tö bikeitsè a' tö tö kë ittseñe, ese ttserane sulitane tö. Ì kōs cheke a' tö asas ukkö wötëulewä shuä, ese yërdane aneule sulitane kukua. E' kueki a' e' kkö'nú as a' kë e' ò wës ie'pa es.

*Yi yöki s'kawötä suanuk
(Mateo 10.28-31)*

4 “A ye' yamipa, kë a' suanuk yi tö s'tteta'wa esepa yöki. Ie'pa tö s'ttéwa, erë e' ukuöki tä kë wës ie'pa a se' onukia.

5 Erë süyö a' a' ichè tö yi yöki a' ké suanuk. A' suanú Skëköl yöki. Ie' tö a' ttëwami, e' ukuöki tä ie' wä diché tä' a' uyowä bö' ké a. Ye' tö iskà chène a' a, a' suanú ie' yöki.

6 “Dúla skël tuë tottola, inuköl böt wöshkila ë, erë ie'pa kë ska' Skëköl er chötä'wa.

7 Ñies a' kë ska' ie' er chöpawa. Dö a' tsakö bitö tso' shtaoule ie' wä. Ie' a tä a' tuë taië tkökä dúla tso' taië ese tsata, e' kueki kë a' suanuk.

*Wépa kë jaëne Jesús ki
(Mateo 10.32-33; 10.19-20)*

8 “Yi e' chö sulitane wörki tö ie' dör ye' dör S'ditsö Alà, e' ttökata, e' tä ese cheraëyö Skëköl biyöchökwakpa wörki tö ie' dör ye' ttökata.

9 Erë yi tö iblé sulitane wörk_i tö ie' kě dör ye' ttökata, e' ta ñies ibleraëyö Skëköl biyöchökwakpa wörk_i tö ie' kě dör ye' ttökata.

10 “Yi tö, ye' dör S'ditsö Alà, e' ché suluë, e' nuí olo'yèmi Skëköl tö iki. Erë yi tö Wiköl Batse'r ché suluë, e' kě k_i inuì olorpa.

11 “Mik pè' tö a' klò'wéwà tsémi kkatè ye' ttè kuëk_i judiowak ñi dapa'wò wé a' ö s'shulökwakpa wörk_i ö s'wökirpa wörk_i, età kě a' tkinuk tö ì chèmi a' dör e' tsatkoie.

12 E' wöshà ta Wiköl Batse'r tö ttè eraë a' a' ché ie'pa a.”

Inuköl blú eköl e' er me'rie inuköl ë k_i

13 Pè' dapane taië e' eköl tö Jesús a' iché:

—A s'wöbla'ukwak, ichö ye' èl a' tö sa' yé íyi ukuö atë kòs e' blatöö, ye' icha mú ye' a.

14 Jesús tö iuté:

—A wëm, ye' kě dör a' íyi shulökwak, ñies ye' kě dör a' íyi blatökwak.

15 Ñies Jesús tö iché:

—Sene chök e' kě dök_i s'ulà a' íyi tso' s'wà taië ese wa. E' kuëk_i a' e' kkö'nú íyi kkechè taië ese kòs yök_i.

16 Età Jesús tö ttè kleé ie'pa i' es: “Wëm eköl dör inuköl blú taië, e' tö íyi wöwé taië shute iká k_i.

17 Ie' tö ibikeitsè: ‘Ye' íyi wöne taië ¿wes e' wèmi ye' tö? Kě ichè'kaià iwé a.’

18 Età ie' tö iché: ‘Ye' éna iane tö wes ye' tö iwèmi. Súyö iwé tkèttsà ské yuèkane pa'alì, bérie shute, e' a' ye' iyiwö kòs ena ì kòs tso' ye' wà e' blekeyö.

19 E' ukuök_i ta ie' tö ibikeitsé: íyi tso' taië ye' wà blèule, e' mik ye' sèrmi dō duas taië. E' kuëk_i sú ye' enù, chkö, di'yö, ttsè'r buaë.’

20 Erë Skëköl tö iché ie' a: 'Be' kukuö darërëë, bërë nañewe be' duöwaraë, eta ì kos tso' be' wa blëule, e' ate pë' kua'kì ulà a.' ”

21 Eta Jesús tö iché: “Es itköraë wé tö íyi blé taië iwák a ká i' a, erë kë serku' wes Skëköl kì ikiane es, ese wák dör siarë Skëköl a.”

*Kë a' tkinuk ì kì
(Mateo 6.25-34)*

22 E' ukuöki ta Jesús tö iché ittökatapa a: “Ye' tö a' a ichè: Kë a' tkinuk ì kiane a' kì senoië, chkeie, datsi'ie, ìie, ese kos kì.

23 S'tso' ttsë'ka e' kë dör chkök ãme, ñies s'chkà kë dör datsi' ã ioie.

24 Dù saú a' tö. Ie'pa kë tö ì kuatketa' ì wöshjeta' kë tö chkè bleta', erë Skëköl tö ie'pa tieke. E' yita' ie' a ta a' tuë taië dù kos tsata.

25 A' tkirke taië e' kì, e' kë tö a' a kawö kì mepa senoië ekuölö ã.

26 E' dör tottola erë kë a' a ior. ¿Wes a' tkirke íyi malè kì?

27 “A' tö ma'ma wörkua bua'buuála ese saú wes italar, kë kanëblöta', kë datsi' yueta'. Erë blu' bak kië Salomón, e' wá íyi ulitane bua'buuáë bak taië, erë ye' tö a' a ichè tö ie' datsi' bua'buuá, e' kë wër buuáë wes ma'ma wër es.

28 Käkö suésö i'ñe, bule ta iñanewa, erë Skëköl tö ikítkeke buuála iwörkua wa. Ie' tö kákö kítkeke es, je' yita' ie' tö a' kianeia erblö buuáë ie' mik, e' paieraë!

29 E' kuëki kë a' er mukwá chkè kì, di'yè kì, ese kos kë kì a' tkinuk.

30 Pë' kë tö Skëköl dalöië esepa tkirke taië íyi kos ekkè kì. Erë ì kos kiane a' kì e' jchertke a' Yë wá.

³¹ E' skéie ì kos blúie Skëköl tso' e' ki a' er mú keweie. A' tò iwě es, e' ta ñies íyi ñekkë dōraē a' ulà a."

Íyi buaē bleke ká jai a
(Mateo 6.19-21)

³² "A ye' obejapala, kë a' suanuk ì yökì. A' kë dör tajë, erë S'yě er buaē chöke a' a. Ie' tò a' shushtë as ì blúie ie' tso' e' dō a' ulà a ie' ta ñita.

³³ Ì tso' a' wa, e' wataúttsa ta iské mú s'siarëpa a. Ì dör buaē Skëköl a, e' ú, eta es a' a íyi bua'bu blërdaē ká jai a wës inuköl blësö, ì kë nurta'wa, ese a es. Eë akblökwakpa kë a iekiblë nuk, ñies powak kë a ikatanukwa.

³⁴ Wé a' íyi bua'bu tso' eë a' er me'rie ñies, e' kueki a' íyi blö ká jai a."

A' tso' erkì Jesús datsene e' panuk

³⁵⁻³⁶ "A' tso' erkì wës kanè mésopa tò iwökìr tso' ulabatsè kéwö tkö'uk datsene, ese panè es. Ie'pa tso'tke ie' panuk datsi' iënetke ikanewoie, ibö'wö tskékatke buaē. Mik iwökìr de ta ichaké ukkö a, eta bet ta ie'pa ukkö ppée ie' a.

³⁷ Wépa kué iwökìr tò ttsë'ka ie' panuk mik ide eta, ayëcha bua esepa. Mokì ye' tò a' a ichè tò ie' e' paiöraē wës chkè watiökwak es ta ikanè mésopa keraëitö e' tkökser kula' ki ta ie'pa tieräitö chkè buaē wa.

³⁸ Kanè mésopa kué iwökìr tò ttsë'ka ie' panuk ká shaböts alè ö ká ñirketke alè eta, ayëcha buaē esepa.

³⁹ Erë a' éna ianú tò u wák mú wa ijcher tò wekkë akblökwak datse, e'ma ie' kë tò kawö mepa yi a dökwa íyi ekiblök.

40 Es ñies ye' dör S'ditsö Alà, e' datsene mik a' kē ku' ye' panuk eta, wēs akblōkwak es. E' kuēki a' tso' erki.”

*Kanè mésopa bōl ekōl dōr buaë, ekōl dōr suluë
(Mateo 24.45-51)*

41 Pedro tō Jesús a ichaké:

—A Skēkēpa, ttē waklēbö ζe' dōr sa' ē a ö sultane a?

42 Ie' iūtē: “Kanè méso yēsyesē kabikeitsō buaë, ese mekekā iwōkir tō imalepa kuēbluie ie'pa tiök kekraē mik kē iku' e' dalewa.

43 Iwōkir dene tā ikuéitō iuk wēs iyēneia es, e' ta ayēcha e' dōr buaë ie' a.

44 Moki ye' tō a' a ichē tō kanè méso e' merakaitō, ie' wā íyi tso' kōs, e' kuēbluie.

45 Erē kanè méso ñe' erbikō tō 'ye' wōkir kē dōpane bet.' E' kuēki ie' tō imalepa wēpa ena alakōlpa ppēmi darērēē. Ñies ie' chkēmi, di'yēmi tajē ena iē' ttēmi blo' wa.

46 Erē idiwō ena ikéwō kē wa ie' ku' ipanuk, eta iwōkir dōrane tā iwe'ikeraitō siarē wōmerattsa weinuk wēs pē' kē erblōtā' Skēkōl mik esepa es.

47 “Kanè méso wē wā ì kiane iwōkir ki, ese jcher buaë, erē ie' kē wā ì one yēs, kē tō ittō dalōiē, ese we'ikeraē iwōkir tō siarē.

48 Erē kanè méso wē kē wā ijcher tā e' tō ì suluë wamblé, e' tā ese we'ikeraē iwōkir tō erē kē tajē. Wēpa a imēne tajē kanebloie Skēkōl a, esepa a ikieraëitō tajē. E' sù wēpa a imēne tajē shūte, esepa a ikieraëitō tajē shūte. Kōs se' a imēne e' mik se' a ichakirdaë.

Jesús tté kueki se' ñi blabatsöraë

(Mateo 10.34-36)

49 “Ye' dë'bitu ká i' a s'aláuk wes bö' taië wöbatska ese tö s'aláwë es, e' mú wöbatskatke.

50 Erë kewe ta ye' weirdaë siarë, e' kawöta dalë'ttsëyö, e' tö ye' eriawëke taië dö mik itka eta.

51 ¿A' ibikeitsé tö ye' dë'bitu ká i' a as a' ser bëre ñita? Ye' ichë, au. E' skéie ye' dë'bitu a' blabatsök.

52 I' ta ñnak tkënewamitke, se' serke skel ñita, e' ñi blabatsöraë ye' tté kueki, bö! ñippöraë mañal ta, mañal ñippöraë bö! ta.

53 Iyë ñippöraë ilà wëbie ta ena ilà ñippöraë iyë ta; imì ñippöraë ilà busi ta ena ilà ñippöraë imì ta; yàk ñippöraë iyàk ta.”

Ì weke Jesús tö e' wà kè ane ie'pa éna

(Mateo 16.1-4; Marcos 8.11-13)

54 Ñies Jesús tö ie'pa a iché: “Mik a' isuë tö kalì moneka diwö mi'ke e' ëka, eta a' tö icheke 'kalì yërdaë', eta mokì iwà yërdaë.

55 Mik a' ittse tö siwa' datse ká sir poë e' ëka, eta a' tö icheke 'dìba ardaë', eta mokì iwà ane.

56 ¡A' e' ö suluë! A' éna iane mik kalì yërmi, mik dìba armi, erë ì uk ye' tso' iwà kkachoie tö yi dör ye', ¿wes kè e' wà ane a' éna? ¡A' kè wa ì jcher taië wes a' ibikeitseke es!”

A' ñi shulö

(Mateo 5.25-26)

57 “¿Ì kueki a' kè a ibikeits tö ì dör buaë, ì dör suluë Skëkö! a?

58 Yile tö a' kkaté nuì kueki e' wa a' mí s'shulök wé a, e' ta ima'ú shulè ie' ta ñala kì as ie' kè tö a' wömüttsa s'shulökwak ulà a we'ikè. A' kè tö iwè es,

e' ta s'shulökwak tö a' wömerattsa s'shkëkpa ulà a ta e'pa tö a' wöterawa s'wöto wé a.

⁵⁹ Ye' tö a' a ichè tö kë a' döpattsa dö mik a' tö nuì e' patuéttsa seraa eta. E' kueki a' er mane'ù Skëköl a kam iwà dö a' ki e' yöki.”

13

S'kawöta er mane'uk Skëköl a

¹ E' ë kéwö ta pë' welepa tso' ee, e'pa tö iché Jesús a tö Galilea wakpa wëpa welepa tso' iyiwak jchök mè Skëköl a iwé a. E' dalewa Pilato tö ie'pa ttökulur patké ta ipë shutuékä iyiwak jchëne e' pë ta.

² Jesús tö iché ie'pa a: “¿Ima a' erbikö? ¿Galilea wakpa kötulur ñe'pa dö r pë' sulusipa tkökä imalepa tsata, e' kueki ie'pa weine es?

³ Ye' tö iché au, kë idör es. Erë a' kë er mane'ù, e' ta ñies a' wäka kos duölurdaë.

⁴ Ñies u tso' Jerusalén kiè Siloé, e' yöule kakkeë ák wa, mik e' anebitu anekä ie'pa ki, eta ie'pa duo döka dabom eyök ki päköl (18). ¿Ima a' erbikö? ¿Ie'pa duolur ñe'pa ki inuì tso' tkökä Jerusalén wakpa malepa tsata?

⁵ Ye' tö a' a ichè au, kë idör es. Erë a' kë er mane'ù Skëköl a, e' ta ñies a' duölurdaë.”

Higuera klö tté wà pakè Jesús tö

⁶ Jesús tö tté kleé ie'pa a i' es: “Wëm eköl wä kal kiè higuera tso' tkëule elka idali shua. Ie' mia iwö yulök, erë kë iwö ta' yës.

⁷ E' kueki ichéitö idali kkö'nukwak a: ‘I ta duas mañal, ye' de kekraë higuera wö yulök, erë kë iwö ta'. E' kueki itöbö as kë iku' àr éanas.’

8 Erë idali kkö'nukwak tö iché: 'A kékëpa, as iaria duas ek. Súyö iwì paiklè kapöli tkèka iki.

9 E' wa sò isué tö duas ètö ta iwörmi e'ma buaë idir. Erë kè iwöne, e' ta iteerasö.' ”

Alaköl eköl wököulewā e' bua'wène Jesús tö

10 Eno diwö et a Jesús tso' s'wöbla'uk Skököl tte wa ñì dapa'wö wé etkue a.

11 Eta eë alaköl tso' eköl tteke wimblu sulusi tö wököulewā. Ie' kirirke es, e' kì duas de dabom eyök kì pàköl (18). Kè ie' a e' wödurka yësyësë.

12 Mik Jesús tö isué, eta ikiéitö e' ska' ta ichéitö ia:
—A tayë, be' buanene. Duè tö be' kiri'wëke, e' ulà a be' tkashkar.

13 Eta ie' ulà méka iki ta iwödunekane yësyësë ta Skököl kìkékamiitö taië.

14 Erë Jesús tö alaköl bua'wène eno diwö a, e' kueki judiowak ñì dapa'wö wé e' wökir uluneka iki taië. E' kueki ie' tö iché pè' dapanne eë e'pa a:

—Domingo etö shua ká tso' kul. Ká teröl dör se' a kanebloie. Ká teröl shua a' shkõ íe bua'wène. Kè a' kine eno diwö a bua'wène.

15 Jesús tö iché ie' a:

—jA' e' õ suluë! Eno diwö a a' ulitane tö a' iyiwak wöttseeke ta itsekemi di' yök.

16 Tayë i' dör Abraham aleri, e' tso' klöulewā Satanás ulà a doka duas dabom eyök kì pàköl (18) wës iyiwak moulewā es. Erë j'ñe dör eno diwö, erë ¿wës a' kè kì ikiane tö iwötsëeyö aknama yökì?

17 Mik Jesús tö e' ché, eta ibolökpa jaëneka taië. Erë pè' malepa ttsë'nerak buaë, ì buaë kos wé Jesús tö e' kueki.

Mostaza wö tté
(Mateo 13.31; Marcos 4.30-32)

18 Ñies Jesús tö iché: “Ì blúie Skëköl tso' ¿wës e' dör? ¿Ttè wé wa yö ikleèmi?

19 E' dör wës mostaza wö tkéwā wëm eköl tö íyök a es. Mostaza wö dör tsirlala, erë itskine talane bërie kalie, ese ulà tsàkà dù u yuöke.”

Pan wölöwōkà tté
(Mateo 13.33)

20 Ñies Jesús tö iché: “Ì blúie Skëköl tso' ¿ttè wé wa yö ikleèmi?

21 E' dör wës pan wölöwōkà wötué tayë tö hari-nachka mañayök a es. E' tö harinachka, e' kos wölöwékà taië.”

Ukkö tsitsir
(Mateo 7.13-14,21-23)

22 Jesús dami Jerusalén ñalé wa, eta eë ká tso' tseë, ká blublu ena ká tsitsir, e' wakpa wöbla'weke Jesús tö.

23 Eta yile tö ie' a ichaké:

—A këkëpa ¿yëne tö kë yi tsatkërpa taië?

Ie' iüté:

24 —Tsatkè wékkö dör tsir. Taië pë' tö ima'weraë shkōkwaiā, erë kë ie'pa döpawā. E' kuekī a' e' diché iö shkōkwaiā.

25 Mik u wák e' kékā tö ukkō wötéwā, eta a' tso' u'rkī, e'pa tö ie' kiekē ukkō a. A' tö ichakeke: ‘A këkëpa, be' ukkō kkōppö sa' a.’ Erë ie' tö a' iüteraë: ‘Kë ye' wā a' sūule.’

26 Eta a' tö icheraë ie' a: ‘Sa' chka' be' ta. Sa' di'ya' be' ta. Be' tö sa' wöbla' sa' ká a.’

27 Erë ie' tö a' iüteraë: 'Kë ye' wä a' suule. A' dör ì sulu wamblökwakpa, a' yúshka bánet ye' yöki.'

28 Mik a' tö Abraham, Isaac, Jacob ena Skëköl ttekölpa kos e'pa suë ì blúie Skëköl tso' e' a, erë a' uyanettsa bánet, etä a' iüraë siarë a' kà yilitdawa weine kueki.

29 S'ditsö datse ká wa'ñe, esepa döraë chkök buaë ì blúie Skëköl tso' e' a.

30 Es se' welepa kë dalöiertä' ká i' a, esepa dalöierdaë taië aishkuö tä. E' sü se' welepa dalöiertä' taië ká i' a, esepa atdaë ibataie aishkuö tä.

*Jesús eriane Jerusalén wakpa dalërmik
(Mateo 23.37-39)*

31 E' wösha tä fariseowakpa welepa de Jesús ska' tä ichéitörak ia:

—Herodes éna be' ttakwa, e' kueki be' yúshka ká bánet.

32 Jesús tö ie'pa iuté:

—A' yú tä ichö s'kitö'ukwak ñe' a: 'Iñe ena bule ye' tso' aknamapa trë'ukyal, ñies s'bu'ukne, böiki tä ye' kanè ene.'

33 Ye' mitke i'ñe, e' shkömi bule böiki tkörö Jerusalén wé ie'pa wöblane Skëköl ttekölpa bak e'pa ttökulur ee, e' kueki ye' kë ttepawa ie.

34 ¡A Jerusalén wakpa, Skëköl ttekölpa kos ttekewa a' tö kekraë! ¡Ñies ittë pakökwakpa patkeke ie' tö a' a, e'pa ttekewa a' tö ák wa! ¡Wëkkë ye' erkië tö ye' mú a' dapa'wë e' ska' wës dakro mitchke tö ila'rla dapa'wë ipik dikia es, erë kë a' ki ikiane yës!

35 Ye' ttö ttsó, Skëköl kë tö a' ká kkö'nepaia. Ye' tö a' a ichè tö a' kë tö ye' suepaia dö mik ye' dene etä. E'

kéwö ska' ta a' tö ye' cheraë: '¡Ayëcha buaë yi datse Skëköl ttö wa e'!

14

Wëm eköl iënekä taië e' bua'wé Jesús tö

¹ Etökicha ta eno diwö a Jesús mía chkök fariseowakpa wökir eköl, e' u a. Eta eë fariseowakpa welepa tso' iweblök krereë ikkatoie ilè kî.

² Eta wëm eköl kirirke iënekä taië, e' de dur Jesús wörki.

³ Eta Jesús tö ichaké s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa a ena fariseowakpa a:

—¿Kawö ta' se' a s'buawükne eno diwö a?

⁴ Erë ie'pa kë wa ie' iütëne yës. Eta Jesús tö wëm e' klö'wé ta ibuawéitö ta ichéitö ia: 'Be' yúshka.'

⁵ Eta ie' tö iché fariseowakpa a:

—A' alà ö a' baka anemi di' biule uk a eno diwö a, e' ta bet a' mía iyöktsa.

⁶ Ie'pa kë a ie' iütëne yës.

Skawöta e' ökwa s'malepa yöki

⁷ Jesús isué tö pë' shkeñaule chkök, e'pa welepa tö kula' tso' këkëpa dalöiërta' taië, esepa a ese shushtë e' tkoie. E' kuëki ie' tö ie'pa patté i' es:

⁸ —Mik yile tö a' wele shkeñé ulabatsè kéwö tkö'uk, eta kë a' e' tköksër kula' tso' këkëpa taië a ese kulé kî. Isalema këkëpa dalöiërta' taië a' tsata ese de,

⁹ eta yi tö a' shkeñé, e' tö ichè a' a: 'Be' we'ikèyö, kula' se mú këkëpa i' a e' tkoie.' Eta a' jaërkami taië, miraë e' tköksër kula' tso' se' esepa a ese kî.

¹⁰ E' skéie, mik yi tö a' shkeñé, eta a' e' tköksër kula' tso' se' esepa a ese kulé kî. Es mik yi tö a' shkeñé,

e' de a' ska', et̩a ie' t̩o ichè be' a: 'A yami, be' yú e' tkökser kula' tso' kékëpa a, ese kulé ki.' Es pè' k̩os tso' eë, e'pa t̩o a' dalöieraë wës kékëpa tajë es.

11 Yi e' ttsök̩a tajë, ese ar̩dawa diöshët, erë yi e' wöéwa, ese kikardak̩a tajë.

12 Wëm t̩o ie' shkeñé chkök, e' a Jesús t̩o iché ñies:

—Mik be' t̩o pè' shkeñeke chkök be' ska' ö di'yök be' ska', et̩a be' sini'pa ena be' ëlpa ena be' yamipa malepa ena inuköl blúpa serke tsinet be' pamik, esepa k̩os kë shkeñar. Ie'pa t̩o be' shkeñëmine, et̩a es be' ulà a iské detke.

13 E' skéie mik be' kawö tkö'uke, et̩a s'siarëpa ena s'yulëpa ena s'klö bachiulew̩a ena s'wöbla kë wawër, esepa shkeñú.

14 Ie'pa kë a iské menukne be' a. Erë mik s'ser yësyësë, esepa duow̩a shkenek̩a aishkuö ta, et̩a Skököl t̩o be' a iské meraë, e' t̩o be' ttsë'wëraë buaë.

*Këwö tajë e' tkö'wé
(Mateo 22.1-10)*

15 Wëm eköl tkër chkök mesa k̩i ie'pa ta, mik e' t̩o ì ché Jesús t̩o e' ttsé, et̩a ie' t̩o iché iä:

—Wëpa kawö tkö'wëraë buaë aishkuö ta ì blúie Skököl tso' e' a, ayëcha buaë esepa.

16 Jesús t̩o ie' a iché:

—Wëm eköl t̩o kawö tkö'wëke tajë ta ie' t̩o tajë pè' shkeñé.

17 Mik ikawö tkö'uke e' diwö de, et̩a ie' t̩o iché ikanè méso a: 'Se' kawö tkö'uke, e' tso'tke kaneoule e' kuëk̩i be' yú s'kiule k̩os e'pa a ichök t̩o a' shkö kawö tkö'uk.'

18 Erë ie'pa ulitane t̩o iché kanè méso a: 'Wëstela be' ta, erë sa' wötkërke tajë, kë sa' döpa.' Itsá t̩o iché

ie' a: 'Erpa ye' tö ká tué e' sauk ye' mi'ke, e' kueki ye' kë döpa. Ye' kköchö be' a tö e' olo'yö ye' ki.'

19 Iskà tö iché: 'Baka wë'ñe tuéyö kanebloie dabop, e' wà ma'uk ye' mi'ke, e' kueki ye' kë döpa. Ye' kköchö be' a tö e' olo'yö ye' ki.'

20 Iëköl tö iché: 'Írö ye' ulabatséwa, e' kueki kë ye' döpa.'

21 Ikanè méso biteane iwökir ska' ta ì kos ché ie'pa tö ie' a e' chéne ie' tö. Eta u wák uluneka taië ta ichéitö ia: 'Be' yú bet ñala kibi ki, ñies ñala malepa ki, ta s'siarëpa ena s'yulépa ena s'wöbla kë wawër ena s'klö bachiulewa, esepa tsúbitu íe kawö tkö'uk ye' ta.'

22 Bërë ta kanè méso dene, e' tö iché iwökir a: 'A këképa, ì uk be' tö ye' patké, e' wétke ye' tö, erë be' u kam wà iër.'

23 Eta iwökir tö iché ie' a: 'Be' skà yúne u tso' bánet ese ñalé kos wa, eta pë' kó shkëkwä ye' u a as iwà iërka.

24 Ye' tö iché tö wépa shkeña' ye' tö kewe, e'pa kë wéne kawö tkö'upa ye' ta.'

Jesús ttökataie sene e' dör darëë
(Mateo 10.37-38)

25 Taië pë' mir Jesús itöki ta ie' e' wötrée ta ichéitö ie'pa a:

26 "Yi senak ye' ttökataie, erë kë iéna ye' dalër iyé, imì, ilaköl, ila'r, iëlpa, ikutapa tsata, ñies iwák tsata, e' ta ese kë döpa ye' ttökataie.

27 Yi kë e' chö weinuk dö ittëwa krus mik ta iser wes ye' ttökata es, ese kë döpa ye' ttökataie.

28 Ichösö tö a' wele éna u yuak bërie. Kewe ie' e' tkökeser ibikeitsök tö kōs u e' tuè isuōie tö inukōl dōmika ö kē idōpaka iyuoie.

29 Erë ie' kē wa ibikeitse kewe, e' ta ie' tö ichki tuléwa ta inukōl kē ta'ia iyuoie. Sulitane tö isuēmi, e'pa tö ie' wayueraë.

30 Ie'pa tö ichèmi: 'Wēm wí u yuēmi, erë kē ie' a iyōneia.'

31 Nies ká blu' wele wa ijcher tö ká kua'ki blu' datse ñippök ie' ta, e' ta ie' e' tkōraser ibikeitsök kewe: 'Ye' wa ñippökwapka tso' dōka 10.000. Ye' bolök wa ñippökwapka tso' dōka 20.000. ¿Ye' e' alōmika iki ö kē ye' e' alōpaka iki?'

32 Ie' isué tö ie' kē e' alōpaka ibolök ki, e' ta kam ibolök dö tsinet, e' yöki ie' tö ibiyöchökwakpa patkeraë ibolök a ichök tö '¿wes sö ishulèmi as se' ser bëre ñita?'

33 E' kuēki yi senak ye' ttökataie ese tö iwà bikeitsō kewe. Es a' kē e' chō ì kōs tso' a' wa e' mukat, e' ta kē a' dōpa ye' ttökataie.

Dayë kē kke ta'ia

(Mateo 5.13; Marcos 9.50)

34 "Dayë dör buaë, erë kē ikke ta'ia, e' ta kē ibuarpaiane.

35 Kē ibua'ia iyök kapeyoie. Kē ibua'ia ñie. E' dör buaë kēumi ë. ¡Yi éna ye' ttō ttsak, e'ma ikukueblō bua'ie!"

15

Obeja kkö'nukwak e' tté

(Mateo 18.10-14)

¹ Kεkraē inuköl shtökwakpa Roma wökirpa a, esepa döke taiē Jesús ska' ikittsök. Ñies pē' malepa cheke fariseowakpa tö tö e'pa dör pē' sulusipa, esepa döke taiē Jesús ttöke e' kittsök.

² Fariseowakpa ena s'wöbla'uk ttè dalöiēno wa wakpa tö Jesús chémi suluē ñi a. Ie'pa tö iché:

—Ie' tö pē' sulusipa sueke buaē, ñies esepa ta ie' chköke.

³ E' kuēki ttè kleé ie' tö ie'pa a i' es:

⁴ “A' isie wa obeja tso' dökā cien, e' etö chowa, e' ta a' tö imalepa dökā dabom suliyök kī sulitu (99), e' meraat iké a ta a' miraē ichowa e' yulök dö wé a' tö ikué ee.

⁵ Mik a' tö ikué, eta a' ttsē'rdaē buaē ta a' tö ikerakā pperakā kuli' kī.

⁶ Mik a' dene iu a, eta a' yamipa ena pē' serke a' o'mik, e'pa kiera a' tö a' u a ta a' tö icheraē ie'pa a: ‘Ye' obeja chē'wa, e' kuéneyö. A' ttsē'nú buaē ye' ta.’

⁷ Es ñies ye' tö a' a ichè tö mik pē' sulusi eköl, ese er mane'wé Skököl a, eta e' tö Skököl tso' ká jaì a, e' ttsē'wé buaē shute tkökā imalepa dökā dabom suliyök kī sulitu (99) e' bikeitsö tö ie'pa dör yēsyesē, kē kawötā er mane'uk, esepa tsata.

Inuköl chowa, e' tté

⁸ “Ñies alaköl wa inuköl tso' dökā dabop, e' chowa etk, e' ta ie' tö bö'wö tskéka iushkléttsa ta iyulé bua'iewa ta iwā kuéitö.

⁹ E' ukuökī ta ie' tö iyamipa ena pē' serke io'mik e'pa kié iu a ta ichéitö ie'pa a: ‘¡A' ttsē'nú buaē ye' ta! Ye' inuköl chē'wa, e' kuéneyö, e' kuēki e' kéwö tkö'üsö ñita.’

10 Es ñies ye' tō a' a ichè tō mik pè' sulusi eköl er mane'wé Skèköl a, etā e' tō Skèköl biyöchökwakpa ttsè'weke buaë shüte.”

Alà e' wamblö suluë e' nuí olo'yé iyě tō iki, e' tté

11 Ñies Jesús tō ikleé ie'pa a tté i' wa: “Kèkèpa eköl alà dör bōl wèpa.

12 Ilà tsirla tō iché iyě a: ‘A yéwō, ì mekeat be' tō ye' a mik be' duökewatke etā, e' mútke be' tō ye' a.’ Etā iyě íyi kōs, e' blabatséitō méitō ila'r bōl a eköl eköl kōs ikawōtā imuk ia ekkè.

13 Ká kě bak taië, etā ì kōs méitō ilà tsirla a, e' watuéttsā ilà tō, e' ské klō'wéitō tā imía ká kuā'kī. Eë ie' tō ie' inuköl kōs we'ikéwa íyi sulu è kī.

14 Mik ie' inuköl enewa, etā bli ane taië ká e' kī, e' kuëkī ie' ttémitke bli tō.

15 Eë tā ie' mía kanè yulök ká e' wakpa eköl ska'. Etā wēm e' tō ie' a kanè mé köchi tiök.

16 Ie' duéwā bli wā suluë. Köchi chkè kě ñano se' a ese ñakwā ie' éna, erè kě yi tō ie' a imè.

17 Bata ekkè tā ie' tō ibikeitsé: ‘¿Iök ye' e' tōtkër bli wā íe? Wekkè ye' yé u a kanè mésopa tso', e'pa wā chkè tso' taië.

18 Ye' míane ye' yé ska', tā ye' tō icheraë ie' a: A yéwō, ye' tō ì sulu wamblé Skèköl kī, ñies be' kī.

19 Ye' jaëne taië. Ye' kiök be' alà, e' kě dör ye' siarla e' a. E' skéie ye' saú wes be' kanè mésopa suekebō es.

20 Etā ie' e' kékā mía iyě ska'.

“Mik idökemitke iyě ska', etā iyě wō de iska' tā idoiā kamië tā ie' wa iwër siarë. Ie' tunemi ññaletsük tā ipaklō'wéwaitō iwöalattséitō.

21 Eta ilà tò iché ie' a: 'A yéwö, ye' tò ì sulu wamblé Skéköl k_i ñies be' k_i. Ye' jaéne taië. Ye' kiök be' alà, e' kě dör ye' siarla e' a.'

22 Erë iyě tò iché ikanè mésopa a: 'Datsi' bua'ie yulö iökā ie' k_i bet, tā ula'tsio iöwā tā klökkuö iökā iki.

23 Baka pupula bua'buā yulö tā ittōwā. Ye' alà dene e' kéwö tkö'wēkesö.

24 Ye' alà i' dene, e' dör wēs ie' du'wā e' shkēnekane es. Ye' alà mineā ye' yök_i kě tté ttsēneia ye' wā, e' dene e' kuēk_i ikéwö tkö'üsö.' Eta ie'pa tò ikéwö tkö'wēmi taië.

25 "E' dalewa ilà kibi tso' kanēblök kañika. Mik ie' datse e' de tsinet u a, eta ie' tò ittse tò iyamipa alárkerak taië blarkerak, klötöke taië.

26 Eta ie' tò kanè méso kié eköl tā ichakéitö: '¿Ì kéwö tkö'wēke a' tò ekké?'

27 Eta kanè méso tò ie' iüté: 'Be' èl dene, e' kuēk_i be' yě tò sa' patké baka pupula bua'ie ttök_{wā} be' èl dene buaë, kě wēs ie' dē', e' kéwö tkö'woie.'

28 Erë e' tò ilà kibi uluwéka taië. Ie' kě shkakwa weshke. E' kuēk_i iyě e' yéttsa u'rki tā iwöpablé taië tā iché ie' a: 'Be' shkōwā sa' tā, kě be' ulunuk.'

29 Erë ie' tò iyě iüté: 'Ye' kanēblē'mi be' a e' k_i duas de taië. Ye' kě wā be' ttō dalōseoulewā yēs. Erë chibola è kě meule be' wā ye' a katano ye' sini'pa tā.

30 Erë i'ñe tā be' alà e' dene. Ie' tò be' inuköl we'ikwa alakōlpa sulusipa tā eta be' tò baka bua'ie ttök_{wā} patké ie' dene e' kéwö tkö'woie.'

31 "Iyě tò ie' iüté: 'A alala, be' tkēria ye' tā kekraë. Ì kos tso' ye' wā e' dör be' icha.

32 Erë be' ël dene buaë, e' dör wes ie' du'wä e' shkenekane es. Ie' minea ye' yöki kë tté ttsënene ye' wä, e' dene, e' kueki s'kawöta e' kéwö tkö'uk chkè wa, di'yè wa, ttsë'ne bua' wa.' ”

16

Inuköl blú íyi kueblu e' erbikö buaë, e' tté

1 Nies Jesús tö tté kleé ittökataka a i' es: “Wëm bak eköl kanebloke inuköl blú a íyi kuebluie. Etökicha ta pè' welepa tö ie' kkaté iwökir a tö ie' tso' iwökir inuköl we'ikökwa.

2 Iwökir tö ie' kié ta iché ia: ‘Ye' wä ijchenewa tö be' tso' ye' inuköl we'ikök. Be' kë a kanè ta'ia. Ye' be' trè'wekeshkar. E' yöki ì qos kanewé be' tö, e' yëkkuö kkachö ye' a.’

3 Ie' ibikeitsé: ‘Ye' wökir tö ye' trè'wekeshkar, ¿wes ye' e' ùmi? Kë ye' diché ta'ia kanè darèrè woie ena ye' jaëne inuköl kakkiök.

4 Ye' éna ianetke tö wes ye' e' ùmi mik ye' trèneshkar eta as yile tö ye' kkö'nù.’

5 Eta ie' tö pè' qos ña'weke iwökir tö e'pa kiéttsa eköl eköl. Mik e' tsá de, eta e' a ie' tö ichaké: ‘¿Qos be' ñarke ye' wökir ulà a?’

6 E' tö iüté: ‘Ye' ñarke ie' ulà a kiö döka galon cien (100) ekké.’ Ie' iché ia: ‘I' be' yëkkuö. Be' e' tköser bet ta yëkkuö se ki be' ñarke se, e' mane'úttsa ta ishtóka tö be' ñarke galon döka dabom skeyök ë (50).’

7 E' ukuöki ta ie' tö ichaké iëköl ñarke a: ‘¿Ñe be', qos be' ñarke ye' wökir ulà a?’ E' tö iüté: ‘Ye' ñarke trigowö döka sacco cien (100) ekké.’ Ie' tö iché ia: ‘I' be' yëkkuö. Se ki be' tö imane'úttsa ta ishtö iki sacco döka dabom paryök ë (80).’

8 Mik ì wambléitö, e' jchenewa iwökir wä ta ibikeitséitö: 'Ye' íyi kuëblu kë wä ikanè one yësyësë, erë ie' kabikeitso buaë e' kimoie. E' ë kuëki ikikekekayö.' ”

Jesús tö ichéne: “Es ñies yö ichè tö wépa kë tö Skëköl dalöie esepa kabikeitsö buaë e' kimoie tköka wépa dör ie' olo ta' taië e' icha esepa tsata.

9 E' kuëki yö ichè a' a tö inuköl kë dör ibua'ie. E' wa s'malepa kimú as ie'pa tö Skëköl dalöiö. A' tö iwé es e' ta aishkuö ta ie'pa tö a' kierawa buaë weshke seno wé yöbië e' a.

10 “Yi tö kanè tsitsir weke yësyësë, ñies ese tö kanè taië wëmi es. Erë yi kë tö kanè tsitsir weku' yësyësë, ñies ese kë tö kanè taië wëpa yësyësë.

11 E' kuëki inuköl kë wakanewè a' tö yësyësë, e' ta çyi erblömi a' mik ì tueta' chökle, ese wakanéwoie?

12 Ñies a' kë tö o'ka icha wakanewè yësyësë, e' ta çyi tö a' icha mëmi a' a wakanewè?

13 “Wé klöulewa kanè mésoie, ese kawöta iwökir ë ttö dalöiök. Iwökirpa chöpa böl, e'ma ie' kawöta eköl ë dalöiök ena iëköl watöktsa. Es a' kë a er menukwa Skëköl ki ena inuköl ki ñita.”

14 Ì ché Jesús tö e' ttsé seraa fariseowakpa tö. Ie'pa éna inuköl dalër taië, e' kuëki ie'pa tö iwayué.

15 Ie' tö iché ie'pa a: “A' e' ö sulitane wörki tö a' dör pë' buaë yësyësë, erë a' er suule buaë Skëköl wä. Ì kikekëka s'ditsö tö taië, ese wër suluë ie' wa.

Ì kos kitule Skëköl yëkkuö ki e' wà tköraë

16 “Ì kit Moisés ena Skëköl ttekölpa tö yëkkuö ki, e' wa s'wöblaonebitu dö mik Juan S'wöskuökwak dë'bitu eta. Erë e' itöki ta ì blúie Skëköl tso' e' tté

buaë pakarke ta sulitane tso' ima'uk darërëë diché wa dökwa e' a.

17 “Ká jai ena ká i' erta'wa. Erë Skëköl yëkkuö kitule, e' kë erta'wa yës, e' wà tköraë seraä döwa ttè bataë.

*Se' ñi ðwa ese ché Jesús tö
(Mateo 19.1-12; Marcos 10.1-12)*

18 “Wëm tö itayë éwa ese tö tayë skà tséwane, e' ta e' wa ie' tö isenewabak kewe e' dalösewéwa. Ñies tayë a'wa iwëm tö, ese tséwane wëm o'ka tö, e' ta e' wa ie' tö tayë e' senewabak kewe e' dalösewéwa.

Inuköl blú ena Lázaro, e' tté

19 “Inuköl blú bak eköl e' e' paið datsi' bua'buä ë wa. Këkraë ie' chköke, di' yöke buaë.

20 Ñies s'siarë bak eköl kië Lázaro, e' e' tkökeser blu' e' u wékkö a. Ie' pa dör smewö ëme.

21 Ie' éna blu' chkè po darke, e' ñakwa suluë. Chichi döke ie' smewö pakuyök.

22 Ká et ta ie' siarla blënewa, ta Skëköl biyöchökwakpa tö ie' wimblu tsémi ká jai a chkök Abraham ta. Ñies inuköl blú ñe' blënewa ta inú wötënewa.

23 “Eta ie' tso' weinuk siarë wé s'wimblu weirke ee ta iwökéka ta Abraham suéitö kamië ká bánet, e' batsi' a Lázaro tkër.

24 Eta ie' ar taië Abraham wöa ta ichéitö: ‘ja këképa Abraham, ye' saú er siarë wa! Ye' weirke taië bö' i' a. Be' we'ikëyö, Lázaro patkö iulatska bata nuukka di' a ta ipatkö ye' ku' nuukka as ipaser.’

25 Erë Abraham tö iiüté: ‘Be' éna ianú tö mik be' bak ttsë'ka, eta iyi buaë kos bak be' wa. E' skéie

Lázaro bak weinuk siarë. Erë i'ñe ta ie' wöablëne buaë, e' skéie be' weirkene siarë.

²⁶ Kíie ta, káblë iškië e' tso' se' shushaë. E' kueki sa' shkak a' ska', esepa kë döpa a' ska'. Ñies a' shkak sa' ska', esepa kë döpa sa' ska'.'

²⁷ “Inuköl blú tö iché: ‘A yëwö Abraham, ye' kköchö be' a, Lázaro patkö ye' yé u a

²⁸ ye' ëlpa döka skël, e'pa pattök as ie'pa kë dö ká i' a wé s'weirke siarë ee.’

²⁹ Abraham tö iché ie' a: ‘Ì kit Moisés ena Skököl ttekölpa malepa e'pa tö yëkkuö ki, e' tso' ie'pa wa, jas ttè e' iütö ie'pa tö!’

³⁰ Blu' tö iüté: ‘A yëwö Abraham, e' kë dör wë'. Erë se' duowa eköl shkenekane ese tö ie'pa patté, e' ta ie'pa er mane'uraë.’

³¹ Erë Abraham tö iché ia: ‘Ttè kit Moisés ena Skököl ttekölpa e'pa tö, e' kë iüténe ie'pa wa, e' ta s'du'wa shkenekane ese mia ie'pa pattök, e' ta ñies ie'pa kë tö ie' ttö iütepa.’ ”

17

*A' tso' wösh wa ì tö ské ì sulu wamblök ese yöki
(Mateo 18.6-7,21-22; Marcos 9.42)*

¹ Jesús tö iché ittökatapa a: “Këkraë se' erkiöörke ì sulu wamblök; jerë yi tö se' erkiöweke, esepa tö inuí sueraë!

² Yi tö ikkëpala erblöke ye' mik, esepa eköl ké ì sulu wamblök, esepa weirdaë siarë shute tkökä ák wawoie muéwa ikuli' a batrèemi dayë a e' tsata.

³ ¡A' tso' wösh wa!

“A' yami tö ì sulu wamblé a' ki, e' ta iuñú. Ie' er mane'wéne, e' ta inuí olo'yö iki.

4 Eré ká etkë a ie' tō ì sulu wamblé a' kī dōkà kuktökicha (7), eré ie' iché dōkà kuktökicha: 'ye' er mane'wéne,' e' tã ilo'yō iki."

S'kí erblō Skëköl mik

5 Etã Skëkëpa Jesús ttekölpa tsá e'pa tō ie' a' iché:
—Sa' kimú kī erblök Skëköl mik.

6 Ie' tō ie'pa iüté:

—A' erblōpa Skëköl mik tsir wës mostaza wō dör tsirla ekkë, e'ma a' tō ichèmi kal bërie i' a: 'Be' e' yōttsã ië e' tkōwã dayë a', tã iyërdattsã.

Wës s'kawōtã kanëblök Skëköl a

7 "Ichösö tō a' wële wã kanè méso tso' eköl, e' míã të tōk alè ö a' iyiwak kkö'nuk alè. Mik idene u a, etã a' kē tō ichëpa ie' a: 'Wëshkë, be' e' tköser chkök, ye' tō be' tieke.'

8 A' kē tō ichëpa iã es. E' skéie a' tō ichëra ie' a: 'Be' datsi' mane'ú, be' uló ye' a tã ye' tió. Ye' panú, ye' chké one, ye' di' yane one, e' wa be' mi' chkök.'

9 Ie' tō iwé wës a' tō ie' kē iuk es, e' kī a' kē tō wëstela chëpa iã.

10 Es ñies mik ì uk Skëköl tō se' kē, ese wësö seraã, etã ichösö ie' a' i' es: 'Ì uk sa' kàne, e' ë wé sa' tō. Sa' dör kanè mésopa ësepãla ë.' "

Wëpa dabop kiri'wëke lepra tō e'pa bua'wéne Jesús tō

11 Jesús michoë Jerusalén, e' damitkö Samaria ena Galilea.

12 Mik ie' dökemitke kã tsitsirla a tã eë wëpa dōkã dabop kiri'wëke lepra tō, e'pa e' yéttsã iëter kamië

13 tã iarkerak Jesús tsãkã:

—¡A Jesús, a s'wöbla'ukwak, sa' saú er siarë wa!

14 Mik ie' tō ie'pa sué, etã ichéitō ie'pa a:

—A' yú e' kkachök sacerdotepa a as sulitane wa ijcher tö a' buanene. Ie'pa mirwaja ñala ki e' dalewa ie'pa buanene.

¹⁵ Mik ie'pa eköl tö isué tö ibuanene, eta ibiteane Jesús ska' Skököl kikökka taië aneule.

¹⁶ Ie' e' tkéwa kuchë ki iwö méwa íyök ki Jesús klö ska' wéstela chök. Wëm e' dör Samaria wak.

¹⁷ Jesús tö iché ia:

—¿A' buanene e' kë dör dabop? ¿Wé be' malepa sulitu (9)?

¹⁸ Wëm dör ká kuak'i wak ¿e' ë biteane Skököl kikökka?

¹⁹ Ie' tö iché wëm a:

—Be' e' kókka be' yúshkane. Be' erblé ye' mik, e' tö be' bua'wéne.

*Ì blúie Skököl tso', wes e' kéwö dör
(Mateo 24.23-28,36-41)*

²⁰ Fariseowakpa tö ichaké Jesús a:

—Ì blúie Skököl tso', ¿mik e' kéwö datse?

Ie' tö ie'pa iuté:

—Ì blúie Skököl tso' e' kë dör íyi suèmi sulitane tö ese.

²¹ Itso'tke a' shua, e' kueki kë yi a iyërpa, 'Íe itso', ö 'Wíe itso'.

²² Ta ichéitö ittökatapa a:

—Ikéwö döraë mik a' tö ibikeitseraë: 'Jesús dör S'ditsö Alà, e' mú dō i' ta s'blúie. E' diwö et ë kkechekesó suë.' A' tö bikeitseraë es, erë a' kë tö isüpa kam ye' döne e' yöki.

²³ Welepa tö icheraë: 'Íe ie' de', ö 'Diàe ie' de'; erë kë a' minuk isaük, kë a' minuk itöki.

24 Ye' dör S'ditsö Alà, mik e' dene, età sulitane tso' ká wa'ñe e'pa tō isueraē wēs alá wōñar tō ká olo ppèe ká wa'ñe e' suèsö es.

25 Erë e' yōkī kewe ye' kawōtā weinuk tajë ye' bolökpa ulà a, ie'pa tō ye' waterattsā.

26 Ye' dör S'ditsö Alà, mik e' dene, età e' kēwō dōraē wēs Noé kēska' es.

27 E' kēwō ska' tã ie'pa tso' chkök, di'yök, senukwā wēs kekraē es dō mik Noé dewā ikanò bērie e' a etā. E' bet tã di' dettsā tajë ie'pa kī, e' tō ie'pa ulitane ttélur.

28 Es ñies iwamblēne wēm bak kiè Lot, e' kēwō ska' tã. Sodoma wakpa tso' chkök, di'yök, ie'pa tso' íyi taūk ena íyi wataūk, ie'pa tso' íyi kuatkök ena u yuök wēs kekraē es.

29 Erë mik Lot e' yéttsā Sodoma, età azufre datse ká jaì a wōñarke bō'ie, ese yēne ká e' kī wēs kalī es, e' tō ie'pa kōs ttélur.

30 Es itkōraē mik ye' dör S'ditsö Alà, e' dene etā.

31 “Mik e' kēwō de, età yi tso' u bata kī, ese kē dōkwāne wēshkē íyi tsukmi. Ñies yi tso' kanēblök kañikā, ese kē dōkwāne wēshkē.

32 Ì bak Lot alaköl tã* e' ska' a' er anú. Ie' yōnane dayē wōsiie, ie' éna íyi dalēr tajë e' kuekī.

33 Yi e' tsatkak ittēwā yōkī, ese ulà a sene michoë kē dōpa aishkuö tã. Erë yi e' mettsā ttēwā ye' dalërmik, ese ulà a sene michoë dōraē aishkuö tã.

34 “Ye' tō a' a ichè tō e' nañewe se' bōl kapōke ká etkē kī, tã eköl mira iwā tã ièköl atdaē.

* 17:32 Génesis 19.26 saú.

35-36 Alakölpa bōl tultur ák wawök ñita ta eköl mira iwā ta ieköl atdaē.†

37 Jesús ttōkatapa tō ie' a ichaké:

—A Skëképa, ¿wé e' wamblërmi?

Jesús tō ie'pa iuté ttè i' wa:

—Sulitane wā ijcher tō wé ölö daparke tajë, ee ilè nu tēr. Es ilè suëraë a' tō iwà kkachoie tō wé iwamblërmi.

18

Alaköl dör schö ena s'shulökwak eköl, e' tté

1 Jesús éna ikkachak ittōkatapa a tō s'kawōta ikiök S'yé a kekraë kë shtrirta'wā, e' kleítō ie'pa a i' es:

2 “Ká et kī s'shulökwak eköl tso', e' kë suarta' Skëköl yöki, ñies ie' kë tō yi dalöieta'.

3 Ká e' a ñies alaköl dör schö tso' eköl, e' ñippöke ibolök ta. Kekraë ie' mía s'shulökwak ñe' ska' ta ichekeitō ia: 'Ye' kimú. Ye' bolök tō ye' we'ikeke, e' shulö ye' a'.

4 E' tka ká tajë erë s'shulökwak kë wā iütëne. Bata ekkë ta s'shulökwak tō ibikeitsé: 'Alaköl schö i' tso' ye' tsiriuk ñië. Erë ye' kë suarta' Skëköl yöki, ñies kë ye' tō yi dalöieta',

5 erë ie' tté shuleraëyö as kë idöia ye' shtriuk tajë ttè e' wa.' ”

6 Skëképa tō ikí ché: “Ì ché s'shulökwak suluë ñe' tō e' bikeitsö buaë.

7 Wëpa shukitulebak Skëköl wā, tso' ie' a ikiök ñië nañeë, ¿esepa kë tsatkepaitō? ¿Ie' tō ie'pa keraë ipanuk?

† 17:35-36 Yëkkuö këchke wele tō versículo 36 kí kuötkéka. E' tō ichè i' es: *Wëpa bōl tso' kanëblök të a, eköl mítser ta ieköl ate.*

⁸ Ye' ichè, au. Ie'pa tsatkeraitö bet, kë dör ká tajë. Erë ye' dör S'ditsö Alà, mik e' dene, eta s'erblöke Skëköl mik, ¿eseпа kuèmiyö ká i' a?

Fariseowak ena inuköl shtökwak Roma wökirpa a, e' tté.

⁹ Pè' tso' Jesús ttö kittsök, e'pa welepa e' bikeitsö tö ie'pa serke yësyësë Skëköl wöa, erë ie'pa wöska sulu s'malepa wër. Esepa a ie' tö tté kleé i' es:

¹⁰ “Wëpa böل mía Skëköl wé a ttök S'yë ta. Eköl dör fariseowak, eköl dör inuköl shtökwak Roma wökirpa a.

¹¹ fariseowak ttödur S'yë ta, ie' iché i' es: ‘A Skëköl, wëstela chekeyö be' a tö ye' kë dör suluë wes s'malepa es. Ie'pa dör akblökwakpa ena pè' sulusipa ena s'senewabak e' dalöseukwa wakpa. Ñies ye' kë dör suluë wes inuköl shtökwak dur wí es.

¹² Domingo bit ta ye' batsöke ká böt ká böt kekraë. Ñies ì kos de ye' ulà a, e' blatekeyö döka dabop, e' tsá eyök mekeyö be' a.’

¹³ Erë inuköl shtökwak e' dur bánet, ie' eriane tajë, ie' wö ë kë kaneká ká jaì sauk, ie' batsi' ë töke iulà wa ie' eriane tajë kueki. Ie' tö iché: ‘¡A Skëköl, ye' dör pè' sulusi, ye' saú er siarë wa!’

¹⁴ Jesús tö ichéne: Ye' tö a' a ichè tö yi e' ttsöka tajë ese wöardawa, erë yi e' wöéwa ese kíkardaká tajë. E' kueki inuköl shtökwak ñe' míane iu a klö'wé Skëköl tö wes pè' buaë yësyësë es. Erë fariseowak kë minene es.

*Jesús tö ikié S'yë a ala'rla ki
(Mateo 19.13-15; Marcos 10.13-16)*

¹⁵ Pë' wā ala'rla debitu Jesús ska' as ie' ulà mùkà iki. Erë mik e' sué ittökatapa tö, etā ie'pa tö pë' uñélor.

¹⁶ Erë ie' tö ittökatapa kié tā ichéitö:

—As ala'rla bitu ye' ska'. Wépa dör wēs ie'pa es, esepa blúie Skéköl tso', e' kuëki kë iwöklö'waria.

¹⁷ Mokī ye' tö ichè tö yi kë e' wöðwa wēs alala es, ì blúie Skéköl tso' e' kiowa, ese kë döpawāia.

*Inuköl blú eköl tö Jesús a ichaké
(Mateo 19.16-30; Marcos 10.17-31)*

¹⁸ Judiowak wökir eköl tö Jesús a ichaké:

—A S'wöbla'ukwak, be' dör buaë, çì wèmi ye' tö as sene michoë dö ye' ulà a?

¹⁹ Ie' tö iiüté:

—Çì kuëki be' ye' kié buaë? Skéköl eköl ë dör buaë.

²⁰ Ttè me'atbak ie' tö dalöiëno, e' jcher be' wā buaë. E' tö ichè: 'Kë a' kawö tā' s'senewābak dalöseukwā, kë a' kawö tā' s'ttökwa, kë a' kawö tā' akblök, kë a' kawö tā' s'kkatök kachè wa, a' yé ena a' mì dalöiö.*

²¹ Wëm e' tö ie' a iché:

—Ttè e' kos dalöië'bitu ye' tö, ye' ià duladula etā.

²² Ie' tö ttè e' ttsé tā ie' iiüté:

—Íyi etkë kianeia be' a wè, e' dör i': ì tso' be' wā, e' wataüttsā seraā tā iské múttsā s'siarëpa a. E' ukuöki tā be' shkó ye' tā ye' ttökataie. Es tā íyi buaë tajë döraë be' ulà a ká jai a.

²³ Erë wëm e' dör inuköl blú tajë e' kuëki mik ie' tö e' ttsé, etā ie' erianekā tajë.

²⁴ Jesús tö isué tö ieriane tā ichéitö ia:

* **18:20** Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20

—İnuköl blúpa a darërëë idir dökwa ì blúie Skëköl tso' e' a!

²⁵ Esepa a doka ee, e' dör darërëë tköka kameio tkömi datsi' yuo diké ese wöukla a e' tsata.

²⁶ Wépa tso' ittsök e'pa tö ichaké Jesús a:

—E' dör es, e'ma çyi tsatkërmi?

²⁷ Ie' tö ie'pa iuté:

—İ kë or s'ditsö a, ese ormi Skëköl a buaë.

²⁸ Eta Pedro tö ie' a iché:

—Ittsö, sa' íyi kos me'at sa' tö ta sa' bite be' ta.

²⁹ Ie' tö iché ie' a:

—Moki ye' tö a' a iché tö yi isie tö iu ö ilaköl ö ielpa ö iyé ö imi ö ila'r, e' méat ì blúie Skëköl tso' e' dalërmik,

³⁰ ese ulà a iské dörane taië shute ká i' a, ñies aishkuö ta sene michoë döraë iulà a.

Jesús skà e' biyö ché tö itterawa

(Mateo 20.17-19; Marcos 10.32-34)

³¹ Jesús tö ittökatapa dabom eyök kî bül (12), e'pa kiémi bánet ta ichéitö ie'pa a: “Se' mirka Jerusalén i', eta ee ì kos kitat Skëköl ttekölpa tö yëkkuö kî e' wà tköraë, ye' dör S'ditsö Alà, e' ta.

³² Ie'pa tö ye' wömerattsa pë' kë dör judiowak esepa ulà a. E'pa tö ye' wayueraë, cheraë suluë, iwiri tuöarak ye' kî.

³³ Ie'pa tö ye' pperaë, ye' tterawa; erë e' kî ká de mañat eta ye' shkerdakane.

³⁴ Erë ì ché ie' tö ittökatapa a, e' wà blëulewa ie'pa yöki, e' kueki ie'pa kë a iwà ane.

Wëm eköl wöbla kë wawër tso' Jericó e' bua'wéne Jesús tö

(Mateo 20.29-34; Marcos 10.46-52)

35 Mik Jesús demi tsinet Jericó, eta eë wëm tkër eköl ñala ska' inuköl kak kiök. Ie' wöbla kë wawër.

36 Mik ie' tö ittsé tö pë' dami taië ñala ki, eta ie' tö ichaké tö ¿ì wamblërke?

37 Ie'pa tö iché ie' a tö Jesús Nazaret wak dami ñala ki.

38 E' kuëki ie' tö iché aneule:

—iA Jesús, s'blú David bak e' aleri, ye' saú er siarë wa!

39 Pë' dami Jesús yöki kewe, e' tö wëm e' uñeke as isiwa'blöwa. Erë ie' tö ikí ché aneule:

—iA David aleri, ye' saú er siarë wa!

40 Jesús e' duéser ta itsuk patkëitö. Mik ide, eta Jesús tö ie' a ichaké:

41 —¿Ì kiane be' ki tö ye' tö iwè be' a?

Ie' iüté:

—A këkëpa, ye' ki ikiane tö ye' wöbla buarne.

42 Jesús tö ie' a iché:

—iBe' erblé ye' mik, e' wa be' buanene!

43 E' wösha ta ie' wöbla buanene ta imía Jesús ta e' tö Skëköl kikekarami taië. Ñies wëpa kos tö isuë e'pa tö Skëköl kikekarami taië.

19

Jesús ena Zaqueo, e' pakè

1 Jesús de Jericó, e' shködur eë.

2 Eë wëm eköl serke kiè Zaqueo, e' dör inuköl shtökwakpa Roma wökirpa a, e'pa wökir. Ie' dör inuköl blú taië.

3 Ie' ki Jesús kiane suë, erë ie' dör tsirlala iskila, taië pë' tso', e' kuëki ie' kë wö dë'ka Jesús sauk.

4 E' kuëki ie' tunemi wé Jesús tkökemi eë tkaka kal ulà a ipanuk suë.

⁵ Mik Jesús dökemitke kal e' dikia, etā iwökéka ta iché Zaqueo a:

—A Zaqueo, be' e' öwa bet. I'ñe ye' mi'ke be' ska' kapökrö.

⁶ Zaqueo e' éwa bet tā Jesús kiéwaitö iu a ttsë'ne buaë.

⁷ Mik pë' ulitane tö isuë, etā ie'pa tö Jesús ché suluë. Ie'pa tö iché ñi a: “¿Iök ie' mi'ke pë' sulusi u a?”

⁸ Zaqueo e' duéka tā iché Skëképa Jesús a:

—A këképa, ye' ttö ttsö. Ì kos tso' ye' wa, e' shaböts meraëyö s'siarëpa a. Ñies yile iyi ekiblëyö, e' tā e' mekeneyö ie' a döka tkëtökicha.

⁹ Jesús tö iché ie' a:

—Be' dör Abraham aleri, erë be' erblé Skëköl mik moki wës Abraham es, e' kueki i'ñe tā be' de Abraham alä chökïe. E' kueki i'ñe be' tsatkëne, ñies wëpa tso' be' u a erblé Skëköl mik e'pa tsatkëne.

¹⁰ Ye' dör S'ditsö Alà, e' dë'bitu, wëpa chë'ulur ì sulu ulà a esepa yulök tsatkè.

Inuköl mène wakanewè, e' tté

¹¹ Jesús dökemitke Jerusalén. Pë' tso' ie' ttö kïttsök, e'pa tö ibikeitsé tö mik ie' de Jerusalén etā ì blúie Skëköl tso' e' kéwö dewatke da'äie. E' kueki ie' tö ie'pa a ikleé i' es:

¹² “Wëm tso' eköl dör blu' ditséwö, e' mía kamië ká kua'ki a iblú kibi ska' as e' tö ie' tköka blu'ie, wé ie' bitë eë. E' ukuökï tā ibitukeane.

¹³ Kam ie' mi', etā ie' tö ie' kanè mésopa kié dabop, e'pa a ie' tö inuköl mé taië ñikkëë eköl eköl a. Ie' tö iché ie'pa a: ‘A tö inuköl se wakanewé dö mik ye' döne etā, isuöie kos a' tö ikí klö'wëmi.’

14 Erë pë' serke ie' kaska', e'pa éna ie' ar suluë. E' kueḱi ie'pa welepa patkérakitö blu' kibi ska' ichök: 'Sa' kē kī ie' kiane sa' blúie, e' kueḱi kē itkarka.'

15 "Erë blu' kibi tō ie' tkéka blu'ie ta' ie' míane wé ibite eē. Mik ie' dene, eta' ie' tō ikanè mésopa dabop, wépa a' ie' tō inuköl me'at, e'pa kiök patké isuoie tō kos inuköl kī klö'wérakitö.

16 Itsá debitu tō iché iblú a: 'A kēkēpa, be' inuköl wakanewéyö, e' kī klö'wéyö döka dabobtökicha.'

17 Blu' tō ie' iüté: 'E' dör buaë. Be' dör kanè méso buaë. Ì elkela wakanewébö yēsyesë, e' kueḱi ye' tō be' tkekeka ká dabop, e' wökirie.'

18 Iskà debitu tō iché: 'A kēkēpa, be' inuköl wakanewéyö, e' kī klö'wéyö döka sketökicha.'

19 Ñies blu' tō ie' iüté: 'Ye' tō be' tkekeka ká skel, e' wökirie.'

20 "Erë iëköl debitu, e' tō iblú a' iché: 'A kēkēpa, i' be' inuköl. Ye' tō ipatréwa tsamo a ta' ibléyö.

21 Be' dör wëm er darërëe ese. Ì kē dör be' icha ese klö'wekewabö. Ñies be' tō íyi wöshteke wé kē be' wa' ikuatkëne eē. Ye' suane be' yöki, e' kueḱi ye' tō be' inuköl blé.'

22 Eta' blu' tō ie' a' iché: 'Be' dör kanè méso sulusi ese. Ye' tō be' kichaterattsá be' wák ttè wa. Be' tō iché tō ye' dör wëm er darërëe ese. Be' tō iché tō ì kē dör ye' icha ese klö'wekewayö, ñies tō ye' tō íyi wöshteke wé kē ye' wa' ikuatkëne eē.

23 E' dör es, e' ta' ñi kueḱi be' kē wa' ye' inuköl blëne inuköl bló wé a' as eē ikí klör? Be' tō iüpa es, e' ma mik ye' dene, eta' ye' inuköl ena ikí klöne e' de ye' ulà a.'

24 Eta' blu' tō iché itso' rak eē, e'pa a: 'Inuköl yöttsa' ie' ulà a, ta' imú wé wa' itso' dabop, e' a.'

25 Erë ie'pa tō blu' a iché: 'A kēkēpa, erë ħi kueki be' tō ie' a ikī meke, ie' wā itso'tke dabop?'

26 Ie' tō ie'pa iuté: 'Ye' tō a' a iché tō wé wā íyi tso', ese a ikī merdaë. Erë wé kē wā ì ku', ì tso' ese wā elkela, e' yerattsa iyōki.

27 Wēpa kē ki ye' kiane blu'ie, e'pa dōr ye' bolōkpa; ie'pa tsūbitu íe ta ittōlur ye' wōrki.' "

Jesús demi Jerusalén

(Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Juan 12.12-19)

28 Jesús ttè paké one, etā ie' mirkaia Jerusalén ñalé ki.

29 Mik idökemitke tsinet Betfagé ena Betania atē kabata kiè Olivo kēbata e' kuli' a, etā ie' tō ittōkatapa bōl kié

30 ta ichéitō iarak:

—A' yú kewe, u tso' se' wōshaë e' a, etā eē burro kueraë a' tō etō moule kē ki yi e' tkēuleka ese. E' wōtsōō ta itsūbitu ña.

31 Yile tō a' a ichaké: ħlie a' tō iwōtseeke? e' ta iiutō: Skēkēpa ki ikiane.

32 Ittōkatapa míyal ta ikuérakitō wēs Jesús tō iché ie'pa a es.

33 Ie'pa tso' burro wōtsōök ta burro wakpa deb-itu ta ichakéitō:

—ħlie a' tō burro sē wōtseeke?

34 Ie'pa tō iuté:

—Skēkēpa Jesús ki ikiane e' kueki.

35 Etā ittōkatapa wā burro bitetser Jesús a. Ie'pa tō ipaio kikke méka burro ki, ta Jesús kimerakitō e' tkōkka iki.

36 Jesús mirkaia Jerusalén ñalé ki, eē pē' tso' tajë, e'pa tō paio kikke shuelor ñala ki kewe Jesús yōki.

³⁷ Ie'pa mirwa Olivo kébata kuli' a wö wa'k. Iklépa tso' taië, e'pa anemi ttsë'ne buaë wa. Skëköl kíkékarakitö taië. Ì kë or yi a ese o' Jesús tö taië ie'pa wörki, e' kueki Skëköl kíkékarakitö.

³⁸ Ie'pa tö iché:

—¡Ayëcha buaë s'blú i' datse Skëköl ttö wa! Skëköl tso' ká jai a olo ta' taië as e' ta se' ser bërë. Ie' kíkëkasö.*

³⁹ Pë' shua fariseowakpa welepa tso', e'pa tö iché Jesús a:

—Be' klépa uñú.

⁴⁰ Erë ie' tö ie'pa iuté:

—Ye' tö iché a' a tö ie'pa siwa'bléwa, e' ta ák tö ye' kikeraka aneule.

⁴¹ Mik ie' de tsinet Jerusalén, eta ie' ikí sué ta ie' jé idalërmik.

⁴² Ie' tö ibikeitsé: ¡A' mú wa ijcher i'ñe tö wes a' sermi bërë Skëköl ta! Erë e' tso' blëule a' yöki, e' kueki a' kë a isurpa.

⁴³ Kawö sulu döraë a' ki. A' bolökpa döraë, e'pa tö a' ká köierawa shkit as a' kë tköyal. Ie'pa miraë ñippök a' ta.

⁴⁴ Ie'pa tö a' ká ena a' wakpa kos ewerawa. A' u kos olordawa, e' éki kë atpa ñi bata ki. Skëköl de a' tsatkök, e' këwö de a' ki erë iwátéttsa a' tö. E' kueki e' kos tköraë a' ta.

Jesús tö Skëköl wé batse'wé

(Mateo 21.12-17; Marcos 11.15-19; Juan 2.13-22)

⁴⁵ E' ukuöki ta' Jesús de Skëköl wé a, ta ie' tö íyi wataukwakpa tré'wéyalmi,

⁴⁶ ta ichéitö ie'pa a:

* 19:38 Salmo 118.26

—Skëköl tō iyë' iyëkkuö k̄j: 'Ye' u dör tto ye' ta wé', erë a' tō iia'wéka akblo wéie.

⁴⁷ Kekraë Jesús tō s'wöbla'weke Skëköl wé a. Sacerdotepa wökirpa ena s'wöbla'uk ttë dalöiëno wa wakpa ñies judiowak wökirpa malepa, e'pa tō ileritsekerak Jesús ttowaie.

⁴⁸ Erë judiowak malepa ulitane tō ie' ttöke e' kittseke er bua' wa, e' kueki ibolökp̄a kë ulà dë'wa ittökwa.

20

¿Yi tō kawö mé Jesús a?

(Mateo 21.12-17; Marcos 11.27-33)

¹ Etökicha ta Jesús tso' s'wöbla'uk ena Skëköl ttë buaë e' pakök Skëköl wé a ta eë sacerdotepa wökirpa ena s'wöbla'uk ttë dalöiëno wa wakpa ena judiowak kueblupa e'pa de.

² Ie'pa tō ichaké ie' a:

—¿Yi ttö wa be' tō iyi ikkë weke? ¿Yi tō e' kéwö mé be' a?

³⁻⁴ Ie' iüté:

—Ñies ye' tō a' a ilè chakeke: ¿Yi tō Juan patkë' s'wöskuök? ¿Skëköl tso' ká jaì a e' ö s'ditsö? Ye' iütö.

⁵ Eta ie'pa ichémi ñi a: “Se' tō ichémi tō Skëköl tō Juan patkë', e' ta ie' tō se' iütèmi: ‘¿Ì kueki a' kë wa ie' ttë klöone?’

⁶ Ñies pë' ulitane tō iklö'wé tō mokië Juan dör Skëköl tteköl, e' kueki kë se' a iyënuke tō ipatkë' s'ditsö tō. Se' tō iché es, e' ta ie'pa tō se' ttèwami ák wa.”

⁷ E' kueki ie'pa tō iüté:

—Kë sa' wa ijcher tō yi tō Juan patkë' s'wöskuök.

⁸ Ie' tō ie'pa a iché:

—Es ñies ye' kě tò a' a ichepa yi tò ye' a kawö mé íyi ikkě wöie.

*Uva kanéukwakpa sulusipa, e' tté
(Mateo 21.33-44; Marcos 12.1-11)*

⁹ E' ukuökí tã Jesús ttémi pè' tã tã ttè kleítö i' es: “Wëm eköl tò uva kuantké taië. Ie' tò ipeitéat wëpa wëlepa a as ie'pa tò ipataù ie' a iwörke e' kak wa. E' ukuökí tã ie' míã ká kuã'kí dõ ká taië.

¹⁰ Mik uva wöline tso'tke wë'iaë shtë, etã ie' tò ikanè méso patkémí eköl ie' icha tsük. Erë kanéukwakpa tò ikanè méso klö'wéwã, ppé siarë, tã ipatkémíne ulà wöchka.

¹¹ Etã iwák tò ikanè méso skà patkémíne eköl. Ñies e' ché ie'pa tò suluë, ppé siarë, tã ipatkémíne ulà wöchka.

¹² Ikanè méso skà patkémíne ie' tò eköl, etã ñies e' shká'wérakitö taië, tã itrë'wëshkar.

¹³ “Bata ekkë tã iwák tò iché: ‘¿Ì wëmi ye' tò? Ye' alà dalër taië ye' éna, e' patkerami ye' tò. Isalema ie'pa tò ie' dalöièmi.’

¹⁴ Erë mik kanè mésopa tò kanè wák alà sué, etã ie'pa tò iché ñì a: ‘Ie' wì dör ká i' wak alà, e' a ká i' atdaë. E' kuekí ittöwasö, etã es ká i' atdaë se' ulà a.’

¹⁵ E' kuekí ie'pa tò iklö'wéwã yéttsã bánet tã ittéwarakitö.

“Ye' tò a' a ichakè: ¿Ìma a' ibikeitsé? ¿Ì wëraë kanè wák tò?”

¹⁶ Yö ichè tò ie' miraë tã kanéukwakpa tteratultur, tã uva kané meraneitö pè' kuã'kí a.”

Mik e' ttsé judiopa wökirpa tò, etã ie'pa tò iché:

—E' mú kě wamblër es.

¹⁷ Erë ie' tò ie'pa sué krereë, tã ichéitö:

—¿Wes a' tō ibikeitsèmi tō e' kē tkōpa a' ta? Skèkōl yēkkuō tō ye' ché i' es:

‘Ák watē'ttsā u yuōkwakpa tō,
e' yōnene ák bua'buaié.*

¹⁸ Yi klastkēne ák e' mik ese parolordaē ena yi kī ák e' anekā ese yalitdawa idikīa.

¹⁹ Ie'pa tō isuéwa tō kleè e' wa Jesús tō ie'pa ché. E' kuekī ie'pa éna ie' klō'wākwa eē, erē ie'pa suane pē' yōkī.

S'wōkirpa patuè, e' tté

(Mateo 22.15-22; Marcos 12.13-17)

²⁰ E' kuekī ie'pa tso' Jesús weblōk isuōie tō ì kī ikkatèrmi. Ie'pa tō wēpa welepa patké ie' chakōk ittō yoktsā, e' wa ikkatè Roma wōkirpa a as e'pa tō iklō'ùwa. Wēpa e'pa e' ò tō ie'pa dōr pē' buaē yēsyesē ese.

²¹ Ie'pa tō ie' a ichaké:

—A s'wōbla'ukwak, sa' wa ijchēr tō ì cheke be' tō ena tté wa be' tō s'wōbla'weke, e' dōr mokī. Be' a sulitane dōr ñies ēme. Be' tō s'wōbla'weke yēsyesē Skèkōl ñalé tté wa.

²² ¿Ima be' tō ibikeitsè? Roma wōkir kibi patuèsō ¿e' dōr buaē ò kē idōr buaē?

²³ Ie' wa ijchēr tō ie'pa tso' ie' chakōk er sulu wa, e' kuekī ie' iüté i' es:

²⁴ —Inukōl tso' a' wa Roma wōkir patuōie, e' kkachō ye' a et. ¿Yi diōkōl ena yi kiè me'rka iki?

Ie'pa tō iüté:

—Roma wōkir kibi.

²⁵ Ie' iché ie'pa a:

* **20:17** Salmo 118.22

—E'ma kos Roma wökir kibi icha, ese mú ie' a. Ta kos Skëköl icha, ese mú ie' a.

²⁶ Ì kos ché ie' tö sulitane wörki, e' a ie'pa kë wä ì kune ie' kkatoie. Ie' tö ie'pa iüté es, e' tö ie'pa tkiwéwä. E' kuëki ie'pa siwä'blélur iyöki.

¿S'duolur e'pa shkermikane ö au?

(Mateo 22.23-33; Marcos 12.18-27)

²⁷ E' ukuöki tä saduceowakpa welepa debitu Jesús ska'. E' wakpa tö iklö'wé tö s'duowä e' kë shkenukkane. Ie'pa tö ie' a ichaké:

²⁸ —A s'wöbla'ukwak, Moisés tö ttè dalöiëno kitat yëkkuö ki se' a, e' tö ichè i' es: Wëm blënewä kë alà ate, e' tä ie' ël kawötä ischö tsukwä as ilà kōkã iël blënewä e' a.

²⁹ Etökicha wëpa bak dōkã kul ñi ëlpa. Ikibi alaköl tséwä, erë iblënewä kë alà ate.

³⁰ E' ukuöki tä ie' itöki iël tö ischö tséwä, erë ñies e' blënewä kë alà ate.

³¹ Es itka iël skà tä ñies imalepa kos e'pa tä. Ie'pa kul blërulune kë alà ate yës.

³² Bata ekkë tä ñies alaköl e' blënewä.

³³ Wëpa kul e'pa bak alaköl eköl ë tä. Mik s'duowä e'pa shkënekane, etä ¿wéne dömi ie' wëm chökíe?

³⁴ Ie' tö ie'pa iüté:

—S'tso'ia kã i' a tä wëpa ena alakölpa ñi tsukewä.

³⁵ Erë aishkuö tä wëpa ki sene michoë mène, esepa shkërdakane tä ee wëpa ena alakölpa kë serpawaiã ñita.

³⁶ Ie'pa ser michoë kë duötä'wä wës Skëköl biyöchökwakpa kë duötä'wä es. Skëköl tö ie'pa shkeo'kane, e' kuëki ie'pa döraë ie' ala'rie. E' kuëki ie'pa kë serpawaiã ñita.

37 Ñies Moisés wák tò se' a ikkayë' tò s'duowa e'pa shkerdakane. Kal tsir wõnarke bö'ie e' paka'itö, ee ie' tò iyë' tò Skëköl dör Abraham, Isaac ena Jacob, e'pa Këköl.† Es isuésö tò ie'pa tso'ia ttsë'ka Skëköl a.

38 E' wà kiane chè tò s'tso' ttsë'ka ena s'duowa, e'pa kos tso' ttsë'ka Skëköl a kekraë. E' kueki ie' kë dör s'duowa e' Këköl. Ie' dör s'ttsë'ka e' Këköl.

39 Eta s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa welepa tò iché ie' a:

—A s'wöbla'ukwak, ì ché be' tò, e' chébö buaë yësyësë.

40 Eta saduceowakpa kë kësik dë'kaia ie' a ì skà chakök.

*¿Wé pairine'bitü idi' wa s'blúie e' dör yi aleri?
(Mateo 22.41-46; Marcos 12.35-37)*

41 Jesús tò ie'pa a ichaké:

—¿Wes ie'pa tò ichëmi tò wé pairine'bitü idi' wa s'blúie, e' dör s'blú bak kiè David e' aleri?

42 Erë David wák tò ie' yë'at yëkkuö kiè Salmos e' ki. Ie' tò iyë'at i' es:

'Skëköl tò iché ye' Këköl a:

Be' e' tköser ye' ulà bua'kka dalöiëno tajë

43 dō mik ye' tò be' bolökpa mërö be' klō dikia eta.'‡

44 Es se' isué tò wé pairine'bitü idi' wa s'blúie, e' kié David wák tò ie' Këköl, e' ta ¿wes ie' dör David aleri?

*Jesús tò s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa kkaté
(Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 11.37-54)*

† 20:37 Skëköl dör Abraham, Isaac ena Jacob, e'pa Këköl: E' ché Skëköl tò ie'pa blërulunebak ká iaiaë e' ukuöki. ‡ 20:43 Salmo 110.1

⁴⁵ Sulitane tso' Jesús ttöke e' kittsök, etä ie' tö iché ittökatapa a:

⁴⁶ “A' e' kkö'nú s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa yöki. Ie'pa wöbatsö shkök datsi' batsjë ese mik wé pè' tso' taië ese ska' as pè' tö ie'pa shke'ù wés kékëpa dalöiërta' taië es. Ñies se' ñi dapa'wo wé a ena wé ie'pa kawö tkö'wëkerakitö, ese ska' kula' tso' kékëpa dalöiërta' esepa a, ese yuleke ie'pa tö e' tkoie.

⁴⁷ Ie'pa tö alakölpa schö u yekettsä iulà a ta iwökatekerakitö ittökerak S'yé ta braraë e' wa. Ie'pa weirdaë siarë s'malepa tsata.

21

*Alaköl eköl siarë e' tö inuköl mé Skököl a
(Marcos 12.41-44)*

¹ Jesús tso' ia Skököl wé a, etä ie' tso' inuköl blúpa tso' inuköl iök kalkuö tso' iioie mè Skököl a ese a e'pa sauk.

² Ñies ie' tö alaköl eköl siarëla dör schö e' sué inuköl wöshkila yöule cobre* wa ese böt iökwa.

³ Etä Jesús tö iché:

—Moki ye' tö a' a ichè tö alaköl wí siarëla dör schö e' tö inuköl iéwa kibiie imalepa kos tsata.

⁴ Ie'pa ulitane tö inuköl kuð ate ese ié, erë ie' siarë, e' tö ie' wa itso' sënoie e' kos méttsa. E' kueki ye' tö ie' ché es.

*Jesús tö iché tö Skököl wé olordawa
(Mateo 24.1-2; Marcos 13.1-2)*

* **21:2 cobre:** E' dör tabechka ëse kë tuęta' darërë wës orochka ena inukölchka es.

⁵ Età Jesús ttökatapa welepa tso' ichök tö Skököl wé wër buaala, kitkëule taië ák bua'buwa wa ena íyi bua'buwa kakmeule Skököl a taië, ese wa. Jesús tö iché:

⁶ —Ikéwö döraë età ì kos sué a' tö i', e' olordawa seraa, iékwö ë kë atpa ñì bata kî.

⁷ Età ittökatapa tö ichaké:

—A s'wöbla'ukwak, ¿mik e' wamblërmi? ¿Ì wa sö isuèmi tö iwamblërketke?

⁸ Ie' iüté: “Taië pè' datse e' chök tö ie'pa dör ye'. Icherarakitö: ‘Ye' dör wé pairine'bitu ìdi' wa s'blúie e’’. Ñies icherarakitö tö s'erkewa e' kéwö detke. Eré kë a' minuk esepa itökî. Pè' kiterarakitö taië. E' kueki a' tso' wösh wa as kë yi tö a' kitö'ù.

⁹ Mik a' tö biyö ttsé tö ká wele wakpa ñippöke taië ká kua'kî wakpa ta, età e' kë tö a' tkiuk. Ñies mik a' tö ibiyö ttsé tö pè' ñippöke taië iké wakpa wökirpa ta, età e' kë tö a' tkiuk. Ese wamblërdaë kam ye' döne e' yöki, eré ká i' erwa e' kam kéwö döwa.”

¹⁰ Ie' tö ie'pa a ikí ché ia: “Ká kua'kî kua'kî wakpa ñippöraë ñita.

¹¹ Ñies í tö ká wötî'weraë taië. Ñies ká kua'kî kua'kî kî bli tö ena duè tö pè' tteraë taië. Ká jai a íyi sueraësö taië suluë iwà kkachöie, e' tö ie'pa tkiweraë taië.

¹² Kam e' kéwö tkö, e' yöki ie'pa tö a' klö'werawa, we'ikeraë siarë. A' miraë ie'pa wa se' ñì dapa'wo wé a shulè, ñies a' wöterdawa s'wöto wé a. Ie'pa wa a' miraë duéser s'blúpa ena s'wökirpa wörki ye' ttè kueki.

¹³ Eré es ñies a' tö ye' tté pakeraë ie'pa a.

¹⁴ Età kë a' tkinuk tö ima a' e' tsatkömi.

15 Ye' tō ttè eraë a' a e' tsatkoie buaë, e' kueki kē a' tkinuk e' ki. A' bolökpa kē a iwöklönuk, ñies ie'pa kē a iyënu_k tō e' dör kachè.

16 A yé, a' mì, a' èlpa, a' yamipa malepa, a' sini'pa, e'pa welepa tō a' wömerattsa a' bolökpa ulà a. Ie'pa tō a' welepa tterawa.

17 Sulitane tō a' sueraë suluë ye' ttè kueki.

18 Erë kē a' tkinuk, a' kē weirpa kekraë, a' döraë buaë ká jai a aishkuö ta.

19 A' e' tkéwa darërë döka bata ekkë, e' ta a' tsatkërdaë.

20 Mik a' isuë tō ká kua'ki ñippökwa_{kpa} iëne taië Jerusalén kköiëule e' pamik shkit ñippök Jerusalén wakpa ta, eta a' éna ianú tō Jerusalén erdawa bet.

21-22 Mik e' kéwö de, eta wépa serke Judea e'pa tköyalmi kabata a. Skéköl tō Jerusalén wakpa we'ikeraë taië siarë. E' kueki wépa serke Jerusalén, e'pa e' yö_{lur}. Ñies wépa tso' kañika, esepa kē kinewane eë. E' kos tköraë wes itso' kitule Skéköl yë_{kkuö} ki es.

23 Kawö suluë döraë ká i' ki, iwakpa we'ikeraë siarë Skéköl tō. E' kueki e' kéwö ska' ta jwéstela ina alakölpá alá kurketke ena alakölpá tsu' muke ilà a esepa ta!

24 Judiowak welepa tterawa tabè wa; welepa tserdami klöulewa ká wa'ñe. Eta pè' kē dör judiowak, esepa tō Jerusalén klö'werawa wes iwákpa icha es, dö mik Skéköl tō ikéwö mé ie'pa a ekkë.

Jesús dörane olo ta' taië

(Mateo 24.29-35; Marcos 13.24-37)

25 “Diwö a, si'wö a ena bëkwö a íyi wërdaë taië suluë iwà kkachoie tō ká i' erkewatke. Ñies ká i' ki

dayë blardaë tajë ena iyöli busdaka tajë, ese yöki ká ulitane wakpa suardaë tajë, kë ie'pa a e' onukia wes.

²⁶ Ì sulu tköraë ká i' ki, ese yöki ie'pa suardaë tajë, isiwa' ardawarak suane ë wa. Ì kos tso' ká jai a e' wötirdaë.

²⁷ Eta ye' dör S'ditsö Alà, e' datse mò a diché ta' tajë olo ta' tajë, e' wërdaë.

²⁸ Mik íyi ikké sué a' tö, eta bet ta' a' tsatkërkette, e' kueki a' er kuú, a' wö kóká siwa' ki."

²⁹ Ñies ie' tö ie'pa a' ikleé ttè i' wa: "Kal kiè higuera ö kal ulitane, e' bikeitsö.

³⁰ Mik a' isué tö erpa kal kō shlörkette, eta a' wa ijcher tö duas dewatke tsinet.

³¹ Es ñies mik a' tö isué tö íyi ekkë wamblërke, eta a' wa ijchenú tö ì blúie Skëköl tso', e' kèwö dewatke tsinet.

³² "Moki ye' tö a' a' ichè tö íyi ekkë wamblërdaë wépa dör wes a' es esepa kam erwa e' yöki.

³³ Kashuk ena ká i' erdawa, erë ye' ttè michoë e' kë erpawa yës.

³⁴ "¡A' e' kkö'nú! Kë a' e' muktsa ì sulu ulà a. Kë a' e' ttökka blo' wa. Kë a' er mukwa ì tso' ká i' a, e' ë ki. È kos tö a' er daré'wërawa Skëköl ki. A' e' kkö'nú as ye' datskene, e' kèwö kë tö a' kló'ù

³⁵ wes iyiwak klör sho' a es. Kawö e' döraë sulitane serke ká wa'ñe e'pa ki, e' kueki a' e' kkö'nú e' yöki.

³⁶ A' senú wösh wa. A' ikiö S'yé a' kekraë as íyi suluë kèwö datse, e' kë dö a' ki. Ñies ikiö ie' a' kekraë as a' e' duöser buaë ye' wörki mik Ye' dör S'ditsö Alà, e' datskene sulitane shulök eta."

³⁷ Ñiwe ta Jesús tö s'wöbla'weke Skököl wé a, nañewe ta ie' mía kabata kiè Olivo e' a.

³⁸ Bla'mi sulitane mi'ke Skököl wé a Jesús tö s'wöbla'weke e' kïttsök.

22

Judas ena judiowak kuëblupa tö Jesús aleritsé klö'wèwa

(Mateo 26.1-5,14-16; Marcos 14.1-2,10-11; Juan 11.45-53)

¹ Judiowak Yépa Yërulune Egipto, e' kéwö tkö'wekerakitö, e' dökewatke tsinet, ese kéwö ska' ta judiowak wöblar pan kë yöule iwölöwoka wa ese ñuk.

² Sacerdotepa wökirpa ena s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa suane pë' yöki, e' kuëki ie'pa tso' ikéwö yulök Jesús ttowa.

³ Eta Satanás tkawa Judas er a. Judas e' kiè ñies Iscariote. Ie' dör Jesús ttökatapa dabom eyök kí böl e' eköl.

⁴ Ie' mía ttök sacerdotepa wökirpa ta ena Skököl wé shkëkipa wökirpa ta. Wes ie' tö Jesús mëttsami ie'pa ulà a e' chéitö ie'pa a.

⁵ E' tö ie'pa ttsë'wérak buaë ta ikablé ie' a inuköl muk.

⁶ E' dör buaë ie' a. E' kuëki ie' tö kawö yulémi iwömottsä mik kë yi ku' taië Jesús ta e' dalewa.

Judiowak Yépa Yërulune Egipto e' kéwö tkö'wé Jesús tö ittökatapa ta

(Mateo 26.17-29; Marcos 14.12-25; Juan 13.21-30)

⁷ Etā Pan Kě Yöule Iwölöwoka Wa e' kěwö tsá de. E' diwö a judiowak tō obeja pupula jcheke Ie'pa Yēpa Yērulune Egipto, e' kěwö tkö'woie.

⁸ Jesús tō Pedro ena Juan kié, ta iché ie'pa a:

—A' yú kawö tkö'wekesö, e' chké kanéuk.

⁹ Ie'pa ie' a ichaké:

—¿Wé be' ki ikiane tō sa' mi' ikaneuk?

¹⁰ Ie' iiüté:

—Mik a' de Jerusalén, etā eē wēm kueraë a' tō eköl, e' wā di' dami skauña a. E' itöki a' yú dō u wé a ie' demi eē.

¹¹ U e' wák a ichö: 'S'wöbla'ukwak be' chakök ké: ¿Üshu wé a ie' tō kawö tkö'wekesö e' chké ñemi ie' ttökatapa ta?'

¹² Ie' tō a' a úshu bërie tso' kákke, kaneuletke buaë, e' kkacheraë. Eē ichké kaneú se' a.

¹³ Etā ie'pa mía ta iyi ulitane kuérakitö wes ie' tō iché es. Eē chké kanewérakitö kawö tkö'woie.

¹⁴ Mik ichköketke e' diwö de, etā ie' e' tkésēr chkök mesa o'mik ittekölpa tsá e'pa ta.

¹⁵⁻¹⁶ Ie' tō iché ie'pa a:

—Ye' tō a' a ichè tō kawö i' kě tkö'wepaiayö a' ta dō mik iwà tka mik ì blúie Skököl tso' e' kěwö de etā. E' kuęki suluë ye' éna ikéwö bata tkö'wakia a' ta kam ye' ttöwā ie'pa tō e' yöki.

¹⁷ Etā tka' klö'wéitö, ta wéstela chéitö Skököl a, ta ichéitö ie'pa a:

—Íkë, a' itsá yō eköl eköl.

¹⁸ Ye' a' a ichè tō vino kě yepaiayö dō mik ì blúie Skököl tso' e' kěwö de etā.

¹⁹ E' ukuöki ta pan klö'wéitö, ta wéstela chéitö Skököl a ta iblatéitö wà tié ie'pa a ta ichéitö:

—Pan se dör ye' chkà wömeulettsa ttèwà a' skéie e'. A' tò inú kekraë as a' er arne ye' ska'.

²⁰ Es ñies mik ie'pa chké one, età tkà' klò'wéitö ta ichéitö:

—Vino i' dör ye' pé. Ye' tterawà e' pé tērdaë a' tsatkoie. E' wa ttè pa'alì me' Skèköl tò, e' wà de.

²¹ Erè yi ye' wömekettsa, e' tkër ye' ta mesa i' o'mik.

²² Ye' dör S'ditsö Alà, e' ta itkōraë wes isuletēneatbak es, erè jwéstela ina yi ye' wömekettsa, e' ta!

²³ Età ie'pa ñi chakémitke: “A' ichè, ¿yi ie' wömekettsa?”

¿Yi dör kèkèpa taië Skèköl a?

²⁴ Jesús ttōkatapa ñi iutéka tò ie'pa wé èk dör kèkèpa taië imalepa tsata.

²⁵ Jesús tò iché ie'pa a: “Pè' kè tò Skèköl dalöie, esepa blúpa e' alōka ie'pa kì kekraë, erè ie'pa e' chō tò ie'pa dör imalepa kìmukwakpa buaë.

²⁶ Erè e' kè dör es a' ta. E' skéie yi dör kèkèpa taië imalepa tsata a' shua, ese kawōta e' ökwa se' èselaie. Ñies a' wökir kawōta e' ökwa wes kanè méso es.

²⁷ E'ma ¿yi dör kèkèpa taië? ¿Itkër chkök mesa o'mik ese ö wé tso' chkè watiök ese? Tö, itkër mesa o'mik ese dör kèkèpa taië. Erè ye' tso' a' shua wes kanè méso tso' chkè watiök es.

²⁸ “Kos ye' weirke e' a a' tso' ye' ta ye' wapie.

²⁹ E' kueki ye' tò a' tkekeka blu'paie, wes ye' Yé tò ye' tkè'ka blu'ie es.

³⁰ Aishkuö ta ì blúie ye' tso' e' a a' e' tulōraser chkök di'yök buaë ye' ta. Ñies a' e' tulōraser blu' kulé kì, Israel ditséwōpa dōka dabom eyök kì bōl (12), e'pa wëttsuk.”

Pedro tö icheraë tö ie' kë wä Jesús suüle
(Mateo 26.31-35; Marcos 14.27-31; Juan 13.36-38)

³¹ Ñies Skëkëpa Jesús tö iché:

—A Simón, a Simón, iye' ttõ ttsõ! Satanás tö a' kéwö kié ma'wè. Ie' tö a' ulitane wöpperaë darërëë wes iyiwö wöppè es.

³² Erë ye' ikiétke Skëköl a as be' erblõ ye' mik e' kë olo'yõbö. Mik be' erbléne buaë ye' mik, eta ye' ttökatapa malepa kimú as ie'pa e' tkõwä darërëë ye' mik.

³³ Simón tö ie' a iché:

—A Skëkëpa, ye' e' chétke wötënukwä be' tä s'wöto wé a dö ttèwä be' tä.

³⁴ Ie' iüté:

—A Pedro, ye' ichè be' a tö ì'ñe kam dakro ar, e' yöki be' icheraë mañatökicha tö be' kë wä ye' suüle.

Jesús weirketke e' kéwö dökewätke

³⁵ E' ukuöki tä Jesús tö ittökatapa a ichaké:

—Mik ye' tö a' patkë'mi Skëköl ttè pakök inuköl kë tä', chkewö kë tä', klökkuö kë tä', eta çì kianeia a' ki?

Ie'pa tö iüté:

—Kë ì kianeia sa' ki.

³⁶ Ie' tö iché ie'pa a:

—E' skéie, ì'ñe tä, ye' tö a' a ichè tö a' wé wä inuköl tä', e' tsúmi; a' wé wä chkewö tä', e' tsúmi; a' wé kë wä tabè tä' e' tsatkoie, eta a' paio wataútsa tä e' ské wa tabè taútsa.

³⁷ Ye' tté kos tso' kitule Skëköl yëkkuö ki, e' wä tköraë wes itso' kitule es, e' tö ichè: 'Ie'pa tö ye'

we'iké wēs pē' sulusi we'ikè es.* Ttè e' wà tköketke i' ta, e' kueki a' tō iü wēs ye' tō a' a ichè es.

³⁸ Ie'pa tō iché ie' a:

—A Skëkëpa, ië tabè tso' böt.

Ie' tō ie'pa iüté:

—Wë' idir, jkë a' ttökia!

Jesús tté S'yě ta Getsemani

(Mateo 26.36-46; Marcos 14.32-42)

³⁹ E' ukuökü ta Jesús miä Olivo këbata a wēs iwöblar es, etä ittökätapa miyal ie' ta.

⁴⁰ Mik ie'pa demi wé ie'pa mîrö ee, etä ie' iché ie'pa a:

—A' ikiö Skëköl a as ì sulu tō a' erkiöweke e' kë e' alöka a' ki.

⁴¹ Ie' miä bānet ie'pa yöki dö kos ak uyëmisö ekkë, ee ie' e' tkëser kuchë ki ta itté S'yě ta i' es:

⁴² “A yëwö, ì tköraë ye' ta, e' dör wēs iyi bacha'bachaë yëwasö es. Be' ki ikiane, e'ma be' ye' yöttsä e' ulä a. Erë kë iwar wēs ye' ki ikiane es, iü wēs be' ki ikiane es.”

⁴³ [E' wöshä ta Skëköl biyöchökwak de eköl ie' ska' idiché ki iök.

⁴⁴ Ie' eriane taië, e' shüa ie' ttémitke S'yě ta taninië, ta ipaali wër s'pë es e' yërke taië darke iyök ki.]†

⁴⁵ Mik ie' tté one, etä idene ittökätapa ska' ta ie'pa kuëitö kapötlur. Ie'pa shtrinewä eriar ë wä, e' kueki ie'pa kapolur.

⁴⁶ Ie' tō ie'pa a ichaké:

—¿Iök a' kapötlur? A' e' köka, a' ikiö Skëköl a as ì sulu tō a' erkiöweke e' kë e' alöka a' ki.

* **22:37** Isaías 53.12 † **22:44** Ttè i' kë kü' yëkuö këchke wele ki.

Jesús klö'wéwə ibolökpa tö

(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Juan 18.2-11)

⁴⁷ Jesús tso'ia ttök e' dalewa taië pè' de. Ie' ttökatapa dabom eyök kī bōl, e' eköl kiè Judas e' debitu ie'pa wëttsë. Ie' dewə Jesús ska' ishke'uk wöalattse wa.

⁴⁸ Erë Jesús tö ie' a iché:

—A Judas, ¿wöalattse wa be' tö ye' dör S'ditsö Alà, e' wömekettsa?

⁴⁹ Mik Jesús ttökatapa tso' ie' ta, e'pa tö isuë tö ie' klörkewatke, eta ie'pa tö ie' a ichaké:

—A Skëkëpa, ¿tabè yëttsa sa' tö ie'pa ki?

⁵⁰ Eta ie'pa eköl tö sacerdote kibi, e' kanè méso eköl kuköña ulà bua'kka tëttsa.

⁵¹ Jesús tö iché:

—Imúat; wë' idir.

Eta ie' tö kanè méso kukuöña kéwə ta ibua'wénéitö.

⁵² E' ukuökī ta sacerdotepa wökirpa ena Skëköl wé shkëkipa wökirpa ena judiowak kueblupa debitu ie' tsukmi, e'pa a ie' iché:

—¿Ì kuekī a' bite ye' ñalé kī tabè kī kal wölö kī ye' klö'ukwə wës akblökwakpa klö'wèwə es?

⁵³ Këkraë ye' bak a' shuə Skëköl wé a, erë a' kë wə ye' klöonewə. Erë i' ta a' a ikéwö de ye' klö'wəwəie. Ñies bë a ikéwö de i sulu wamblak ie' éna e' wambloie.

Pedro tö iblé tö kë ie' wə Jesús suule

(Mateo 26.57-58,69-75; Marcos 14.53-54,66-72; Juan 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Eta ie'pa tö Jesús klö'wéwə tsémi sacerdote kibi, e' u a. Pedro dami ie' itökī kamië.

55 Età eē pē' wēlepa tō bö' batséka upa shushaē baiklè, età Pedro e' tkésēr ie'pa ta.

56 Età alaköl eköl dör kanè méso, e' tō Pedro sué bö' kkō a ta isuéwā krereē ta ichéitō:

—Ñies ie' wí dör Jesús klé.

57 Erē Pedro tō iblé. Ie' tō iché:

—A tayē, ye' kē wā wēm e' suule.

58 E' ukuōki kukuie ta wēm eköl tō Pedro sué ñies ta ichéitō:

—Be' ñies dör Jesús klépa eköl.

Erē Pedro tō iiuté:

—A wēm, kē ye' dör ie'pa eköl.

59 E' ukuōki hora de et ta iskà tō iché:

—Wēm se dör Galilea wak e' kuēki mokí ie' dör Jesús klé eköl.

60 Pedro tō iché:

—A wēm, ì cheke be' ye' a, e' kē jcher ye' wā.

Pedro ttōkeia e' wōsha ta dakro ane.

61 Età Skékēpa Jesús wōtrée, ta Pedro suéitō ěk. Età Pedro éna ianewā tō ttè i' ye' Jesús tō ye' a: “I'ñe kam dakro ar, e' yöki be' tō icheraē mañatōkicha tō be' kē wā ye' suule.”

62 Età Pedro e' yéttsa kañika ta iiē siarē.

Jesús wayué ie'pa tō

(Mateo 26.67-68; Marcos 14.65)

63 Wēpa ulà a Jesús tso' klōulewā, e'pa tō ie' wayué suluē, ippé taiē.

64 Ñies ie'pa tō iwöbla pamuēwā datsi'tak wa, età ie'pa tso' ippök, e' dalewa ie'pa tō ie' a ichakeke:

—Be' dör Skéköl tteköl, e'ma sa' a ichōka ¿yi tō be' ppé?

65 Età ie'pa tō ie' skà cheke suluē ttè ulitane wa kua'ki kua'ki.

*Jesús mítser ie'pa wa judiowak kueblupa wörki
(Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64; Juan 18.19-24)*

⁶⁶ Mik ká ñine, eta judiowak kueblupa ena sacerdotepa wökirpa ena s'wöbla'uk ttè dalöiëno wa wakpa tö Jesús tsémi wé judiowak wökir kibipa ñi dapa'uke ee. Ta ie'pa tö ie' a ichaké:

⁶⁷ —Ichö sa' a ¿moki be' dör wé pairine'bitü idi' wa s'blúie e' ö au?

Ie' tö ie'pa iüté:

—Ye' tö ichèmi tó, erë kë a' tö ye' ttö klö'wepa.

⁶⁸ Ñies ye' tö a' a ilè chakèmi, e' ta a' kë tö ye' iütepa.

⁶⁹ Erë ye' dör S'ditsö Alà, i' ukuökü ta ye' e' tköraser Skököl diché dör iyi ulitane tsata, e' ulà bua'kka dalöiërta' taië.

⁷⁰ Ie'pa ulitane tö ie' a ichaké:

—¿E'ma be' e' chö tö be' dör Skököl Alà?

Jesús tö ie'pa iüté:

—Tó, wes a' tö iché es idir.

⁷¹ Eta ie'pa iché:

—¿Iie se' kú ikkatökwakpa kú kiarmiia? Ì ché ie' tö, e' ttsé se' wákpa tö.

23

*Jesús mítser Pilato wörki
(Mateo 27.1-2,11-14; Marcos 15.1-5; Juan 18.28-38)*

¹ Eta ie'pa ulitane e' kéka ta Jesús tsémirakitö Pilato ska' as ishulöitö. Pilato dör ká e' wökir patké' Roma wökir kibi tö.

² Ie'pa tö Jesús kkatémi Pilato a ta ichérakitö:

—Sa' wā ijcher tō wēm i' tō tajē sa' judiowak mekeka ñippök s'wökirpa tā. Ie' iché tō sa' kē kawōtā inukōl patauk Roma wökir kibi a. Ñies ie' iché tō ie' dör wé pairine'bitu idi' wa s'blúie e'. Ie' e' chō tō ie' dör sa' judiowak blú.

³ Pilato tō ichaké ie' a:

—¿Be' dör judiowak blú?

Ie' iüté:

—Tō, wēs be' iché, e'ma es idir.

⁴ Etā Pilato tō iché sacerdotepa wökirpa a ena pē' tso' eē, e'pa a ñies:

—Ye' kē wā ì nuí kune wēm i' kī.

⁵ Erē ie'pa tō ikī kkateke aneule tā ichekerakitō:

—Ttē wa ie' tō s'wöbla'wēke, e' tō sa' wakpa mekeka ñippök ñitā. Ie' tō itsá paka'bitu Galilea, i'ñe tā ide iē Judea.

Pilato tō Jesús patkēmi Herodes ska'

⁶ Mik e' ttsé Pilato tō, etā ichakéitō: ¿wēm i' dör Galilea wak?

⁷ Mik ie' wā ijchenewā tō Jesús dör Galilea wak, etā ie' tō ipatkēmi Herodes ska' as e' tō ishulō, e' dör Galilea wökir e' kuēkī. E' kēwō ska' tā ie' tso' Jerusalén.

⁸ Mik ie' tō Jesús sué, etā e' tō ie' ttsé'wé buaē. Bānet ie' éna isuak. Ie' wā itté jchenewā tō, ì kē or yi a ese wēkeitō, e' wā paneke ie' tō sué.

⁹ Ie' tō Jesús chaké tajē, erē Jesús kē wā ie' iütēne yēs.

¹⁰ Ñies sacerdotepa wökirpa ena s'wöbla'uk ttē dalöiēno wa wakpa tso'ñak eē. Ie'pa tō Jesús kkateke tajē ie' a.

11 Ie' ena iñippökwa_{kpa}, e'pa tö Jesús sué suluë, ta ie'pa tö datsi' bua'bu_a, blu' datsi' sù, ese iéka iki iwayuoie. E' ukuök_i ta ie' tö ipatkémine Pilato ska'.

12 Herodes ena Pilato dör ñi bolökpa, erë e' diwö shà ta ie'pa er buanene ñi ki.

Jesús métt_{sá} ttèw_á

(Mateo 27.15-26; Marcos 15.6-15; Juan 18.39-19.16)

13 Sacerdotepa wökirpa ena judiowak wökirpa malepa ena judiowak taië, e'pa kiétt_{sá} Pilato tö e' dapa'uk ek tsini' éme.

14 Ie' tö ie'pa a iché:

—A' wá wëm i' de ye' ska' kkatè. A' tö iché tö ie' tö a' wakpa mekeka ñippök sa' ta. Erë ye' tö ie' a' ichaké a' wörki, eta i ki a' tö ie' kkaté, e' kë nuí kune ye' wá ie' ki yés.

15 Ñies Herodes kë wá i nuí kune ie' ki, e' kueki ie' tö ipatkébitune ye' ska'. E' kueki a' tö isué tö ie' kë wá i sulu nuí ki ittèwami ese wamblène.

16-17 Súyö ippök patkè tsa'bata daloie wa iwe'ikoie bërëbërë, e' ukuök_i ta ye' tö ie' ekemine.*

18 Erë ie'pa ulitane anemi ñikkëë:

—¡Jesús ttówá ta Barrabás ömine sa' a!

19 Barrabás e' tö iyamipa dapa'ka ñippök ká e' wökirpa ta, ñies ie' wá s'kötulewá. E' kueki ie' tso' wötëulewá s'wöto wé a.

20 Pilato éna Jesús akmine, e' kueki ie' tö iska chéne Jesús tsatkoie.

21 Erë ie'pa kí arkeka taië:

* **23:16-17** Yëkkuö këchke wele tö kuötkéka. E' tö iché i' es: *Pilato wöblar s'wötëulewá e' ökmi eköl mik judiowak tso' Ie'pa Yépa Yërulune Egipto e' kéwö tkö'uk eta.*

—¡Iwötówa krus mik! ¡Iwötówa krus mik!

²² Pilato tö iskà chéne ie'pa a, i' ta ide mañatökicha:

—¿Ì kueki? ¿Ì sulu wambléitö? Ye' kë wa ì sulu kune ie' wömottsá ttèwa. Súyö ippök patkè ttsa'bata daloie wa iwe'ikoie, e' ukuöki ta ye' tö ie' ekemine.

²³ Erë ie'pa kí arkeka taië shute: “¡Iwötówa krus mik!” Bata ekkë ta Pilato tö ie'pa ttè iuté.

²⁴ Ie' tö iwé wes ie'pa ki ikiane es.

²⁵ Es wëm tso' wötëulewa ñippè s'wökirpa ta kueki, ñies s'ttèwa kueki, e' émine Pilato tö. Eta Jesús ttökwa patkéitö wes judiowak ki ikiane es.

Jesús wötëne krus mik

(Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Juan 10.17-27)

²⁶ Mik Roma shkëkipa wa Jesús dami, e'pa tö isué tö ie' kë ki krus dë'kaia, eta ie'pa tö wëm eköl kié Simón e' klö'wéwa ta iké krus ppökka tsëmi Jesús itöki. Wëm e' dör Cirene wak. Ie' tso' bánet, erpa e' de Jerusalén.

²⁷ Taië pë' mirwa Jesús itöki. E'pa shua alakölpa tso' taië iuramirak taië ie' ieitsök.

²⁸⁻²⁹ Jesús wötréene ie'pa sauk ta ichéitö:

—A Jerusalén alékölpa, kawö suluë döraë a' ki, e' kueki kë a' iuk ye' ieitsök. E' skéie a' wákpa e' ieitsö, ñies a' ala'r ieitsö. Aishkuö ta iyërdaë: ‘Ayëcha buaë alakölpa kos kë dötä' aläë. Ayëcha buaë alakölpa kos kë alà ta'.’

³⁰⁻³¹ Ye' dör wes kal pa'ali es e' weirke i' es, e' ta ¿ì kë wamblërpa a' dör wes kal sí es, e'pa ta? E' kueki

e' kéwö ska' tə iyērdaë kabata a: 'Be' anúka sa' kī as sa' duōwə wötēulewə íyök a.'†

32 Ñies wēpa bōl dōr pē' sulusipa e'pa mirwarak iwə Jesús tə wötēwə krus mik.

33 Mik ie'pa demirak ká kiè S'wökirdiche eē, etə ie'pa tō Jesús woté krus mik. Ñies wēpa bōl sulusipa wotérakitō, eköl iulà bua'kka, eköl baklī'kka.

34 [Jesús tō iché: "A yéwö, ì wambleke ie'pa tō ye' tə, e' ké ane ie'pa éna, e' kueki e' nuí olo'yö ie'pa kī."‡

Etə Roma shkēkipa iné ñi ma'woie suè tō wēs ie'pa tō Jesús datsi' blatemi ñi a.

35 Pē' iēter Jesús sauk. Dō judiowak wōkirpa tso' ie' wayuök suluë, ie'pa tō icheke:

—Mokī ie' dōr wé pairine'bitū idi' wa s'blúie shukit Skéköl tō e' e'ma as iwák e' tsatkō wēs o'kapa tsatkéitō es.

36 Ñies Roma shkēkipa tō ie' wayué. Ie'pa de tsinet ie' ska' tə blo' shkōshkō watké ie'pa tō ie' a.

37 Ie'pa iché:

—jMokī be' dōr judiowak blú, e'ma be' wák e' tsatkó!

38 Kaltak kī itso' kitule tō iché: "I' dōr judiowak blú e'", e' batsulewə Jesús tsaka.

39 Etə wēm eköl àr wötēulewə ikrus mik Jesús o'mik, e' tso' ie' chök suluë. Ichéitō ia:

—jMokī be' dōr wé pairine'bitū idi' wa s'blúie e', e'ma be' e' tsatkō, ñies sa' tsatkó!

40 Erë ièköl tso' wötēulewə ie' o'mik, e' tō ièköl uñé tə ichéitō:

† 23:30-31 Oseas 10.8 ‡ 23:34 Ttè tso' iwakyöule i' es...e' shuə, e' ké ku' yèkkuö kèchke wēle kī.

—Be' wömenettsa ttèwà wēs ie' es, erë wēsua be' kē suar ta' Skëköl yöki.

⁴¹ Moki se' weirke se' wák kueki, se' nuì kueki. Erë ie' kē wà ì sulu wamblène yès.

⁴² E' ukuöki ta' ie' tö iché Jesús a:

—A Jesús, mik be' detkene s'blúie, età kē be' éna ye' chökwa.

⁴³ Ie' tö iiüté:

—Moki ye' tö be' a ichè tö i'ñe be' dörawà ká buaala tso' ká jai a e' a ye' ta.

Jesús duowa

(Mateo 27.45-46; Marcos 15.33-41; Juan 19.28-30)

⁴⁴ Mik diwö de bata a, età ká mía ttsettseë ká wa'ñe, dö tsáli diwö de mañat ekkë.

⁴⁵ Diwö kē dalöbuneia, età Skëköl wé a ie'pa wà datsi' buririë ese shukuar u blatoie, e' jchënane shushäë.

⁴⁶ Età Jesús tö iché aneule:

—A yéwö, ye' wiköl méat be' ulà a.

E' chéitö ta' isiwà' bata tké.

⁴⁷ Roma ñippökwak eköl döer capitán, mik e' tö isué, età Skëköl kikékaitö ta' ichéitö:

—Moki, wëm wí sene' yësyësë.

⁴⁸ Pë' daparke taië isaük, mik e'pa tö isué tö wēs Jesús blënewa, età ie'pa erianekà taië ta' es imíalnerak iu a.

⁴⁹ Erë wépa wà Jesús suule buaë ena alakölpa manetwà ie' ta' Galilea, e'pa kos iëter ie' kí saük erë kamië.

Jesús nu wötëne
(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Juan 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Wëm tso' eköl kiè José, e' dör ká kiè Arimatea e' wak. Arimatea atë Judea. Ie' dör wëm buaë yësyësë. Ñies ì blúie Skëköl tso' e' këwö panuk ie' tso'. Ie' dör judiowak wökirpa e' eköl, erë ie' tó ibikeitsé tó wës imalepa tó Jesús wé e' dör suluë.

⁵² Ie' mía Pilato ska', etä Jesús nu kiéitö.

⁵³ Ie' tó Jesús nu yéttsa krus mik éwa iski ta ipatréwaitö datsi' ukuö bua'buá saruru ese wa. E' ukuökí ta ie' tó Jesús nu bléwa ákuk bine pa'alí s'nu blóie ese a.

⁵⁴ Ká tuirketke etä eno diwö batseitsekemitke, e' kuëki ie' kawötä Jesús nu wötökwá bet.

⁵⁵ Etä alakölpa manetwá Jesús ta Galilea, e'pa mirwañak isaúk tó wé Jesús nu mekewá. Ie'pa tó isué tó wës ie' nu bléne ákuk a.

⁵⁶ Mik ie'pa dene u a, etä kiö masmas tso' tè s'nu kí, ese kanewérakitö. Ie'pa tó eno diwö batseitsé wës Skëköl ttè dalöiëno tó ichè es.

24

Jesús shkenekane

(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-8; Juan 20.1-10)

¹ Erë domingo ká ñirketke, etä alakölpa míane Jesús pö a kiö masmas kanewétke ie'pa tó, e' mí ie'pa wá tè Jesús nu kí.

² Mik ie'pa de, etä ie'pa tó isué tó ák bérie bastkër pö kkö a, e' rratune bánet.

³ Erë mik ie'pa dewá ákuk a, etä ie'pa tó isué tó Jesús nu kë kü'.

4 Ie'pa tso'iā ibikeitsök tō wek Jesús nu mí, e' bet t̄a ie'pa tō isué tō wēpa bōl de iēter ie'pa o'mik, e'pa datsi' wōñarke dalölöë.

5 E' tō alakōlpa suawékā taië t̄a iwö éwarak dō iski. Erë wēpa e'pa tō iché ie'pa a:

—¿Iök a' tō ie' tso' ttsë'ka, e' yuleke s'nupa shua?

6 Ie' kē ku' iē, ishkenekane. Ì yè'bakitō a' a mik ibak Galilea et̄a, e' anú a' éna.

7 Ie' tō a' a iyë'bak tō ie' dör S'ditsö Alà, e' wömerdat̄sa pē' sulusipa ulà a t̄a iwötërdaw̄a krus mik, e' ki k̄a de mañat et̄a ishkerdakane.

8 Et̄a ì yè' Jesús tō, e' anewane ie'pa éna.

9-10 Alakōlpa dare Jesús pō a, e'pa kiè María Magdala wak ena Juana ena María dör Santiago mì. Ñies alakōlpa skà tso'ñak ie'pa t̄a. Ì sué ie'pa tō pō a, e' pakéne Jesús ttekōlpa tsá dabom eyök ki ekōl (11) e'pa a, ñies imalepa a.

11 Erë ì paké alakōlpa tō e' kē wà t̄a' ie'pa a, e' kueki ie'pa kē w̄a iklōne.

12 Erë Pedro tunemi pō a isauk. Mik ie' demi t̄a ie' tō isué ákuk shua, et̄a datsi' wa Jesús nu parratew̄a, e' è tkëter. Et̄a ie' biteane u a, e' tō ibikeitsèro tō ¿wek imí?

*Jesús ttōkatapa bōl tō ie' suéne Emaús ñalé ki
(Marcos 16.12-13)*

13 E' diwö wa Jesús ttōkatapa bōl e' yét̄sa Jerusalén michoë k̄a kiè Emaús eē. E' ñalé dör kamië kilómetro dōkā dabom eyök ki et (11), e' ulatök.

14 Ì tka Jesús t̄a Jerusalén, e' kōs pakerami ie'pa tō ñi a.

15 Ie'pa kapakörami ñita, eta Jesús tö ie'pa kué eta ishkémi ie'pa ta.

16 Ie'pa tö isué, erë ie'pa kë a ikkayënewa tö yi idir.

17 Jesús tö ie'pa a ichaké:

—¿Ì pakerami a' tö?

Eta ie'pa e' wöklö'wé iëter. Ie'pa eriarke taië e' wënewa iwö ki.

18 Ie'pa eköl kiè Cleofás, e' tö Jesús iüté:

—Wësua se' kos dë'rö Jerusalén kawö tkö'uk e' shua be' ë kë wa ijcher tö ì bak eë chki bökli.

19 Ie' tö ie'pa a ichaké:

—¿Ì bak?

Ie'pa iüté:

—Ì bak wëm kiè Jesús dör Nazaret wak e' ta e'. Ie' dör Skököl tteköl buaë, diché ta' taië Skököl wöa. Ì kë or yi a ese wé ie' tö taië sulitane wörki. Ñies s'wöbla'wéitö ttè buaë moki wa.

20-21 Sa' tö ie' pana' tö isalema Skököl tö ie' patkë' se' dör Israel aleripa e' tsatkök. Erë sacerdotepa wökirpa ena s'wökirpa malepa, e'pa tö ie' wöméttsa ttëwa wötëulewa krus mik. E' kïie ta, ì kos wamblëne, e' ki ká de mañat eta ¿ì panemiã sa' tö?

22 Ñies alakölpä welepa tso' sa' ska', e'pa tö sa' tkiwéwa. I'ñe bla'mi ie'pa dare Jesús pö a

23 erë ie' nu kë ku' eë. Ie'pa tö sa' a iché tö Skököl biyöchökwakpa de ie'pa ska', ta ichéitö ie'pa a tö Jesús tso'ne ttsë'ka.

24 E' ukuöki ta sa' wakpa welepa dare isaük ta ie'pa tö ikué wës alakölpä tö iché es, erë ie'pa kë wa Jesús sune.

25 Eta Jesús tö iché ie'pa a:

—A' kuköña darerëë. A' kë wöblar bet. Ì kōs yē'atbak Skëköl ttekölpa tō e' kë klōne a' wā bet.

²⁶ Skëköl yëkkuō tō ichè tō wé pairine'bitu idi' wa s'blúie e' kawōtä weinuk es kam ie' dō sulitane wōkirie olo tā' tajë e' yöki.

²⁷ Etā ie' wák tté tso' kitule Skëköl yëkkuō ki, e' kōs wā pakémiitō ie'pa ā. Kewe ì kit Moisés tō, e' wā pakéitō. E' ukuōki tā ì kit Skëköl ttekölpa kōs e'pa tō, e' wā pakéitō ie'pa bōl ā.

²⁸ Mik ie'pa demi wé ie'pa mīrō ee, etā iwēr tō Jesús kī mi'keiā ñalā ki,

²⁹ erë ie'pa tō ie' kiémi kröröë kapökrö ie'pa ska'. Ie'pa tō iché iā:

—Kā tuirketke, e' kueki be' e' tsúat sa' ska' kapökrö.

E' kueki ie' dewā ie'pa tā weshkë.

³⁰ Mik ie'pa e' tuléwā mesa o'mik chkök, etā ie' tō pan klō'wé ulā ā tā wëstela chéitō Skëköl ā tā iblatéitō méitō ie'pa ā.

³¹ E' wō shà tā ie'pa tō isuéwā tō Jesús idir; erë bet tā ie' kë ku'ia ie'pa tā.

³² Etā ie'pa tō iché ñi ā:

—Wëe', mik ie' kapaköratsë se' tā ñalā wa, Skëköl yëkkuō wā pakeratsëitō, e' tō se' ttsë'wé buaë ichök.

³³ E' wōshā tā ie'pa e' yéttsā míyalne Jerusalén. Mik ie'pa demi ee, etā ie'pa tō Jesús ttökatapa tsá dōkā dabom eyök ki eköl (11) ena imalepa, e'pa kué ee ñita.

³⁴ E' ā ie'pa iché:

—Moki Skëkëpa Jesús shkënekane. Ie' e' kkaché Simón ā.

³⁵ Etā wēpa bōl tō ì kōs tka ie'pa tā ñalā wa e' paké imalepa a. Ñies wēs ie'pa tō Jesús suéwā, mik ie' tō pan blaté etā, e' pakéitōrak.

Jesús e' kkaché ittōkatapa a

(Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Juan 20.19-23)

³⁶ Ie'pa tso'ia ipakök, etā Jesús de dur ie'pa shuā, e' tō ie'pa shkē'wé ttē i' wa:

—As a' kawō tkō buaē.

³⁷ Ie'pa tkirulune tō ibikeitsé tō ie'pa tso' s'wimblu sauk.

³⁸ Erē Jesús tō iché ie'pa a:

—¿Ì kueki a' tkirulune? ¿Ì kueki a' ibikeitsè bōtbōt?

³⁹ Ye' ulā ki itō saú. Ye' klō ki itō saú. Ye' kō, e' wa a' isueraē tō ye' kē dōr wimblu. S'wimblu kē chkà tā', kē dichéwō tā', erē a' isué tō ye' chkà tā' ye' dichéwō tā'.

⁴⁰ E' chök ie' tso' ie'pa a, tā ie' tō iulà ena iklō kkaché ie'pa a.

⁴¹ Ie'pa iēteria ttsē'nerak buaē tkirulune taiē, e' kueki darērē ie'pa a iklō' tō mokī idir. E' kueki Jesús tō ie'pa a ichaké:

—¿Ì tso' a' wā ñè?

⁴² Etā ie'pa tō nima katuule bö' a, e' mé ia.

⁴³ Tā ie' tō ikaté ie'pa wörki.

⁴⁴ Etā ie' tō iché ie'pa a:

—Ì tka ye' tā, e' yē' ye' tō a' a, mik ye' bak a' tā etā. Ye' tō a' a iyē' tō ye' ttē kōs kit Moisés ena Skëköl ttekölpa tō yëkkuō ki ñies Salmos yëkkuō ki, e' kōs kawōtā wà tkök.

⁴⁵ Età ie' tò ie'pa er ñi'wé as ì ché Skèköl yèkkuö tö, e' wà ar ie'pa éna.

⁴⁶ Ta ichéitö ie'pa a:

—Itso' kitule Skèköl yèkkuö kī i' es: wé pairine'bitu idi' wa a' blúie e' kawöta ttèwa, mik e' kī ká de mañat età ishkerdakane.

⁴⁷ Ñies tö iché i' es: Tè buaë pakardaë ye' ttö wa Jerusalén wakpa a kewe, e' itökī ipakardaë ká ulitane wakpa a. Tè buaë e' dör tö wépa er mane'wé Skèköl a, esepa kī ie' tò ì sulu wamblérakitö e' nuí olo'yeraë.

⁴⁸ Ì kos tka ye' ta, e' sué a' tö, e' pakök a' kawöta sulitane a.

⁴⁹ Ye' yé kablè' Wiköl Batse'r muk a' a, e' patkeraë ye' tò a' a. Ie' datse ká jai a, e' döraë a' kī idiché tajë wa, e' panú íe Jerusalén.

Jesús míane ká jai a

(Marcos 16.19-20)

⁵⁰ E' ukuökī ta Jesús wa ittökatapa mítser tsinet Betania. Eë Jesús ulà kékā ta ie' er buaë ché ie'pa a.

⁵¹ Ie' tso'ia ie'pa a er buaë chök ta ie' butséka míā ká jai a ie'pa wörki.

⁵² Ie'pa tò ie' dalöié tajë, e' ukuökī ta ie'pa míane Jerusalén ttsë'nerak buaë.

⁵³ Kekraë ie'pa tso' Skèköl kīkōkka iwé a.

Tte Pa'ali Me' Skëköl tö Se' a
New Testament and Shorter Old Testament in Bribri
(CS:bzd:Bribri)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bribri

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bribri

bzd

Costa Rica

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Shorter Old Testament

in Bribri

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

70b70297-578d-5d61-9b6f-3119201e28ca